

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Gemeentefonds

Meircirculaire 2018

de gemeentebesturen, ter attentie van de raden en de
colleges van B&W

DGBRW/ Bestuur en
Financiën

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
eventuele vragen per e-mail
postbus.gf@minbzk.nl

circulaire

Datum
31 mei 2018

Kenmerk
2018-0000290441

Onderwerp	meircirculaire gemeentefonds 2018
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Juridische grondslag	
Relaties met andere circulaire's	maartcirculaire 2018 (2018-0000560871); decembercirculaire 2017 (2017-0000560871); septembercirculaire 2017 (2017-0000424956); meircirculaire 2017 (2017-0000259468);
Ingangsdatum	31 mei 2018
Geldig tot	1 juli 2019

Voorwoord

Voor u ligt de meicirculaire gemeentefonds 2018. Deze circulaire informeert u in hoofdzaak over de gemeentefondsuitkeringen voor 2018 en verder, gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk.

In de maartcirculaire 2018 bent u geïnformeerd over de programmastart van het interbestuurlijk programma (IBP) waarin het kabinet en de koepels een brede basis hebben gelegd voor het gezamenlijk uitwerken van een aantal urgente maatschappelijke opgaven. Op dit moment wordt er door departementen en medeoverheden met verschillende snelheden aan uitwerkingsafspraken en mijlpalen gewerkt. Per maatschappelijke opgave komen er verschillende akkoorden, afspraken en acties. Fase B van het IBP is vooral bedoeld om de samenwerking verder vorm te geven en de afspraken uit de programmastart te verdiepen en verder uit te werken. Voor een aantal van de maatschappelijke opgaven geldt dat er nog voor de zomer uitwerkingsafspraken gemaakt worden.

De politiek-bestuurlijke zaken zijn in hoofdstuk 1 uitgelicht. De circulaire is in belangrijke mate een financieel-technisch document. De latere hoofdstukken richten zich op de doelgroep van financieel specialisten.

Ik wens u bij al uw taken en verantwoordelijkheden veel succes.

Mede namens de Staatssecretaris van Financiën,
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Drs. K.H. Ollongren

Inhoudsopgave

1	Hoofdpunten	1
1.1	Inleiding	1
1.2	Algemene uitkering	2
1.3	Overheveling integratie-uitkering Sociaal domein	3
1.4	Niet- integreerbare delen integratie-uitkering Sociaal domein	3
1.5	Stand van zaken interbestuurlijk programma.....	4
1.6	Evaluatie verdeelmodellen Sociaal domein	5
1.7	Integratie-uitkering Sociaal domein en decentralisatie- en integratie- uitkeringen	6
2	Algemene uitkering	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering	7
1.	<i>Accres</i>	8
2.	<i>a & b Plafond BTW-compensatiefonds</i>	10
3.	<i>Lagere apparaatskosten</i>	12
4.	<i>Knelpunten verdeelproblematiek</i>	12
5.	<i>Verhoogde asielinstream</i>	12
6.	<i>Waarderingskamer</i>	12
7.	<i>Groeiopgave Almere</i>	13
8.	<i>en 13. Loon- en prijsbijstelling 2018</i>	13
9.	<i>Verrekening Voogdij/18+</i>	13
10.	<i>Verlengde pleegzorg</i>	13
11.	<i>Forensisch medische expertise kindermishandeling</i>	13
12.	<i>Ketensystemen Jeugd</i>	14
14.	<i>DigiD en Mijnoverheid</i>	14
15.	<i>Handelsregister</i>	14
16.	<i>Persoonskaartenarchief</i>	15
2.3	Verdeling mutaties algemene uitkering	15
2.4	Veranderingen in het verdeelstelsel	16
2.4.1	Inleiding.....	16
2.4.2	Maatstaf ozb: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven	16
2.4.3	Overheveling integratie-uitkering Sociaal domein	17
2.5	Maatstaven, bedragen per eenheid, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen.....	21
3	Integratie-uitkering Sociaal domein.....	26
3.1	Inleiding	26
3.2	Omvang.....	26
1.	<i>Beschermd wonen</i>	27
2.	<i>5. en 11. Loon- en prijsbijstelling 2018</i>	27
3.	<i>Doventolk leefdomein</i>	27
4.	<i>Voogdij/18+</i>	27

6.	<i>Verlengde pleegzorg</i>	28
7.	<i>Jeugdhulp voor asielzoekerskinderen in een AZC</i>	28
8.	<i>Forensisch medische expertise kindermishandeling</i>	28
9.	<i>Ketensystemen Jeugd</i>	28
10.	<i>Participatie</i>	29
12.	<i>Doventolk werkdomein</i>	29
3.3	<i>Verdeling</i>	29
4	<i>Decentralisatie- en integratie-uitkeringen</i>	32
4.1	<i>Inleiding</i>	32
4.2	<i>Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen</i>	32
1.	<i>Beschermde Wonen</i>	33
2.	<i>Participatie</i>	34
3.	<i>Voogdij/18+</i>	34
4.	<i>Wmo/huishoudelijke verzorging</i>	34
5.	<i>Schulden en armoede</i>	35
6.	<i>Bodemsanering</i>	35
7.	<i>Referendum</i>	35
8.	<i>Innovatieve aanpak energiebesparing</i>	35
9.	<i>Versterking lokale aanpak jihadisme</i>	36
10.	<i>Matchen op Werk</i>	36
11.	<i>Vrouwenopvang</i>	37
12.	<i>Beter benutten</i>	37
13.	<i>Herstructurering Wsw</i>	37
14.	<i>Versterking lokale werkgelegenheid Groningen</i>	38
15.	<i>Maatschappelijke begeleiding</i>	38
16.	<i>Milieuzones grote steden</i>	39
17.	<i>LHBT-emanipatiebeleid</i>	39
18.	<i>Economische zelfstandigheid</i>	39
19.	<i>Innovatiepartnerschap Amsterdam</i>	39
20.	<i>Interreg V</i>	39
21.	<i>Erfgoed en ruimte</i>	40
22.	<i>Groeiopgave Almere</i>	40
23.	<i>Spoorstaafconditioneringssystemen</i>	40
24.	<i>Pilot weerbaar opvoeden</i>	40
25.	<i>Knelpunten verdeelproblematiek</i>	40
26.	<i>Dialog Sinterklaasintocht</i>	41
5	<i>Overige mededelingen</i>	44
5.1	<i>Inleiding</i>	44
5.2	<i>Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen</i>	44
5.3	<i>Evaluatie verdeelmodellen sociaal domein</i>	45
5.4	<i>Traject herziening financiële verhoudingen</i>	47

5.5	Macronorm OZB.....	47
5.6	EMU-norm decentrale overheden	47
5.7	BTW en sport	48
5.8	Analyse gemeentebegrotingen.....	48
5.9	Redelijk peil 2019	48
5.10	Rechtmatigheidsverantwoording door het college van burgemeester en wethouders.....	48
5.11	Financiële kengetallen BBV.....	49
5.12	Actualisaties BBV beleidsindicatoren gemeenten	49
5.13	Modernisering informatievoorziening financiën medeoverheden: pilot database	49
	Bijlagen.....	51
	Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2018	52
	Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2018 per cluster.....	54
	Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2019	56
	Bijlage 2.1.4a Bedragen per eenheid 2019 per cluster	61
	Bijlage 2.1.4b Bedragen per eenheid 2019 nieuwe subclusters sociaal domein.....	64
	Bijlage 2.1.4c Nieuwe maatstaven en definities per 2019.....	66
	Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2018-2023	68
	Bijlage 2.4.3 Suppletie-uitkering Overheveling IUSD	69
	Bijlage 2.5.1 Aanvullende informatie uitkeringsfactor	74
	Bijlage 2.5.2 Volumina maatstaven 2018-2023.....	76
	Bijlage 2.5.3 Suppletie-uitkering Bommenregeling	78
	Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo.....	79
	Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede	85
	Bijlage 4.2-6 Decentralisatie-uitkering Bodemsanering	94
	Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum.....	95
	Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Innovatieve aanpak energiebesparing	104
	Bijlage 4.2-9 Decentralisatie-uitkering Versterking gemeentelijke aanpak jihadisme.....	105
	Bijlage 4.2-10 Decentralisatie-uitkering Matchen op Werk	106
	Bijlage 4.2-15 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding	107
	Bijlage 4.2-17 Decentralisatie-uitkering LHBT-emancipatiebeleid.....	110
	Bijlage 4.2-18 Decentralisatie-uitkering Economische zelfstandigheid	111
	Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect	112
	Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie.....	122
	Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen	132
	Bijlage 4.2.2d Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang	138
	Bijlage 5.9 Redelijk peil 2019	139

1 Hoofdpunten

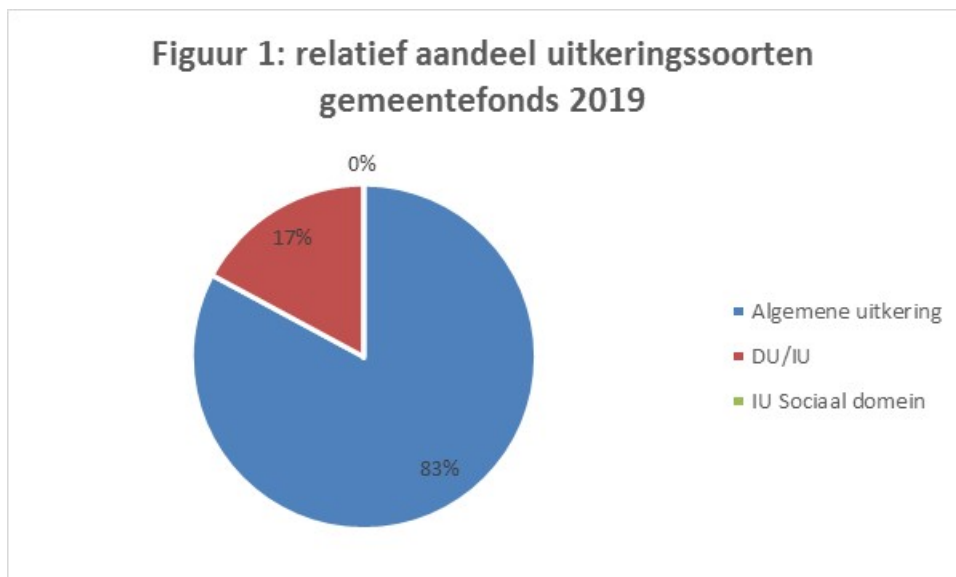
1.1 Inleiding

Deze circulaire informeert gemeenten over de gemeentefondsuitkeringen. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Factoren als belastingopbrengsten, gemeentelijke rentelasten, dividendopbrengsten en grondexploitatie bepalen mede die financiële ruimte. Zij vallen echter buiten het bestek van deze circulaire.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De circulaire kunnen incidenteel ook actuele informatie bevatten die op een later tijdstip in de rijksbegroting wordt verwerkt. De mededelingen zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

In maart 2018 is eenmalig een extra circulaire uitgegeven. In deze maartcirculaire zijn de (financiële) gevolgen van het Regeerakkoord, de Startnota en de Programmastart van het interbestuurlijk programma (IBP) verwerkt.

De indeling van de circulaire is afgestemd op de soorten uitkeringen die het gemeentefonds kent: de algemene uitkering, de integratie-uitkering Sociaal domein en de decentralisatie- en (overige) integratie-uitkeringen. Figuur 1 laat voor het jaar 2019 het procentuele aandeel van de uitkeringen zien.

1.2 Algemene uitkering

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven (accresrelevante uitgaven; ARU). Volgens de normeringssystematiek (trap-op-trap-af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de indexering van de algemene uitkering en daarmee de omvang van het fonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd.

Het geraamde accres 2018 wordt in de Voorjaarsnota ten opzichte van de maartcirculaire met € 24 miljoen licht positief bijgesteld. Voor de periode van 2019 tot 2023 wordt de accresontwikkeling neerwaarts bijgesteld oplopend tot structureel € 431 miljoen in 2022. De belangrijkste verklaring voor de neerwaartse bijstelling ligt in de lagere ontwikkeling van de lonen en prijzen. De raming in het CEP 2018 ligt fors lager dan die is gebruikt bij de Startnota. Hierdoor wordt er rijksbreed minder uitgegeven aan compensatie van lonen en prijzen. In deze meicirculaire vindt in 2018 ook de afrekening plaats van het definitief vastgestelde accres 2017. Het accres 2017 komt € 23 miljoen lager uit dan in de septembercirculaire 2017 werd geraamd.

Verder informeert deze circulaire over de definitieve afrekening van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) over 2017. Ten opzichte van de septembercirculaire 2017 is sprake van een neerwaartse bijstelling van € 7 miljoen. Identiek aan de werkwijze bij het accres vindt de definitieve afrekening over 2017 plaats in 2018.

Zoals aangekondigd in de maartcirculaire 2018, is de werkwijze van de raming van de ruimte onder het plafond BCF in deze meicirculaire aangepast. De fondsbeheerders hebben besloten om vanaf 2019 de werkwijze van de ruimte onder het plafond BCF die in begroting van het gemeentefonds wordt gehanteerd ook toe te passen in de circulaires van het gemeentefonds. De nieuwe werkwijze betekent dat vanaf uitkeringsjaar 2019 in de septembercirculaire alleen de raming van het huidige jaar wordt verwerkt. Dit heeft als gevolg dat vanaf 2019 de meerjarenraming van de ruimte onder het plafond BCF niet meegenomen wordt in de algemene uitkering en dus dat deze bedragen niet meer meelopen in de uitkeringsfactoren. Hierdoor worden de geraamde uitkeringsfactoren in deze meicirculaire (meerjarig) substantieel naar beneden bijgesteld ten opzichte van de ramingen uit voorgaande circulaires. Aangezien alleen het moment van verwerking van het plafond BCF in de algemene uitkering wijzigt, heeft de nieuwe werkwijze geen gevolgen voor de uiteindelijke omvang van het gemeentefonds.

De uitwerking van deze aanpassing en de uitgebreide toelichting op de nieuwe werkwijze ten aanzien van het plafond BCF zijn opgenomen in paragraaf 2.2.2 van deze circulaire.

Op 24 april jl. vond over diverse onderwerpen bestuurlijk overleg plaats tussen het Ministerie van VWS en de VNG. In hoofdstuk 2 van deze circulaire zijn de afspraken met de bijbehorende wijzigingen voor de algemene uitkering uit dit overleg opgenomen.

1.3 Overheveling integratie-uitkering Sociaal domein

In het Regeerakkoord is opgenomen dat het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein met ingang van 2019 opgaat in de algemene uitkering en daarmee deel uitmaakt van de trap-op-trap-af systematiek. De betreffende budgetten zijn reeds bij de maartcirculaire 2018 aan de algemene uitkering 2019 van het gemeentefonds toegevoegd. Het betreft de volgende onderdelen:

- IUSD Wmo, met uitzondering van Beschermd wonen;
- IUSD Jeugdhulp, met uitzondering van Voogdij/18+;
- IUSD Participatie, onderdeel Re-integratie klassiek;
- IU Wmo.

In deze circulaire is de overheveling van de verdeelmodellen verder (technisch) uitgewerkt. Hierbij zijn met de VNG en de vakdepartementen de volgende vijf voorwaarden opgesteld waaraan de overheveling moet voldoen.

1. De herverdeeleeffecten bij overheveling worden minimaal gehouden
2. Het moet mogelijk blijven om de integreerbare onderdelen na de overheveling de komende jaren te volgen in de algemene uitkering
3. De overheveling moet zo eenvoudig en begrijpelijk mogelijk worden vormgegeven
4. De overheveling moet zo dicht mogelijk bij de huidige werkwijze blijven
5. Het aantal momenten waarop herverdeling plaats vindt van de middelen in het gemeentefonds wordt zoveel mogelijk beperkt

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is tot een werkwijze van de overheveling besloten. De besloten werkwijze heeft geen herverdeeleeffecten tot gevolg doordat deze herverdeeleeffecten zullen worden opgeheven door middel van een suppletie-uitkering. Deze suppletie-uitkering blijft van toepassing tot de verdeelmodellen sociaal domein binnen het gemeentefonds naar verwachting in 2021 integraal zijn aangepast. Een uitgebreide technische toelichting op de werkwijze van de overheveling is opgenomen in paragraaf 2.4.4.

1.4 Niet- integreerbare delen integratie-uitkering Sociaal domein

Een aantal onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein kan per 2019 nog niet overgeheveld worden. Concreet betreft dit de volgende onderdelen:

- IUSD Wmo onderdeel Beschermd wonen;
- IUSD Jeugd onderdeel Voogdij/18+;
- IUSD Participatie onderdelen: voorheen Wajong, Begeleid werken (ex Wsw-regulier en ex Wsw/Beschut werk) en de Wsw -'oude stijl'.

In afstemming met de VNG en de vakdepartementen is besloten om deze uitkeringen met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Beschermd wonen, de integratie-uitkering Voogdij/18+ en de integratie-uitkering Participatie. De verwachting is dat het onderdeel Voogdij/18+ en de onderdelen voorheen Wajong en het onderdeel regulier werk van begeleid

werken (voorheen Wsw) per 2020 overgaan naar de algemene uitkering.

In het bestuurlijk overleg Beschermd wonen van 24 mei jl. is opnieuw gesproken over het moment van invoering van een objectief verdeelmodel beschermd wonen/maatschappelijke opvang/Wmo 2015 begeleiding. Aanleiding is het traject om te komen tot een gewijzigde verdeling van de middelen voor het sociaal domein in het gemeentefonds per 2021 (zie paragraaf 5.3). Vanwege de inhoudelijke samenhang tussen de diverse onderdelen in het sociaal domein hebben Rijk en VNG afgesproken dat de doorontwikkeling van het objectieve verdeelmodel hierin in beginsel meeloopt. Tenzij nadere inzichten de implementatie in de weg staan, zal invoering van het objectieve verdeelmodel daarmee plaatsvinden vanaf 2021.

Voor de onderdelen Wsw en voorheen Wsw/Beschut werk (onderdeel van begeleid werken) van de oude de integratie-uitkering Sociaal domein Participatie is weinig perspectief op overheveling naar de algemene uitkering. Deze onderdelen zullen op het moment dat de Participatie-onderdelen voorheen Wajong en voorheen Wsw-regulier werk worden overgeheveld naar de algemene uitkering worden omgezet in een decentralisatie-uitkering.

Wat betreft de indexatie zal voor de onderdelen waarbij overheveling is voorzien gelden dat zij tot en met één jaar na de overheveling loon- en prijsontwikkeling (en volumegroei voor Beschermd wonen) ontvangen bij de meicirculaire van het lopende jaar (onderdelen genereren pas vanaf één jaar na overheveling accres). De onderdelen waarvoor geen overheveling is voorzien zullen op de gebruikelijke wijze loon- en prijsontwikkeling blijven genereren

1.5 Stand van zaken interbestuurlijk programma

Met de ondertekening van de programmastart IBP op 14 februari jl. hebben het kabinet en de koepels een brede basis gelegd voor het gezamenlijk uitwerken van een aantal urgente maatschappelijke opgaven. Op dit moment wordt er door departementen en medeoverheden met verschillende snelheden aan uitwerkingsafspraken en mijlpalen gewerkt. Per maatschappelijke opgave komen er verschillende akkoorden, afspraken en acties. Fase B van het IBP is vooral bedoeld om de samenwerking verder vorm te geven en de afspraken uit de programmastart te verdiepen en verder uit te werken. Voor een aantal van de maatschappelijke opgaven geldt dat er nog voor de zomer uitwerkingsafspraken gemaakt worden. Zo is in het kader van toekomstgericht wonen op 23 mei jl. de Nationale woonagenda ondertekend en voor de opgave samen aan de slag voor het klimaat geldt dat het Klimaatakkoord op hoofdlijnen gereed is. De overkoepelende ambitie van het IBP in fase B is vierledig: 1) zorgen dat raakvlakken tussen opgaven besproken worden, 2) de voortgang en planning per opgave inzichtelijk te maken, 3) het bevorderen dat bestuurlijke afspraken leiden tot resultaten in de regio en 4) het opbouwen en delen van expertise over samenwerken als één overheid.

In de Algemene ledenvergadering van de VNG van 27 juni wordt de programmastart IBP ter bekrachtiging aan de leden voorgelegd.

In het IBP is afgesproken (zie paragrafen 1.2.4 en 2.2.6 van de maartcirculaire 2018) om een

tijdelijke voorziening te treffen voor gemeenten die geconfronteerd worden met een stapeling van tekorten bij de uitvoering van de taken in het sociaal domein. Op 24 mei 2018 heeft het VNG-bestuur over deze voorziening gesproken om tot een definitief voorstel te komen voor de Algemene ledenvergadering van de VNG van 27 juni 2018. Het voorstel zal op korte termijn aan de gemeenten worden toegezonden en worden gepubliceerd op www.vng.nl.

In juni 2018 worden de 'spelregels' van het Transformatiefonds Jeugd gepubliceerd. Hierin staat beschreven op welke wijze een jeugdzorgregio een bijdrage uit het transformatiefonds kan ontvangen, en aan welke voorwaarden voldaan moet worden. De 'spelregels' zijn in samenwerking tussen het Rijk en de VNG opgesteld, en zullen gepubliceerd worden op <https://www.rijksoverheid.nl> en op www.vng.nl.

1.6 Evaluatie verdeelmodellen Sociaal domein

Op 30 april 2018 heeft de Minister van BZK de eindrapportage van het kwalitatief onderzoek naar de verdeling van de middelen voor gemeenten in het sociaal domein aangeboden aan de Tweede kamer (zie <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/kamerstukken/2018/04/30/aanbieding-rapport-over-budgetverdeelmodellen-sociaal-domein>). Het onderzoek vloeit voort uit een toezegging van de toenmalige minister van BZK aan de Tweede Kamer (Algemeen Overleg Sociaal domein 31 mei 2017).

In het onderzoek zijn signalen van gemeenten met betrekking tot de verdeelmodellen in het sociaal domein opgehaald en hebben de onderzoekers beoordeeld welke van deze punten (mogelijk) relevant zijn voor de verdeling en nader onderzoek verdienen. Reeds bij het begin van de decentralisaties Wmo 2015, jeugd en participatie in 2015 is de noodzaak onderkend om op enig moment voor het sociaal domein de verdeling te herzien, onder meer met het oog op de transformatieopgave van gemeenten. Het kwalitatief onderzoek bevestigt dit beeld en geeft voldoende aanleiding met geconstateerde knelpunten in de verdeling aan de slag te gaan. In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei 2018 hebben Rijk en VNG gesproken over de noodzakelijke vervolgstappen en is overeenstemming bereikt over de aanpak en het tijdpad. Besloten is om de evaluatie te vervolgen met een breed kwantitatief vervolgonderzoek gericht op een integrale nieuwe verdeling¹ van de middelen in het gemeentefonds voor het sociaal domein (nieuwe en oude taken) per 2021. In het bestuurlijk overleg is tevens besloten om voorafgaand aan het kwantitatief vervolgonderzoek eerst een traject te doorlopen om te komen tot een passende en gedragen onderzoeksmethode. Meer informatie is opgenomen in paragraaf 5.3.

---

¹ Onder een integrale nieuwe verdeling wordt verstaan: alle taken in het sociaal domein waarmee het gemeentefonds rekening houdt, zowel in de algemene uitkering, in de integratie-uitkering Sociaal domein als in de overige integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Het gaat om zowel de nieuwe als de oude taken van gemeenten in het sociaal domein.

1.7 Integratie-uitkering Sociaal domein en decentralisatie- en integratie-uitkeringen

In hoofdstuk 3 van deze circulaire zijn de wijzigingen in de budgetten voor de integratie-uitkering Sociaal domein opgenomen die betrekking hebben op uitkeringsjaar 2018. Het betreft onder meer de uitkomsten van het bestuurlijk overleg tussen het Ministerie van VWS en de VNG van 24 april jl. Vanaf uitkeringsjaar 2019 houdt de integratie-uitkering Sociaal domein op te bestaan. De betreffende onderdelen zijn dan of naar de algemene uitkering overgeheveld of omgezet naar een (separate) integratie-uitkering.

Hoofdstuk 4 van deze circulaire bevat voor uitkeringsjaar 2018 en verder een aantal wijzigingen in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Het gaat zowel om de aanpassing van bestaande als om nieuwe uitkeringen.

2 Algemene uitkering

2.1 Inleiding

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor. Die drie zijn aan wijzigingen onderhevig. Dit hoofdstuk geeft informatie over de aanleiding voor die wijzigingen en over de uitwerking ervan. In paragraaf 2.2 worden de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering behandeld en in paragraaf 2.3 worden de consequenties daarvan voor de verdeling aangegeven. In paragraaf 2.4 volgen mededelingen over de wijzigingen in het verdeelstelsel.

Het totaal van alle wijzigingen vindt zijn neerslag in de bijlagen 2.1.1 tot en met 2.1.4, die overzichten bevatten van maatstaven, bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren. Paragraaf 2.5 gaat in op de berekening van de algemene uitkering met die gegevens en licht de gehanteerde termen toe.

2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering

Tabel 2.2.1 bevat de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering ten opzichte van de decembercirculaire 2017. Het betreft achtereenvolgens:

1. De mutaties uit de maartcirculaire 2018
Deze mutaties zijn voor de volledigheid nogmaals zichtbaar gemaakt.
2. Algemene mutaties
Deze mutaties hebben betekenis voor de financiële ruimte van de gemeenten, zonder veranderingen in het takenpakket.
3. Taakmutaties
Deze mutaties hebben corresponderende gevolgen voor inkomsten of uitgaven. De mutaties zijn geordend volgens de clusterindeling van het gemeentefonds om gemeenten een overzicht te bieden per beleidsterrein. De clusterindeling, naar gelijksoortige gemeentelijke beleidsvelden, is een hulpmiddel bij het onderhoud van de verdeling. Het staat gemeenten vrij de indeling al dan niet voor eigen doeleinden te hanteren en de clusterindeling heeft geen gevolgen voor de bestedingsvrijheid van de algemene uitkering.

De tabel wordt gevolgd door een toelichting op de mutaties. De mutaties hebben betrekking op 2018 en verder.

Tabel 2.2.1 Ontwikkeling algemene uitkering, mutaties ten opzichte van de maartcirculaire 2018 (in duizenden euro's)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
stand decembercirculaire 2017	16.674.841	17.140.854	17.592.282	17.975.110	18.409.697	
<i>mutaties maartcirculaire 2018</i>						
Accres	319.720	937.065	1.630.520	2.172.866	2.877.795	
Wmo 2015 m.u.v. Beschermd Wonen	0	2.074.928	2.070.007	2.080.737	2.077.358	
Jeugd m.u.v. Voogdij/18+	0	3.039.141	3.059.691	3.082.449	3.082.448	
Re-integratie klassiek	0	513.779	513.775	513.772	513.772	
Wmo 2009	0	1.258.369	1.268.913	1.320.631	1.320.632	
Voorziening knelpunten sociaal domein/aandeel gemeenten	-100.000					
Abonnementstarief Wmo	0	143.000	143.000	148.000	148.000	
Groei ruimte 2019 Wmo 2015	0	51.488	51.488	51.488	51.488	
Groei ruimte 2019 Wmo/huishoudelijke verzorging	0	24.793	24.793	24.793	24.793	
Veilig Thuis	-11.900	-32.100	-33.800	-38.600	-38.600	
stand maartcirculaire 2018	16.882.661	25.151.317	26.320.669	27.331.246	28.467.383	28.461.040
algemene mutaties						
1) Accres	-22.665	-36.510	-156.466	-231.942	-430.749	656.421
2a) Plafond BTW-compensatiefonds		-348.441	-423.611	-490.585	-569.791	-569.791
2b) BTW-compensatiefonds 2017 (incidenteel)	-7.449					
3) Lagere apparaatskosten						-130.000
4) Knelpunten verdeelproblematiek						-89
5) Verhoogde asielinstroom	50.424					
6) Waarderingskamer	-318					
7) Groeiopgave Almere	-146	-73	-73	-73	-73	-73
cluster Jeugd						
8) Loon- en prijsbijstelling 2018		87.438	88.040	88.561	88.599	88.553
9) Verrekening Voogdij/18+		-60.570	-61.122	-61.122	-61.122	-61.122
10) Verlengde pleegzorg		10.000	13.700	13.700	13.700	13.700
11) Forensisch medische expertise kindermishandeling		-600	-600	-600	-600	-600
12) Ketensystemen jeugd		-465	-465			
cluster Maatschappelijke ondersteuning						
13) Loon- en prijsbijstelling 2018		99.566	99.818	101.511	101.474	101.394
cluster Bestuur en algemene ondersteuning						
14) DigiD en MijnOverheid	-3.850					
15) Handelsregister	-806	-806				
cluster Overig						
16) Persoonskaartenarchief	-130	-130	-130	-130	-130	-130
stand deze circulaire	16.897.721	24.900.726	25.879.760	26.750.566	27.608.691	28.559.303

De mutaties in tabel 2.2.1 zijn in bijlage 2.2.1 samengenomen met de mutaties uit voorgaande circulaire. Deze bijlage geeft een totaalbeeld van de mutaties van jaar op jaar, ongeacht het moment van publicatie, in tegenstelling tot tabel 2.2.1, die een totaalbeeld geeft van circulaire op circulaire.

Toelichting

1. Accres

Het accres 2017 is definitief vastgesteld op € 166 miljoen. Dit komt overeen met 1,00 procent. Het definitieve accres is gebaseerd op de realisatie van de rijksbegroting 2017 zoals opgenomen in het Financieel Jaarverslag van het Rijk 2017. De budgettaire verwerking van de afrekening van het accres 2017 vindt, zoals gebruikelijk, plaats bij Voorjaarsnota 2018. Het definitieve accres betekent een negatieve bijstelling van € 23 miljoen ten opzichte van de laatste raming uit de septembercirculaire 2017. Een gedetailleerde opbouw van de afrekening van het accres is opgenomen in bijlage 12 van het Financieel Jaarverslag van het Rijk 2017.

Tabel 2.2.2 Definitieve accres 2017 gemeentefonds

	in %	x € 1.000
Raming accres 2017 septembercirculaire 2017	1,14	189.850
Mutatie	-0,14	-23.436
Vastgesteld accres 2017	1,00	166.414

Tabel 2.2.3 en 2.2.4 laat de actuele raming van de accessen zien voor de jaren 2018-2023, zowel in duizenden euro's als in procenten.

Tabel 2.2.3 Actuele raming accessen gemeentefonds 2018-2023 (in duizenden euro's)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stand maartcirculaire 2018	1.124.314	1.062.561	1.138.585	937.040	1.170.147	-
Mutatie jaarlijkse tranches	24.207	-37.281	-119.956	-75.476	-198.807	1.087.170
Stand meicirculaire 2018	1.148.521	1.025.280	1.018.629	861.564	971.340	1.087.170

Tabel 2.2.4 Actuele raming accessen gemeentefonds 2018-2023 (in procenten)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stand maartcirculaire 2018	6,75	6,09	4,43	3,50	4,23	-
Mutatie jaarlijkse tranches	0,11	-0,30	-0,49	-0,29	-0,71	3,82
Stand meicirculaire 2018	6,86	5,79	3,94	3,21	3,52	3,82

Het geraamde accres wordt ten opzichte van de maartcirculaire van dit jaar voor 2018 (licht) positief bijgesteld. De lagere realisaties in 2017 zorgen voor een groter "trap op" effect naar 2018. Het accrespercentage 2018 komt daarmee voorlopig uit op 6,86 procent, dat is gelijk aan ongeveer € 1,1 miljard. Voor de periode van 2019 tot 2022 wordt de accresontwikkeling neerwaarts bijgesteld. De belangrijkste verklaring daarvoor ligt in de lagere ontwikkeling van de lonen- en prijzen. De raming hiervan in het CEP is fors lager dan die is gebruikt bij de Startnota. Hierdoor wordt er rijksbreed minder uitgegeven aan compensatie van lonen en prijzen, dit zorgt voor een lagere accresrelevante uitgavenontwikkeling (daling ARU). De totale voorjaarsbesluitvorming (inclusief de lagere gasbaten als gevolg van het verminderen van de gaswinning in het Groningerveld) leidt tot een beperkte aanpassing in de geraamde accresontwikkeling. Hierin is het effect te zien van de aanpassing van de normeringsystematiek. Omdat de "mand" van uitgaven die meetellen in de normeringsystematiek fors groter is geworden hebben onderliggende mutaties een veel kleinere doorwerking. In de Voorjaarsnota 2018 worden de belangrijkste ontwikkelingen van het economisch beeld, de uitgaven en de inkomsten van het Rijk nader toegelicht.

Tabel 2.2.5 maakt de mutaties van de accrestranches per jaar inzichtelijk. Ook de afrekening van het accres 2017 komt hierin naar voren. De accrestranche 2017 is € 23 miljoen lager. Omdat het jaar 2017 boekhoudkundig al is afgesloten, komt deze mutatie incidenteel twee keer voor in 2018. De totaalregel in de tabel correspondeert met de accresregel in tabel 2.2.1.

Tabel 2.2.5 Mutaties accres tranches gemeentefonds 2018-2023 ten opzichte van de maartcirculaire 2018 (jaartranches, x € 1 duizend)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tranche 2017	-23.436	-23.436	-23.436	-23.436	-23.436	-23.436
Afrekening 2017	-23.436					
Tranche 2018	24.207	24.207	24.207	24.207	24.207	24.207
Tranche 2019		-37.281	-37.281	-37.281	-37.281	-37.281
Tranche 2020			-119.956	-119.956	-119.956	-119.956
Tranche 2021				-75.476	-75.476	-75.476
Tranche 2022					-198.807	-198.807
Tranche 2023						1.087.170
Totaal gewijzigde tranches	-22.665	-36.510	-156.466	-231.942	-430.749	656.421

2. a & b Plafond BTW-compensatiefonds

Het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) is per 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals die volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds en provinciefonds. Het plafond wordt aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met toevoegingen of onttrekkingen aan het BCF. Als het plafond overschreden wordt, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds en het provinciefonds. Bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeentefonds en provinciefonds. De toevoeging of uitname wordt over het gemeentefonds en provinciefonds verdeeld conform de gerealiseerde aandelen van de gezamenlijke gemeenten en provincies in het BCF.

Het BCF heeft in 2017 € 172 miljoen minder uitgekeerd dan mogelijk was onder het plafond. Het aandeel van gemeenten in de ruimte onder het plafond is vorig jaar uitgekomen op € 149 miljoen. Dit is € 7,4 miljoen minder dan de eerder geraamde en uitgekeerde ruimte bij Miljoenennota 2018. Identiek aan de werkwijze bij het accres vindt de definitieve afrekening van 2017 plaats in 2018. Het plafond 2017 is ten opzichte van de septembercirculaire 2017 naar beneden bijgesteld door een lager accres maar per saldo was er sprake van een positieve bijstelling vanwege taakmutaties.

Onderstaande tabel bevat een cijfermatig overzicht van de realisatie in het BCF 2017:

Tabel plafond BCF 2017 (bedragen x € 1.000)			
	Stand Meicirculaire 2018	Stand Septembercirculaire 2017	Vershil
	2017	2017	2017
Plafond	3.201.884	3.190.629	11.255
W.v. stand Septembercirculaire 2017	3.190.629		
W.v. overhevelingen i.v.m taakmutaties	15.470		
W.v. accres	-4.215		
Uitgaven	3.029.706	3.010.252	19.454
W.v. Gemeenten	2.630.051	2.618.706	11.345
Ruimte onder plafond	172.178	180.377	-8.199
W.v. Gemeenten	149.466	156.915	-7.449

Zoals aangekondigd in de maartcirculaire 2018, is de raming van de ruimte onder het plafond in

deze meicirculaire aangepast.

Tot en met uitkeringsjaar 2018 is de werkwijze in de circulaire dat de (meerjaren)raming van (de ruimte onder) het plafond in de septembercirculaire wordt bijgesteld voor het lopende jaar en volgende jaren en dat in de meicirculaire daaropvolgend wordt afgerekend over het voorafgaande jaar. De fondsbeheerders hebben besloten om vanaf 2019 de werkwijze van de ruimte onder het plafond BCF die in begroting van het gemeentefonds wordt gehanteerd ook toe te passen in de circulaire van het gemeentefonds. De reden hiervoor is dat (de ruimte onder) het plafond BCF momenteel al vanaf januari (in de circulaire) wordt bevoorschot terwijl het geld pas later dat jaar door het Ministerie van Financiën bij de Miljoenennota in de begroting van het gemeentefonds beschikbaar wordt gesteld.

De nieuwe werkwijze betekent dat vanaf 2019 in de septembercirculaire alleen de voorlopige afrekening van het huidige jaar in de algemene uitkering wordt verwerkt waarna de definitieve afrekening over jaar T (zoals nu ook gebruikelijk is) plaatsvindt in de meicirculaire jaar T+1. Dit heeft als gevolg dat vanaf 2019 de ruimte onder het plafond niet verspreid over het hele jaar wordt bevoorschot vanaf januari, maar dat de bevoorschotting plaatsvindt in oktober tot en met december nadat het bedrag zowel verwerkt is in de gemeentefondsbegroting als de (september)circulaire.

Deze aanpassing houdt ook in dat de meerjarenraming van de ruimte onder het plafond BCF niet meegeraamd wordt in de algemene uitkering en dus dat deze bedragen (nog) niet meelopen in de uitkeringsfactoren. Hierdoor worden de geraamde uitkeringsfactoren in deze meicirculaire (meerjarig) substantieel naar beneden bijgesteld ten opzichte van de ramingen uit voorgaande circulaire. Aangezien alleen het moment van verwerking van de ruimte onder het plafond BCF in de algemene uitkering wijzigt, heeft de nieuwe werkwijze geen gevolgen voor de uiteindelijke omvang van het gemeentefonds.

In de septembercirculaire 2018 worden de wijzigingen die voortkwamen uit het Regeerakkoord voor de stand ruimte onder plafond BCF 2018² samen met de nieuwe inzichten voor 2018 vanuit de Miljoenennota 2019 verwerkt. De huidige raming van het plafond BCF 2018 in de algemene uitkering is daarmee nog op basis van de stand septembercirculaire 2017.

Hoewel de meerjarenreeks van het plafond BCF uit de raming van de algemene uitkering is gehaald zullen de gemeenten, zoals gebruikelijk, bij de septembercirculaire geïnformeerd blijven worden over de actuele stand van de ruimte onder het plafond en de (voorlopige) uitgaven uit het BCF voor de komende jaren. Daarbij wordt de presentatiewijze van de ruimte onder het plafond BCF gehanteerd zoals opgenomen in de septembercirculaire 2017. Daarnaast is in bijlage 2.2.1 (over de opbouw van de algemene uitkering) meerjarig inzichtelijk gemaakt in hoeveel punten van de uitkeringsfactor de ruimte onder het plafond BCF is uit te drukken.

---

² Zie paragraaf 2.2 van de maartcirculaire 2018

3. Lagere apparaatskosten

De meerjarenraming strekt zich met ingang van deze circulaire uit tot en met het jaar 2023. Daardoor wordt in de tabel de oploop van de in het vorige Regeerakkoord opgenomen maatregel met betrekking tot lagere apparaatskosten gemeenten voor dat jaar zichtbaar. De uitnames 2018 tot en met 2022 zijn al opgenomen in de eerste regel van de tabel, de stand decembercirculaire 2017. Er resteren nu nog twee jaartranches - € 135 miljoen in 2024 en - € 140 miljoen in 2025.

4. Knelpunten verdeelproblematiek

De meerjarenraming strekt zich met ingang van deze circulaire uit tot en met het jaar 2023. Daardoor wordt in de tabel het onderwerp “knelpunten verdeelproblematiek” voor dat jaar zichtbaar. De middelen gaan over naar de decentralisatie-uitkering Knelpunten verdeelproblematiek. Deze decentralisatie-uitkering houdt verband met btw-aspecten ten aanzien van wegen die in beheer zijn van waterschappen (zie ook paragraaf 4.2-25).

5. Verhoogde asielinstroom

In het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom zijn afspraken gemaakt over extra maatregelen om de verhoogde asielinstroom het hoofd te bieden en over de daarmee samenhangende kosten in de jaren 2016 en 2017. Tevens is daarbij afgesproken (zie paragraaf 4.2.2 van de septembercirculaire 2016) dat de resterende middelen na afloop van 2017 voor de decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom-partieel effect zouden terugvloeien naar de algemene uitkering van het gemeentefonds en dat de resterende middelen voor de decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom-participatie en integratie naar de begroting van het Ministerie van SZW zouden worden teruggeboekt.

Als gevolg hiervan wordt van het overschot van € 78,4 miljoen in 2018 € 50,4 miljoen toegevoegd aan de algemene uitkering. Een bedrag van € 28 miljoen wordt teruggeboekt naar het Ministerie van SZW.

In paragraaf 4.2 is de informatie opgenomen over de toekenningen voor de beide decentralisatie-uitkeringen voor de maanden november en december 2017.

6. Waarderingskamer

De actuele raming van de kosten 2018 voor de Waarderingskamer komt hoger uit dan eerder verwacht. Het budget wordt daarom opwaarts bijgesteld ten laste van de algemene uitkering. In het kader van de beëindiging van betalingen aan derden (zie paragraaf 2.2.9 van de meicirculaire 2017) wordt het budget voor de Waarderingskamer eenmalig in 2018 via de begroting van het Ministerie van BZK beschikbaar gesteld. Vanaf 2019 zal de Waarderingskamer de gemeentelijke kosten voor deze organisatie en voor de Landelijke Voorziening Wet waardering onroerende zaken aan alle gemeenten factureren.

7. Groeiopgave Almere

De aanpassing van de omvang van de decentralisatie-uitkering Groeiopgave Almere aan het accres komt ten laste van de algemene uitkering (zie ook paragraaf 4.2-22 van deze circulaire).

8. en 13. Loon- en prijsbijstelling 2018

De loon- en prijsbijstelling 2018 ten behoeve van de Wmo 2015 (oplopend tot structureel € 61,9 miljoen in 2023), de Wmo huishoudelijke verzorging (oplopend tot structureel € 39,5 miljoen in 2023) en de wet op de Jeugdhulp (oplopend tot structureel € 88,6 miljoen in 2023) is toegekend (zie ook paragraaf 3.2-2;5;11).

9. Verrekening Voogdij/18+

Het budget Voogdij/18+ kent een systematiek waarbij op basis van historisch zorggebruik (T-2) per gemeente gemiddelde dagprijzen (p) worden vermenigvuldigd met het aantal zorgdagen (q). In deze circulaire zijn de nieuwe gegevens over voogdij/18+ voor 2019 en ook voor latere jaren gehanteerd. Zie voor een nadere toelichting <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2018/19/kosten-jeugdwet-18-plussers-en-voogdij-2017>).

Door de nieuwe gegevens neemt het budget voor Voogdij/18+ vanaf uitkeringsjaar 2019 structureel toe met € 61 miljoen. Voor de overheveling van de IUSD Jeugd ging het extra benodigde budget voor Voogdij/18+ ten koste van het budget dat beschikbaar is voor het objectieve verdeelmodel IUSD Jeugd. Door de overheveling van laatstgenoemd verdeelmodel naar de algemene uitkering is vanaf uitkeringsjaar 2019 de werkwijze dat het benodigde extra budget voor Voogdij/18+ ten koste gaat van het budget in de algemene uitkering dat afkomstig is uit het verdeelmodel Jeugd (zie ook paragraaf 2.4.3 en 4.2-3).

10. Verlengde pleegzorg

Het Rijk (VWS), Jeugdzorg Nederland en de VNG hebben afgesproken om per 1 juli 2018 pleegzorg standaard te verlengen wanneer een pleegkind 18 wordt en het pleegkind en zijn/haar pleegouders dit willen. Vanaf deze datum zullen gemeenten voor verlengde pleegzorg een “ja, tenzij principe” hanteren, waarbij pleegzorg in principe wordt verlengd, behalve als het pleegkind en/of pleegouders dit niet willen.

Om gemeenten in staat te stellen deze afspraak uit te voeren stelt het Rijk middelen beschikbaar.

In 2018 worden deze middelen toegevoegd aan de integratie-uitkering Sociaal domein onderdeel Jeugd (zie paragraaf 3.2-6). Vanaf 2019 vindt de verwerking plaats in het nieuwe subcluster Jeugdhulp (de maatstaven in de algemene uitkering die afkomstig zijn uit het objectieve verdeelmodel Jeugd).

11. Forensisch medische expertise kindermishandeling

De forensisch medische expertise kindermishandeling (FMEK) is in 2015 als onderdeel van de

Jeugdwet gedecentraliseerd naar gemeenten. In 2016 en 2017 heeft financiering, tijdelijk, vanuit het Ministerie van VWS plaatsgevonden. Dit lopende een onderzoek naar de toekomst van deze functie. Hiertoe heeft destijds een jaarlijkse uitname uit het gemeentefonds plaatsgevonden. Ondertussen is helder geworden dat de functie FMEK niet decentraal gefinancierd kan worden. Daarom zal structureel € 0,6 miljoen worden overgeheveld vanuit het nieuwe subcluster Jeugdhulp naar de begroting van VWS. In 2018 vindt deze uitname nog plaats vanuit de integratie-uitkering Sociaal domein, onderdeel Jeugd (zie paragraaf 3.2-8). Voor 2019 en 2020 wordt de uitname verwerkt in het nieuwe subcluster Jeugdhulp.

12. Ketensystemen Jeugd

In het Coördinerend beraad Jeugd, Justitie en Veiligheid van 2 november 2017 hebben alle betrokken ketenpartners ingestemd met een herijkte verdeelsleutel voor de kosten van het operationeel, tactisch en strategisch beheer van de ketensystemen (het betreft de systemen GCOS, CORV en IFM/LIJ). Er is tot deze nieuwe verdeelsleutel besloten omdat dit beter past bij het daadwerkelijke gebruik van de systemen. Als gevolg van de herijkte verdeelsleutel zullen gemeenten vanaf 2018 € 0,47 miljoen meer gaan bijdragen voor het gebruik van de ketensystemen. Hiermee gaat de totale bijdrage van gemeenten aan de ketensystemen van € 0,95 miljoen naar € 1,42 miljoen. De extra bijdrage van € 0,47 miljoen wordt nu voor drie jaar uitgenomen waarna zal worden gekeken of de verdeelsleutel opnieuw moet worden herijkt. In 2018 vindt deze uitname nog plaats vanuit de integratie-uitkering Sociaal domein, onderdeel Jeugd (zie paragraaf 3.2-9). Voor 2019 en 2020 wordt de uitname verwerkt in het nieuwe subcluster Jeugdhulp.

14. DigiD en Mijnoverheid

Eind 2017 hebben de VNG en het Ministerie van BZK afgesproken dat de doorbelasting van DigiD en MijnOverheid 2018 via de algemene uitkering uit het gemeentefonds verloopt. De VNG heeft in samenwerking met Logius de hoogte van de rekeningen voor de gemeenten bepaald en kwamen uit op een uitname van € 3,85 miljoen in 2018. Bij deze uitname is ruimte ingebouwd voor zowel onzekerheden zoals de exacte hoogte van de bijdrage vanwege volumegroei als de verdeling van de rekening tussen belastingsamenwerkingen en de gemeenten. Indien de € 3,85 miljoen in 2018 niet volledig nodig blijkt te zijn voor de gemeentelijke kosten van DigiD en Mijnoverheid zal het resterende bedrag worden teruggeboekt naar het gemeentefonds.

15. Handelsregister

De Kamer van Koophandel beheert in opdracht van het Ministerie van EZK het Handelsregister. Dit register is de basisregistratie waarin alle bedrijven en rechtspersonen ingeschreven staan. Daarnaast staan alle andere organisaties die deelnemen aan het economisch verkeer ook in dit register. Naast private organisaties kunnen ook gemeenten, provincies, ministeries, waterschappen en overige organisaties met een publieke taak gebruik maken van het Handelsregister.

Sinds 1 januari 2014 is er sprake van inputfinanciering voor het overheidsgebruik van het Handelsregister waarbij gemeenten door een eerdere uitname uit het gemeentefonds bijdragen aan de kosten. De vorige afspraken liepen eind 2016 af. Om die reden vindt voor 2018 en 2019 een uitname plaats voor de jaarlijkse bijdrage van gemeenten. Deze jaarlijkse bijdrage van € 537.501 valt zowel in 2018 als 2019 hoger uit omdat de uitname de helft van de bijdrage voor 2017 bevat.

16. Persoonskaartenarchief

Tot 2018 voerde de gemeente Den Haag de taken uit die samenhangen met het persoonskaartenarchief. De gemeente kreeg hiervoor een jaarlijkse bijdrage uit de algemene uitkering van € 150.000. Met ingang van 2018 vallen de taken voor het persoonskaartenarchief onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van BZK. Daarnaast wordt het archief gedigitaliseerd waarmee de kosten voor de taak afnemen. De gemeente Den Haag heeft ingestemd met de voorzetting van de dienstverlening maar stelt hierbij als voorwaarde dat het Ministerie van BZK de volledige kosten van het digitaliseren van het persoonskaartenarchief betaalt. Deze afspraak heeft als gevolg dat in 2018 de kosten voor digitalisering voor rekening van BZK komen en de jaarlijkse bijdrage aan Den Haag voor de kosten van het beheer van het persoonskaartenarchief wordt vastgesteld op € 20.000. Vanuit het gemeentefonds is het (resterende) structurele budget van € 130.000 overgeheveld naar het Ministerie van BZK.

2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering

De verdeelwijze van de mutaties uit paragraaf 2.2 is in tabel 2.3.1 weergegeven. De verdeelwijze bestaat uit een wijziging in hetzij de uitkeringsfactor hetzij het bedrag per eenheid van één of meer maatstaven van het cluster waaronder de mutatie valt. Tabel 2.3.1 bevat het overzicht. De cijfermatige uitwerking is opgenomen in paragraaf 2.5.

Tabel 2.3.1 Verdeelwijze mutaties algemene uitkering

Nummer	Mutatie	Verdeelwijze
algemene mutaties		
1)	Accres	uitkeringsfactor
2a)	Plafond BTW-compensatiefonds	uitkeringsfactor
2b)	BTW-compensatiefonds 2017 (incidenteel)	uitkeringsfactor
3)	Lagere apparaatskosten	uitkeringsfactor
4)	Knelpunten verdeelproblematiek	uitkeringsfactor
5)	Verhoogde asielinstroom	uitkeringsfactor
6)	Waarderingskamer	uitkeringsfactor
7)	Groeiopgave Almere	uitkeringsfactor
cluster Jeugd		
8)	Loon- en prijsbijstelling 2018	maatstaven subcluster jeugdhulp
9)	Verrekening Voogdij/18+	maatstaven subcluster jeugdhulp
10)	Verlengde pleegzorg	maatstaven subcluster jeugdhulp
11)	Forensisch Medische Expertise Kindermishandeling	maatstaven subcluster jeugdhulp
12)	Ketensystemen jeugd	maatstaven subcluster jeugdhulp
cluster Maatschappelijke ondersteuning		
13)	Loon- en prijsbijstelling 2018	maatstaven subcluster Wmo 2015 en subcluster Wmo hv
cluster Bestuur en algemene ondersteuning		
14)	DigiD en MijnOverheid	maatstaf inwoners
15)	Handelsregister	maatstaf inwoners
cluster Overig		
16)	Persoonskaartenarchief	maatstaf vast bedrag Den Haag

2.4 Veranderingen in het verdeelstelsel

2.4.1 Inleiding

Tabel 2.4.1 bevat een overzicht van de wijzigingen in het verdeelstelsel van de algemene uitkering ten opzichte van de septembercirculaire 2017.

Tabel 2.4.1 Wijzigingen in het verdeelstelsel van de algemene uitkering

Nummer	Naam	Aard van de maatregel	Ingangsjaar
1	Maatstaf ozb	Aanpassing rekentarieven in verband met marktontwikkeling WOZ-waarden	jaarlijks
2	Overheveling integratie-uitkering Sociaal domein	Het in overeenstemming brengen van identieke en soortgelijke maatstaven van de algemene uitkering met het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein.	2019
		Het aanpassen van de bedragen per eenheid van de maatstaven van de nieuwe subclusters in het sociaal domein voor de uitkeringsfactor 2019.	2019
		Verrekening van de benodigde middelen voor Voogdij/18+ met de algemene uitkering.	2019
		De integreerbare delen van de integratie-uitkering Sociaal domein zijn ondergebracht in de clusterindeling van de algemene uitkering.	2019

De toelichting volgt in de paragrafen 2.4.2 en 2.4.3.

2.4.2 Maatstaf ozb: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven

De jaarlijkse aanpassing van de gewichten van de verdeelmaatstaf ozb is doorgevoerd.

De uitkomst van de verdeelmaatstaf ozb wordt bepaald door de omvang van de WOZ-waarde en een daaraan gekoppeld gewicht, het zogenaamde rekentarief. Er worden drie WOZ-waarden onderscheiden: voor eigenaren woningen, eigenaren niet-woningen en gebruikers niet-woningen. Er zijn daarom ook drie rekentarieven. Door marktontwikkelingen kan de WOZ-waarde sterk fluctueren. Het is staand beleid om voor dat effect te corrigeren, door middel van een aanpassing van de rekentarieven. De correctie is op nationaal niveau. Regionale en lokale marktontwikkelingen die afwijken van de landelijke ontwikkelingen werken wel door in de uitkomst van de maatstaf.

De aanpassing van de rekentarieven is afgestemd op de WOZ-tijdvakken. Op 1 januari 2019 begint een nieuw WOZ-tijdvak met waardepeildatum 1 januari 2018. Bij de aanpassing van de rekentarieven is de vaste werkwijze toegepast (zie paragraaf 9.2 van de meicirculaire 2000 en paragraaf 7.1 van de septembercirculaire 2004). Het rekentarief wordt naar beneden (of naar boven) bijgesteld om de stijging (of daling) van de ozb-maatstaf als gevolg van de stijging (of daling) van de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen ongedaan te maken. De maatstaf groeit wel met de inflatie mee (prijs Nationale Bestedingen, pNB).

De marktontwikkeling tussen 1 januari 2017 en 1 januari 2018 bij woningen wordt, op basis van informatie van de Waarderingskamer, geschat op 7%. Voor niet-woningen wordt de

waardeontwikkeling over dezelfde periode geschat op 1%. De inflatie (pNB) in die periode bedraagt volgens de ramingen van het CPB 1,5%. Het rekentarief voor eigenaren woningen komt na aanpassing op -0,1000%, voor eigenaren niet-woningen op -0,1569% en voor gebruikers niet-woningen op -0,1265%. De aangepaste rekentarieven zijn ook opgenomen in bijlage 2.1.3.

2.4.3 Overheveling integratie-uitkering Sociaal domein

In het Regeerakkoord is opgenomen dat het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein met ingang van 2019 opgaat in de algemene uitkering en daarmee deel uitmaakt van de trap-op-trap-af systematiek. De betreffende budgetten zijn reeds bij de maartcirculaire 2018 aan de algemene uitkering 2019 van het gemeentefonds toegevoegd. In deze circulaire is, in lijn met de vijf vooraf gestelde voorwaarden (zie paragraaf 1.3), de in het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. besloten werkwijze van de overheveling verder (technisch) uitgewerkt.

1) Uniformering van de verdeelmodellen

De integreerbare verdeelmodellen van de integratie-uitkering Sociaal domein (IUSD) verschillen op twee punten van het verdeelmodel van de algemene uitkering. Allereerst gebruikt de algemene uitkering actuelere data voor het berekenen van de uitkering dan de IUSD: de verdeling van de algemene uitkering is definitief in jaar T+2, die van de IUSD in jaar T-1. Ten tweede wordt voor een aantal maatstaven een andere definitie gebruikt in de algemene uitkering dan in de integreerbare onderdelen. Het gaat hierbij om de maatstaf jongeren voor het objectieve verdeelmodel Jeugd en de Wmo huishoudelijke verzorging, de maatstaf huishoudens voor het objectieve verdeelmodel Jeugd en om de maatstaf bijstandontvangers voor het verdeelmodel Re-integratie klassiek.

Vanwege deze verschillen in gebruik van data en definities dient bij de overheveling een keuze te worden gemaakt in welke mate de verdeelmodellen worden geactualiseerd (uniform gebruik van peilmomenten) en geharmoniseerd (uniform gebruik van definities). Hierbij heeft het, vanuit het perspectief van vereenvoudiging en begrijpelijkheid, de voorkeur om bij de overheveling een zo uniform mogelijke set van maatstaven voor de algemene uitkering te realiseren. Het grootste nadeel van uniformering is wel dat het herverdeeeffecten met zich meebrengt. De invoering van een suppletie-uitkering biedt hier een oplossing voor. Door per gemeente een suppletie-uitkering tegenover de herverdeeeffecten van de uniformering te zetten, is het mogelijk bij de overheveling zowel een grote uniformeringslag te maken als aan de voorwaarde te voldoen om herverdeeeffecten te beperken.

Technische uitwerking

- Alle maatstaven van de integreerbare onderdelen van de IUSD en IU Wmo worden geactualiseerd naar peildatum T.³

---

³ Uiterlijk in jaar T+2 worden deze maatstaven vervolgens definitief vastgesteld wanneer de definitieve cijfers over jaar T van het CBS ontvangen zijn.

- De maatstaven jongeren uit de AU en de IU Wmo en de maatstaf groei jongeren uit de AU van < 20 worden geharmoniseerd naar de definitie van de IUSD Jeugd → <18 jaar. Er is voor de definitie van <18 jaar gekozen omdat vanaf deze leeftijd jongeren over het algemeen geen aanspraak meer kunnen maken op de wet op de Jeugdhulp maar indien nodig overgaan naar de voorzieningen in de Wmo 2015. De definitie van de maatstaf uit de oude IUSD Jeugd benadert om die reden de kosten die gemeenten hebben ten aanzien van jongeren beter dan de definitie van <20 uit de algemene uitkering. Gemeenten die naar verhouding veel jongeren hebben van 18 en 19 jaar worden via de suppletie-uitkering geheel gecompenseerd voor de herverdeeleeffecten die voortkomen uit aanpassing van de maatstaf jongeren in de algemene uitkering naar <18 jaar.
- De maatstaf huishoudens uit het verdeelmodel Jeugd harmoniseren naar de definitie van de AU. Er is voor de definitie van de algemene uitkering gekozen (waarin de personen in institutionele huishoudens wel worden meegenomen) omdat de maatstaf uit de algemene uitkering meer geld verdeelt dan de maatstaf in de IUSD Jeugd.
- De maatstaf bijstandontvangers uit het verdeelmodel Re-integratie klassiek zal niet geharmoniseerd worden. De reden hiervoor is dat de maatstaf bijstandsontvangers in de AU per huishouden meet en in de uitkering voor Re-integratie klassiek per persoon. Hierdoor zijn de doelen en de dynamiek die de maatstaven beogen te verschillend voor harmonisatie.
- Alle uit de uniformering voortkomende herverdeeleeffecten zijn bij de meicirculaire 2018 ongedaan gemaakt door middel van een suppletie-uitkering. Deze tijdelijke suppletie-uitkering blijft (ongewijzigd) gehandhaafd tot de invoering van de herziene verdeelmodellen sociaal domein die beoogd is in 2021 (zie paragraaf 5.3).

De suppletie-uitkering Overheveling IUSD is opgenomen in bijlage 2.4.3 van deze circulaire en in de gemeentefondsruubriek op het internet (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2014/01/01/circulaires-gemeentefonds>).

In de bijlage in de gemeentefondsruubriek is de opsplitsing gepresenteerd van de herverdeeleeffecten die worden gebruikt in de suppletie-uitkering naar de uitkering waar het effect optreedt. In de suppletie-uitkering kunnen nog niet alle herverdeeleeffecten worden meegenomen. Hiervoor moeten eerst de definitieve cijfers van de maatstaven over 2019 bekend zijn. De suppletie-uitkering overheveling IUSD zal daarom, wanneer de definitieve cijfers over 2019 bekend zijn, met terugwerkende kracht worden nagecalculeerd. Deze aanpassing zal naar verwachting bij de meicirculaire 2020 plaatsvinden.

In de huidige stand van de suppletie-uitkering zijn de volgende herverdeeleeffecten opgenomen:

- De aanpassing van de definitie van de maatstaf jongeren uit de algemene uitkering en de integratie-uitkering Wmo/Huishoudelijke verzorging en de maatstaf groei jongeren uit de algemene uitkering.

- De actualisatie effecten naar jaar T van de volgende maatstaven: basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2 en 0,3 uit het verdeelmodel Jeugd.⁴

In de gemeentefondsruubriek op het internet worden, eenmalig de verdeelmodellen van de integreerbare onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein voor uitkeringsjaar 2019 gepresenteerd alsof de overheveling nog niet heeft plaatsgevonden. Hierdoor is het voor gemeenten mogelijk de vergelijking te maken tussen de situatie voor en na overheveling.

2) Toepassing uitkeringsfactor voor de integreerbare onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein met betrekking tot 2019

Voor het jaar 2019 (en het jaar voor de overheveling, 2018) is sprake van aparte indexatie (loon en prijs en volume) van de integreerbare onderdelen van de IUSD. Met de overheveling van de IUSD naar de algemene uitkering wordt de uitkeringsfactor per 2019 ook op de integreerbare onderdelen van toepassing. Zonder verdere maatregelen ontvangen de integreerbare onderdelen in 2019 zowel het accres – wat in 2019 alleen bestemd is voor de huidige onderdelen van de algemene uitkering - als aparte loon- en prijsindexatie.⁵

De fondsbeheerders zien het als onwenselijk als de integreerbare onderdelen van de IUSD in 2019 zowel indexatie ontvangen als meelopen in de uitkeringsfactor en dus het accres 2019 toebedeeld krijgen. Door een correctie van de IUSD-onderdelen voor de uitkeringsfactor 2019 bij de meicirculaire 2018 kunnen de overgaande IUSD-onderdelen voor het grootste deel gevrijwaard worden van zowel het accres 2019 als van andere ontwikkelingen in de uitkeringsfactor. De fondsbeheerders kiezen er niet voor om na de meicirculaire 2018 bij elke circulairemoment, tot de definitieve vaststelling van uitkeringsjaar 2019 de overgaande IUSD-onderdelen te blijven corrigeren voor de uitkeringsfactor. Enerzijds verhoogt het blijvend corrigeren voor ontwikkelingen in de uitkeringsfactor de complexiteit van het gemeentefonds, anderzijds is het belangrijk dat de integreerbare onderdelen na de overheveling zo snel mogelijk volwaardig onderdeel worden van de algemene uitkering en daarmee dus ook gaan meebewegen met de dynamiek van de algemene uitkering.

Technische uitwerking

- De integreerbare onderdelen van de IUSD voor uitkeringsjaar 2019 via aanpassing van de gewichten van het verdeelmodel corrigeren voor de uitkeringsfactor 2019 (naar de stand meicirculaire 2018)
- Wijzigingen in de uitkeringsfactor 2019 (en dus het accres) na de meicirculaire 2018 werken via de uitkeringsfactor wel door in de integreerbare onderdelen.

---

⁴ Van alle overige maatstaven waren nog geen voorlopige standen over 2018 van de maatstaven beschikbaar (hierdoor is het nog niet mogelijk, zoals wel het geval was bij de maatstaven basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht, om voor deze maatstaven het actualisatie effect naar 2018 te berekenen). Uiteindelijk dient het effect van actualisatie naar 2019 te worden berekend.

⁵ Dit vraagstuk is alleen van toepassing op 2019. Vanaf 2020 ontvangen de integreerbare onderdelen van de IUSD via de uitkeringsfactor accres.

- Vervolgens wordt bij de meicirculaire 2019 de loon- en prijsindexatie 2019 toegevoegd aan de subclusters in de AU waar de integreerbare onderdelen terecht komen. Dit zal worden verwerkt door een verhoging van de relevante bedragen per eenheid.
- De loon- en prijsontwikkeling voor het jaar 2018 wordt volgens de gebruikelijke wijze en conform eventuele gemaakte afspraken toegekend bij de meicirculaire 2018.

3) *Jeugd: vormgeving budgettaire relatie met voogdij/18+*

Het budget voogdij/18+ kent een systematiek waarbij per gemeente gemiddelde dagprijzen (p) worden vermenigvuldigd met het aantal zorgdagen (q). Het benodigde budget gaat in de huidige situatie ten koste van het budget dat beschikbaar is voor het objectieve verdeelmodel IUSD Jeugd. Deze systematiek wordt in deze circulaire vanaf het uitkeringsjaar 2019 gehandhaafd (zie paragraaf 2.2-9). Tegelijkertijd speelt de aanpassing van het woonplaatsbeginsel waardoor het budget voogdij/18+ waarschijnlijk over één jaar al kan worden toegevoegd aan de maatstaven uit de algemene uitkering die afkomstig zijn uit het objectieve verdeelmodel Jeugd. Hierdoor is waarschijnlijk maar één keer sprake van een verrekening van voogdij/18+ met de algemene uitkering.

Technische uitwerking

Omdat de verrekening van voogdij/18+ waarschijnlijk nog maar één keer plaatsvindt, wordt er zo dicht mogelijk bij de huidige werkwijze gebleven. De benodigde extra middelen voor voogdij/18+ in 2019 zullen daarom, in afwachting van de aanpassing van het woonplaatsbeginsel en het effect daarvan, in deze meicirculaire worden verrekend met de maatstaven uit de algemene uitkering die afkomstig zijn uit het objectieve verdeelmodel Jeugd.

4) *Het onderbrengen van de integreerbare delen van de integratie-uitkering Sociaal domein in de clusterindeling van de algemene uitkering*

De algemene uitkering kent afgebakende beleidsterreinen, ook wel clusters genoemd. Vanuit het oogpunt van monitoring en onderhoud zijn de meeste clusters verder onderverdeeld naar subclusters. In de circulaire worden de verdeelformules opgenomen op het niveau van de clusters. Wanneer de integreerbare onderdelen van de IUSD overgaan naar de algemene uitkering zullen zij aan een cluster toebedeeld moeten worden. Hierbij ligt het niet in de rede om de clusterindeling nu fundamenteel te wijzigen omdat de clusterindeling in de meicirculaire 2017 gewijzigd is vanwege wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording. Daarnaast is wel de voorwaarde gesteld dat de onderdelen die vanuit de IUSD worden overgeheveld, herkenbaar te volgen zijn in de algemene uitkering. De onderstaande keuze voor het onderbrengen in subclusters komt beide punten tegemoet. Enerzijds zijn de verdeelmodellen in de huidige clusterindeling geïntegreerd. Anderzijds blijven ze als subcluster afgebakend binnen de algemene uitkering.

Technische uitwerking

- 1) IUSD Wmo en IU Wmo ieder afzonderlijk als subcluster onderbrengen bij cluster Maatschappelijke ondersteuning (respectievelijk subclusters Wmo begeleiding en Wmo huishoudelijke verzorging).
- 2) IUSD Jeugd als subcluster onderbrengen bij cluster Jeugd (subcluster Jeugdhulp).
- 3) De uitkering re-integratie klassiek van de IUSD Participatie als subcluster onderbrengen bij cluster Inkomen en participatie (subcluster Participatie).
- 4) De verdeelformules van bovenstaande subclusters zijn eenmalig apart zichtbaar gemaakt in bijlage 2.4.4b van deze meicirculaire.
- 5) In het medio 2018 te starten kwantitatief onderzoek naar de verdeelmodellen in het sociaal domein kan vanuit de inhoud worden bekeken of er aanleiding is een andere knip te maken wat betreft de clusterindeling.

2.5 Maatstaven, bedragen per eenheid, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende bedrag per eenheid. De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor. De verkregen uitkomst moet daarnaast worden opgehoogd met enkele uitkeringsonderdelen binnen de algemene uitkering die buiten het format van aantal eenheden en bedrag per eenheid vallen. Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op de maatstaven, de bedragen per eenheid, de uitkeringsfactor en de overige uitkeringsonderdelen.

Maatstaven

Sinds juli 2016 is het voor werkgevers mogelijk om naast het instrument loonkostensubsidie op basis van de objectief vastgestelde loonwaarde te kiezen voor een forfaitaire loonkostensubsidie. Als gevolg hiervan zal de forfaitaire loonkostensubsidie worden meegenomen bij de vaststelling van de aantallen van de maatstaf loonkostensubsidie. Deze aanpassing vindt plaats vanaf uitkeringsjaar 2018, het eerste jaar (peildatum 31-12-2017) dat het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) de forfaitaire loonkostensubsidie heeft meegenomen in hun cijfers over de loonkostensubsidie.

Het CBS heeft een nieuwe methode ontwikkeld⁶ die de verwachte onderwijsachterstanden van leerlingen in het basisonderwijs beter berekent en minder arbeidsintensief is voor scholen en het Ministerie van OCW. Omdat de invoering van de nieuwe methode substantiële herverdeeffecten tot gevolg heeft voor de maatstaf achterstandsléerlingen en de cijfers volgens de oude methodiek voor de maatstaf nog beschikbaar zijn, hebben de fondsbeheerders besloten de nieuwe methode nog niet over te nemen. In het traject herziening financiële verhoudingen (zie paragraaf 5.9) zal worden bezien of, op welke wijze en wanneer kan worden overgestapt op de nieuwe CBS-statistiek.

---

⁶ <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2017/06/herziening-gewichtenregeling-primair-onderwijs>

Bedragen per eenheid

Voor 2019 geldt:

- de zogenaamde rekentarieven van de maatstaf ozb zijn ten opzichte van 2018 aangepast;
- de bedragen per eenheid van maatstaven die behoren tot de integreerbare onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein zijn gecorrigeerd voor de uitkeringsfactor 2019.
- de informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 is verwerkt;
- uitnames en toevoegingen die in eerdere circulaire's zijn opgenomen zijn verwerkt. Bijlage 2.2.1 bevat die uitnames en toevoegingen uit eerdere circulaire's.

Bijlagen 2.1.1 en 2.1.3 bevatten het overzicht van de bedragen per eenheid 2018 en 2019.

Uitkeringsfactor

De volgende aspecten zijn bij de raming van de uitkeringsfactor van belang:

- de informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 is verwerkt;
- de ontwikkeling van de uitkeringsbasis als gevolg van nieuwe aantallen heeft effect. Bijlage 2.5.2 bevat informatie over de raming van de maatstaven met een groot aandeel in de uitkeringsbasis.

De uitkeringsfactor van 2016 blijft vooralsnog ongewijzigd op 1,446.

Ten opzichte van de maartcirculaire 2018 (ongewijzigd sinds decembercirculaire 2017) daalt de uitkeringsfactor van 2017 met 2 punten naar 1,426 door groter dan verwachte aantallen bijstands- en uitkeringsontvangers.

De nieuwe raming van de uitkeringsfactor in de jaren 2018-2023 is vermeld in tabel 2.5.1.

Tabel 2.5.1 Uitkeringsfactor 2018-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Uitkeringsfactor	1,520	1,572	1,621	1,659	1,700	1,746

Voor gemeenten die hun uitkering ramen in constante prijzen werd de uitkeringsfactor in lopende prijzen gedefleerd met de prijsontwikkeling van het bruto binnenlands product (pBBP). Met ingang van deze circulaire wordt deze informatie niet meer opgenomen.

De fondsbeheerders ontvangen met enige regelmaat vragen van gemeenten over de wijze waarop zij het beste rekening kunnen houden met hun nominale ontwikkelingen. De fondsbeheerders zijn tot de conclusie gekomen dat het niet mogelijk is om op deze vragen een eenduidig antwoord te geven. Het CPB onderscheidt immers verschillende potentiële loon- en prijsindicatoren. Daarnaast zegt de loon- en prijsontwikkelingen waar de rijksoverheid mee te maken heeft, vaak weinig over de ontwikkeling bij gemeenten. Bovendien hebben de fondsbeheerders gemerkt dat aan de in de circulaire gepresenteerde uitkeringsfactor in constante prijzen meer status wordt toegekend dan beoogd: het betreft slechts een suggestie om rekening te houden met nominale ontwikkelingen. Om bovenstaande redenen hebben de fondsbeheerders besloten om zich voortaan terughoudender op te stellen met het opnemen van een indicator om de uitkeringsfactor mee te defleren. Het is aan

de gemeenten zelf om een eigen inschatting te maken van hun loon- en prijsontwikkelingen.

De uitkeringsfactoren in tabel 2.5.1 zijn dus in lopende prijzen. Gemeenten die in constante prijzen ramen dienen deze zelf te defleren. Om gemeenten hierbij te faciliteren, is in de gemeentefondsrubriek op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt. Op basis van de CEP 2018⁷ zijn in het rekenmodel en in paragraaf 5.2 ook, als service, de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen.

Om gemeenten inzicht te geven in de ontwikkeling volgen hieronder twee tabellen. Daarin is de ontwikkeling opgenomen ten opzichte van de maartcirculaire 2018 (verticale toelichting) en van het ene naar het andere uitkeringsjaar (horizontale toelichting).

Verticale toelichting ontwikkeling uitkeringsfactor

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van de uitkeringsfactor zien ten opzichte van de stand maartcirculaire 2018, de verticale toelichting.

Tabel 2.5.2 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2018-2022 ten opzichte van de maartcirculaire 2018

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
stand maartcirculaire 2018	1,523	1,607	1,686	1,746	1,822	-
<i>mutaties deze circulaire</i>						
algemene mutaties	0,001	-0,030	-0,046	-0,056	-0,078	
uitkeringsbasis/OZB	-0,005	-0,005	-0,001	0,001	0,003	
ontwikkeling nieuwe subclusters			-0,018	-0,032	-0,047	
overig (afroning)	0,001					
uitkeringsfactor stand deze circulaire	1,520	1,572	1,621	1,659	1,700	1,746

De uitkeringsfactor valt voor alle vermelde jaren lager uit. De voornaamste oorzaak is de nieuwe werkwijze voor de raming van de ruimte onder het plafond BCF en de lagere accessen. Daarnaast hebben de ontwikkelingen in de nieuwe subclusters een negatief effect op de uitkeringsfactor. In de maartcirculaire 2018 was in de uitkeringsfactor voor 2020 en verder nog geen rekening gehouden met de indexatie van de voormalige IUSD-middelen. In deze circulaire is de overheveling technisch uitgewerkt met het opnemen van de maatstaven in de algemene uitkering. Er vindt vanaf nu wel een meerjarige indexatie plaats van de voormalige IUSD-middelen met effect op de uitkeringsfactor. De overheveling, inclusief indexaties, voor 2019 is zo vormgegeven dat er geen effect is op de uitkeringsfactor

De uitkeringsbasis is geactualiseerd. In de eerste jaren heeft dit een negatief effect op de uitkeringsfactor als gevolg van de hoger geraamde aantallen bijstandsontvangers. Vanaf 2021 is de situatie omgekeerd. Door toevoeging van forfaitaire loonkostensubsidie-ontvangers aan de

⁷ <https://www.cpb.nl/publicatie/centraal-economisch-plan-2018>

maatstaf loonkostensubsidie daalt de uitkeringsfactor voor elk jaar met een punt.

Hieronder staat een overzicht van de ramingen van de maatstaf bijstandsontvangers stand maartcirculaire 2018 (deze is ongewijzigd ten opzichte van de septembercirculaire 2017) en stand deze circulaire.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
stand maartcirculaire 2018	413.592	415.064	426.593	441.890	455.988	
stand deze circulaire	429.356	433.468	434.586	440.639	450.668	461.043

De raming van deze maatstaf is gebaseerd op gegevens van het CBS, aangevuld met prognoses van het Ministerie van SZW.

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van de uitkeringsfactoren voor de jaren 2018 tot en met 2023, de horizontale toelichting. In deze tabel is zichtbaar dat de uitkeringsfactor toeneemt vanwege de stijgende accessen.

Bij de ontwikkelingen van de uitkeringsbasis spelen de demografische ontwikkelingen (inwoners en jongeren) en die van het aantal bijstandsontvangers de belangrijkste rol.

Tabel 2.5.3 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2018-2023 van jaar op jaar

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
uitkeringsfactor, jaar t	1,520	1,572	1,621	1,659	1,700	1,746
verschil ten opzichte van jaar t-1		0,052	0,049	0,038	0,041	0,046
waarvan:						
- algemene mutaties		0,060	0,055	0,044	0,049	0,054
- verdeelreserve		-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001
- ontwikkeling uitkeringsbasis (inclusief OZB)		-0,007	-0,005	-0,006	-0,008	-0,007
- overige ontwikkelingen		0,000	0,000	0,001	0,001	0,000

Overige uitkeringsonderdelen

Onder de algemene uitkering vallen ook de volgende uitkeringsonderdelen, die niet de vorm hebben van maatstafaantallen die met een bedrag per eenheid worden vermenigvuldigd:

- Een beperkt aantal gemeenten ontvangt middelen op grond van de maatstaf herindeling of ontvangt een artikel 12-uitkering.
- Alle gemeenten hebben daarnaast te maken met de suppletierегeling afschaffing ozb woningen gebruikers (zie bijlage 10 van de septembercirculaire 2013), met de cumulatierегeling gemeentefonds (zie bijlage 2.4.2 van de septembercirculaire 2016) en met de suppletierегeling overheveling IUSD (zie paragraaf 2.4.4 en bijlage 2.4.3 van deze meicirculaire).
- Tot slot is er de suppletie-uitkering Bommenregeling. Bijlage 2.5.3 vermeldt de gemeenten die - op basis van de ingediende aanvraag - een dergelijke uitkering ontvangen, inclusief de bijbehorende bedragen.

Voor informatie over de verkrijging van een suppletie-uitkering voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog wordt u verwezen naar paragraaf 2.4.4 van de septembercirculaire 2014. Raadsbesluiten ontvangen wij bij voorkeur per e-mail via regelingen@minbzk.nl. Per post aanvragen blijft vanzelfsprekend ook mogelijk:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
t.a.v. FEZ/BEE/Regelingen
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Met ingang van 2019 wijzigt de peildatum waarvoor aanvragen bij het ministerie binnen moeten zijn van 1 maart naar 1 april. De wijziging biedt gemeenten die dat willen meer tijd om in de aanvraag de kosten over een heel jaar mee te nemen. Verzoeken die wij voortaan vóór 1 april ontvangen worden in het jaar van ontvangst toegekend.

Verzoeken die wij vanaf die datum ontvangen worden meegenomen in het volgende jaar. Btw komt niet voor compensatie in aanmerking. In de aanvraag dient daarom duidelijk te worden opgenomen dat de bedragen exclusief btw zijn.

Voor vragen of nadere informatie betreffende de bommenregeling kunt u zich wenden tot postbus.gf@minbzk.nl.

In paragraaf 2.5 van de meicirculaire 2017 bent u geïnformeerd over de werkgroep die is gevraagd te adviseren over de wijze waarop een kenniscentrum en normenkader gestalte kunnen krijgen. De werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van het Platform Blindgangers, de VNG, de Vereniging voor Explosieven Opsporing en de betrokken departementen (BZK, Defensie, JenV, IenW en SZW) heeft het advies inmiddels afgerond. In het advies wordt ingegaan op aspecten als opdrachtverstrekking, scope, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, kosten en financiering van het kenniscentrum. Vanuit haar coördinerende rol zal het Ministerie van BZK in afstemming met genoemde partijen binnenkort besluiten over het vervolg.

3 Integratie-uitkering Sociaal domein

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de omvang (paragraaf 3.2) en de verdeling (paragraaf 3.3) van de integratie-uitkering Sociaal domein.

In het Regeerakkoord is opgenomen dat het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein met ingang van 2019 opgaat in de algemene uitkering en daarmee deel uitmaakt van de trap-op-trap-af systematiek. De betreffende budgetten zijn reeds bij de maartcirculaire 2018 aan de algemene uitkering van het gemeentefonds toegevoegd. Een aantal onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein kunnen per 2019 nog niet overgeheveld worden. Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om deze uitkeringen met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Beschermd wonen, de integratie-uitkering Voogdij/18+ en de integratie-uitkering Participatie. Vanaf uitkeringsjaar 2019 houdt de integratie-uitkering Sociaal domein op te bestaan. De betreffende onderdelen zijn dan of naar de algemene uitkering overgeheveld of omgezet naar een integratie-uitkering.

3.2 Omvang

Tabel 3.2.1 geeft een overzicht van de mutaties in de integratie-uitkering Sociaal domein ten opzichte van de decembercirculaire 2017. De tabel wordt gevolgd door een toelichting op de mutaties. De splitsing van de totaalbedragen in de tabel naar de drie decentralisaties is opgenomen in de gemeentefondsruubriek op internet.

Tabel 3.2.1. Ontwikkeling integratie-uitkering Sociaal domein 2018-2023 (in duizenden euro's)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
stand decembercirculaire 2017	9.790.355	9.711.969	9.616.775	9.600.515	9.552.425	
mutaties maartcirculaire 2018						
Wmo 2015 m.u.v. beschermd wonen	0	-2.074.928	-2.070.007	-2.080.737	-2.077.358	
Verlaging eigen bijdrage beschermd wonen	800	2.180	1.490	1.490	1.490	
Jeugd m.u.v. Voogdij/18+	0	-3.039.141	-3.059.691	-3.082.449	-3.082.448	
Re-integratie klassiek	0	-513.779	-513.775	-513.772	-513.772	
stand maartcirculaire 2018	9.791.155	4.086.301	3.974.792	3.925.047	3.880.337	3.836.406
<i>mutaties onderdeel Wmo 2015</i>						
1) Beschermd wonen		-1.626.969	-1.626.121	-1.626.107	-1.626.077	-1.626.077
2) Loon- en prijsbijstelling 2018	101.372					
3) Doventolk leefdomein	-1.050					
<i>mutaties onderdeel Jeugd</i>						
4) Voogdij/18+		-587.460	-566.910	-566.910	-566.910	-566.910
5) Loon- en prijsbijstelling 2018	99.578					
6) Verlengde pleegzorg	5.000					
7) Jeugdhulp voor asielzoekerskinderen in een AZC	-3.000					
8) Forensisch medische expertise kindermishandeling	-600					
9) Ketensystemen Jeugd	-465					
<i>mutaties onderdeel Participatie</i>						
10) Participatie		-1.871.872	-1.781.762	-1.732.030	-1.687.350	-1.643.420
11) Loon- en prijsbijstelling 2018	60.306					
12) Doventolk Werkdomein	-40					
stand deze circulaire	10.052.256	0	0	0	0	0

Toelichting

1. Beschermd wonen

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om het onderdeel Beschermd wonen van de integratie-uitkering Sociaal domein Wmo 2015 met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Beschermd wonen.

In het bestuurlijk overleg Beschermd wonen van 24 mei jl. is opnieuw gesproken over het moment van invoering van een objectief verdeelmodel beschermd wonen/maatschappelijke opvang/Wmo 2015 begeleiding. Aanleiding is het traject om te komen tot een gewijzigde verdeling van de middelen voor het sociaal domein in het gemeentefonds per 2021 (zie paragraaf 5.3). Vanwege de inhoudelijke samenhang tussen de diverse onderdelen in het sociaal domein hebben Rijk en VNG afgesproken dat de doorontwikkeling van het objectieve verdeelmodel hierin in beginsel meeloopt. Tenzij nadere inzichten de implementatie in de weg staan, zal invoering van het objectieve verdeelmodel daarmee plaatsvinden vanaf 2021. Het onderwerp zal op regelmatige basis terugkomen in de bestuurlijke overleggen tussen Rijk en VNG.

Tot en met één jaar na de overheveling zal de integratie-uitkering Beschermd wonen op de gebruikelijke wijze loon- en prijsontwikkeling en volumegroei genereren via het Ministerie van Financiën en VWS (onderdelen genereren pas vanaf één jaar na overheveling accres).

2. 5. en 11. Loon- en prijsbijstelling 2018

De loon- en prijsbijstelling 2018 is toegekend. Dit betreft € 56,62 miljoen ten behoeve van het onderdeel Wmo 2015 (objectieve deel) en € 44,76 miljoen voor het onderdeel Beschermd wonen. Met betrekking tot het onderdeel Jeugd van de integratie-uitkering Sociaal domein is er € 83,8 miljoen loon- en prijsbijstelling toegekend aan het objectieve verdeelmodel en € 15,77 ten behoeve van het onderdeel Voogdij/18+. De bedragen voor 2019 en verder zijn toegevoegd aan de algemene uitkering c.q. de betreffende integratie-uitkering.

Conform eerdere afspraken is de loon- en prijsbijstelling voor de integratie-uitkering Sociaal domein Participatie in zijn geheel toegevoegd aan het onderdeel Wsw (oude stijl).

3. Doventolk leefdomein

Tussen de VNG en het Ministerie van VWS is overeengekomen dat voor het jaar 2018 een extra uitname zal plaatsvinden van € 1,05 miljoen bovenop de reeds uitgenomen € 10,75 miljoen uit de integratie-uitkering Sociaal domein, onderdeel Wmo.

4. Voogdij/18+

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om het onderdeel Voogdij/18+ van de integratie-uitkering Sociaal domein Jeugd met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Voogdij/18+.

Momenteel is een wetswijziging in voorbereiding om het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet aan te passen. Met het oog op de zorgvuldige invoering blijkt 1 januari 2020 het vroegste moment te zijn dat het nieuwe woonplaatsbeginsel in werking kan treden. De integratie-uitkering Voogdij/18+ zal na de inwerkingtreding van het woonplaatsbeginsel worden geïntegreerd in de algemene uitkering. Wat betreft de indexatie zal de integratie-uitkering Voogdij/18+ tot en met één jaar na de overheveling op de gebruikelijke wijze loon- en prijsontwikkeling genereren via het Ministerie van Financiën en VWS (onderdelen genereren pas vanaf één jaar na overheveling accres).

6. Verlengde pleegzorg

Het Rijk (VWS), Jeugdzorg Nederland en de VNG hebben afgesproken om per 1 juli 2018 pleegzorg standaard te verlengen wanneer een pleegkind 18 wordt en het pleegkind en zijn/haar pleegouders dit willen. Om gemeenten in staat te stellen deze afspraak uit te voeren stelt het Rijk middelen beschikbaar (zie voor meer informatie paragraaf 2.2-10).

7. Jeugdhulp voor asielzoekerskinderen in een AZC

Eind 2014 is door VNG en het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) een convenant afgesloten met betrekking tot de organisatie en financiering van de jeugdhulp voor kinderen die in een asielzoekerscentrum verblijven. Dit convenant is voor 3 jaar afgesloten, en liep in principe eind 2017 af. Na overleg tussen het Ministerie van JenV en de VNG is besloten het convenant met een jaar te verlengen (2018). Hiertoe zal wederom een uitname van € 3 miljoen plaatsvinden uit het gemeentefonds (algemene uitkering).

Gemeenten worden vanaf 2019 volledig verantwoordelijk voor de organisatie en financiering van de jeugdhulp aan kinderen in een AZC. De middelen zullen via een decentralisatie-uitkering van het gemeentefonds aan de gemeenten met een asielzoekerscentrum worden uitgekeerd. In de septembercircularis 2018 worden daar de middelen voor jeugd-ggz aan kinderen op COA-locaties aan toegevoegd. De verdeling van deze decentralisatie-uitkering wordt in de decembercircularis 2018 gepubliceerd.

8. Forensisch medische expertise kindermishandeling

De functie forensisch medische expertise kindermishandeling (FMEK) zal niet meer decentraal gefinancierd worden. Om die reden wordt structureel € 0,6 miljoen overgeheveld vanuit het gemeentefonds naar de begroting van het Ministerie van VWS (zie voor meer informatie paragraaf 2.2-11).

9. Ketensystemen Jeugd

Er is tot een nieuwe verdeelsleutel besloten voor de kosten van het operationeel, tactisch en strategisch beheer van de ketensystemen. Als gevolg van de herijkte verdeelsleutel zullen gemeenten vanaf 2018 € 0,47 miljoen meer gaan bijdragen voor het gebruik van de

ketensystemen (zie voor meer informatie paragraaf 2.2-12)

10. Participatie

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om de niet-integreerbare onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein Participatie met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Participatie. Hierbij is de verwachting dat de onderdelen Wajong en het onderdeel regulier werk van begeleid werken (voorheen Wsw) in 2020 tegelijkertijd met de integratie-uitkering Voogdij/18+ overgaan naar de algemene uitkering. De onderdelen Wsw en voorheen Wsw/Beschut werk (onderdeel van begeleid werken) kunnen niet geïntegreerd worden met de algemene uitkering. Deze onderdelen zullen op het moment dat de Participatieonderdelen voorheen Wajong en voorheen Wsw (regulier werk) worden overgeheveld naar de algemene uitkering worden omgezet in een decentralisatie-uitkering. Wat betreft de indexatie zal voor de onderdelen waarbij overheveling is voorzien gelden dat zij tot en met één jaar na de overheveling op de gebruikelijke wijze loon- en prijsontwikkeling genereren via het Ministerie van Financiën (onderdelen genereren pas vanaf één jaar na overheveling accres). De onderdelen waarvoor geen overheveling is voorzien zullen op de gebruikelijke wijze loon- en prijsontwikkeling blijven genereren via het Ministerie van Financiën.

12. Doventolk werkdomein

Tot 2017 werd de tolkvoorziening in het werkdomein door de VNG georganiseerd bij het UWV. De VNG ontving hiervoor rechtstreeks een uitkering uit het gemeentefonds. Per 2018 wordt deze financiering gestopt. Vanaf 2018 zullen de gelden uit het gemeentefonds naar de begroting van het Ministerie van SZW worden overgeboekt om op die wijze de uitgaven aan de doventolk en de uitvoeringskosten van het UWV te compenseren. In zijn brief van 20 december 2017 heeft de Minister van VWS aangekondigd de uitvoering van de tolkvoorziening in het leef-, werk- en onderwijsdomein te harmoniseren (32 805, nr. 59). Vooruitlopend op het wetsvoorstel is € 40.000 overgeboekt in 2018, op basis van realisaties van de voorafgaande jaren.

Overige mededelingen integratie-uitkering Sociaal domein

- Wijziging centrumgemeente Uitgeest

De wijziging van centrumgemeente van Uitgeest zoals vermeldt in de decembercircularis 2017 is in deze meicircularis verwerkt. Als gevolg van deze wijziging heeft vanaf 2018 een herverdeling plaatsgevonden van de budgetten voor Beschermd wonen van de centrumgemeente Haarlem naar de centrumgemeente Alkmaar waar Uitgeest zich bij aangesloten heeft (zie ook hoofdstuk 4 van deze circularis).

3.3 Verdeling

Alle mutaties uit tabel 3.2.1 worden gelijkmatig over de gemeenten verdeeld. In afwijking van de

andere onderdelen is voor de Wsw voor 2018 (tot en met 2023) gebruik gemaakt van nieuwe aantallen.

De verdeling van de Wsw is gebaseerd op de gerealiseerde omvang van de Sociale werkplaatspopulatie (gemeten in standaard eenheden (SE) per betalende gemeente) zoals we die kennen uit het voorgaande jaar en een inschatting van de blijfkansen in de Sociale werkplaats. In de realisatie van 2017 zijn de zogenaamde 'slapers' niet langer meegenomen omdat dit geen mensen zijn die daadwerkelijk werken in de Wsw. In 2016 betrof het aantal slapers nog in totaal circa 220.

Panteia heeft onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de blijfkansen te verbeteren <https://www.panteia.nl/onderzoeken/publicaties/onderzoek-blijfkansen-sw-ers/>.

Op basis van dit onderzoek is in overleg met de VNG besloten de volgende technische verbeteringen door te voeren bij de vaststelling van de blijfkansen:

1. Er wordt niet langer uitgegaan van een fictieve medio-stand maar van de reële mediostand: de Wsw-ers, die eind juni, in de Wsw zaten.
2. De uitstromers ten gevolge van niet-verlengde tijdelijke contracten zijn volledig uit de analysedata verwijderd.
3. De 'slapers' zijn eveneens uit de analysedata verwijderd omdat ze ook niet langer meegenomen worden in de realisatie.

Een nadere toelichting op deze punten is terug te lezen in het rapport.

Naast deze verbeteringen is in overleg met de VNG besloten om de demping van de blijfkansen voor gemeenten met minder dan 100 SE niet voort te zetten. De reden is dat demping op termijn niet houdbaar is, omdat de oorspronkelijke argumentatie achter demping (het beperken van financiële risico's voor gemeenten met een kleine Sociale werkplaatspopulatie) in de praktijk niet evenwichtig uitpakt. We zien bijvoorbeeld dat ook kleine gemeenten met een grote Sociale werkplaatspopulatie (meer dan 100 SE) de rekening betalen van demping. Juist dit soort gemeenten loopt al een groter financieel risico vanwege hun grote Sociale werkplaatspopulatie. Daarnaast is het niet houdbaar dat de kosten van demping elk jaar door een kleinere groep gemeenten worden opgevangen.

Bovenstaande aanpassing van de blijfkansen en de afschaffing van de demping gaan in per 2019. Dat betekent dat in deze circulaire voor de uitkering in 2018 nog blijfkansen zijn berekend volgens de oude methode en inclusief demping. Voor de getoonde uitkeringen in 2019 en verder zijn de verbeterde blijfkansen zonder demping gehanteerd.

De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Sociaal domein voor het jaar 2018 zijn opgenomen in de gemeentefondsruubriek op internet (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2014/01/01/circulaires-gemeentefonds>). Deze rubriek geeft per onderdeel van de uitkering ook inzicht in de berekeningswijze van de bedragen.

In de decembercirculaire 2017 zijn in totaal 13 gemeenten gecompenseerd omdat het budget voogdij en/of 18+ dat zij hebben ontvangen niet toereikend is voor de kosten die zij (in 2016) hebben gemaakt. De compensatie vloeit voort uit een driejarige compensatieregeling die voor de jaren 2017, 2018 en 2019 met gemeenten is overeengekomen (zie paragraaf 3.3 van de meicirculaire 2017). De totale omvang van de toegekende compensatie bedroeg € 6,2 miljoen. Voor de compensatieregeling 2018 was in eerdere circulaire's een totaalbedrag van € 20 miljoen gereserveerd. Het resterende bedrag van € 13,8 miljoen is in deze meicirculaire aan het objectieve verdeelmodel voor Jeugd voor 2018 toegevoegd. De compensatieregeling voogdij en 18+ voor het jaar 2019 wordt op 1 juni 2018 opengesteld:

[https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2017/01/09/factsheet-compensatieregeling-voogdij-en-18.](https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2017/01/09/factsheet-compensatieregeling-voogdij-en-18)

4 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat mededelingen over de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering vrij besteedbaar en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Veel van de uitkeringen in dit hoofdstuk zijn verbonden met een zeker doel, waardoor de bestedingsvrijheid materieel wel begrensd kan zijn.

Paragraaf 4.2 informeert over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en over de omvang en de verdeling ervan.

4.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Tabel 4.2.1 bevat de mutaties in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen ten opzichte van de decembercirculaire 2017. Tabel 4.2.2 bevat het complete overzicht van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en de daarmee gemoeide bedragen. De tabellen worden gevolgd door een toelichting op de mutaties ten opzichte van de maartcirculaire 2018.

Tabel 4.2.1 Mutaties decentralisatie- en integratie-uitkeringen 2018-2023 (bedragen in duizenden euro's)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
stand decembercirculaire 2017	2.145.798	2.103.671	2.118.594	2.099.767	2.080.415	
1) Wmo/huishoudelijke verzorging		-1.258.369	-1.268.913	-1.320.631	-1.320.632	
2) Voorziening knelpuntensociaal domein/aandeel gemeenten	100.000					
3) Voorziening knelpunten sociaal domein/aandeel VWS	100.000					
4) Veilig Thuis	11.900	32.100	33.800	38.600	38.600	
stand maartcirculaire 2018	2.357.698	877.402	883.481	817.736	798.383	798.383
<i>mutaties deze circulaire</i>						
1) Beschermd Wonen		1.672.743	1.671.890	1.671.876	1.671.846	1.671.888
2) Participatie		1.930.083	1.838.152	1.787.578	1.742.149	1.697.379
3) Voogdij/18+		643.801	643.251	643.251	643.251	643.251
4) Wmo/huishoudelijke verzorging	35.452	0				
5) Schulden en armoede	27.000	22.225	22.225			
6) Bodemsanering	8.270	5.513	8.270			
7) Referendum	8.020					
8) Innovatieve aanpak Energiebesparing	7.250					
9) Versterking lokale aanpak jihadisme	5.256					
10) Matchen op Werk	3.083					
11) Vrouwenopvang	-2.801					
12) Beter benutten	2.585					
13) Herstructurering Wsw	2.200					
14) Versterking lokale werkgelegenheid Groningen	1.900	1.900				
15) Maatschappelijke begeleiding	1.527					
16) Milieuzones grote steden	1.000					
17) LHBT-emanipatiebeleid	891					
18) Economische zelfstandigheid	808					
19) Innovatiepartnerschap Amsterdam	310					
20) Interreg V	291					
21) Erfgoed en ruimte	294					
22) Groeiopgave Almere	146	73	73	73	73	73
23) Spoorstaafconditioneringssystemen	137					
24) Pilot weerbaar opvoeden	102					
25) Knelpunten verdeelproblematiek						89
26) Dialoog Sinterklaasintocht	35					
stand deze circulaire	2.461.454	5.153.740	5.067.342	4.920.514	4.855.702	4.811.063

Tabel 4.2.2 Decentralisatie-en integratie-uitkeringen 2018-2023 (in duizenden euro's)

Uitkeringsjaar	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Vindplaats
- Wmo (integratie-uitkering)	1.293.821					mei 2018, § 4.2-4
- maatschappelijke opvang	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057 mei 2017, § 4.2
- vrouwenopvang	130.330	153.331	155.031	159.831	159.831	159.831 mei 2018, § 4.2-11
- brede impuls						
- combinatiefuncties/buurtsportcoaches	58.680					september 2017, § 4.2-1
- vergunningverlening, toezicht en handhaving	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700 mei 2017, § 4.2
- jeugd	21.700	21.700	21.700	21.700	21.700	21.700 juni 2012, § 6.9
- bodemsanering	57.570	53.516	51.655			mei 2018, § 4.2-6
- beeldende kunst en vormgeving	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500 september 2015, § 4.2-1
- gezond in de Stad	19.440	19.440	19.440	19.440	0	0 mei 2017, § 4.2-4
- veiligheidshuizen	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699 juni 2012, § 6.11
- knelpunten verdeelproblematiek	3.531	3.612	3.695	3.780	3.867	3.956 mei 2018, § 4.2-25
- erfgoed en ruimte	294					mei 2018, § 4.2-21
- LHBT-emanicipatiebeleid	891					mei 2018, § 4.2-17
- groeiopgave Almere	7.444	7.371	7.371	7.371	7.371	7.371 mei 2018, § 4.2-22
- bevolkingsdaling	11.245	11.245	11.245			december 2017, § 4.2-12
- voorschouwe voorziening peuters	30.000	40.000	50.000	60.000	60.000	60.000 mei 2016, § 4.2-3
- BRP: centralisering inschrijving	4.731	4.731	4.731	4.731	4.731	4.731 mei 2016, § 4.2-8
- Beter Benutten	2.585					mei 2018, § 4.2-12
- Basisregistratie Grootchalige Topografie	422	211				december 2016, § 4.2-11
- Interreg V	291					mei 2018, § 4.2-20
- bonus beschut werken	16.000	21.000	26.000			mei 2017, § 4.2-19
- Leeuwarden Culturele Hoofdstad	2.066					september 2016, § 4.2-5
- armoedebestrijding kinderen	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000 mei 2017, § 4.2
- scholenprogramma Groningen	3.000	8.875	3.000	3.000	3.000	3.000 december 2016, § 4.2-3
- versterking gemeentelijke aanpak jihadisme	5.256					mei 2018, § 4.2-9
- innovatieve aanpak energiebesparing	7.250					mei 2018, § 4.2-8
- herstructurering Wsw Oost-Groningen	2.200					mei 2018, § 4.2-13
- economische zelfstandigheid	808					mei 2018, § 4.2-18
- dialoog Sinterklaasintocht	35					mei 2018, § 4.2-26
- pilot Weerbaar opvoeden	102					mei 2018, § 4.2-24
- tijdelijke oplossing anonieme hulplijn	657					september 2017, § 4.2-13
- arbeidsparticipatie mensen met een psychische	172					december 2017, § 4.2-4
- Voorziening knelpunten sociaal domein	200.000					maart 2018, § 4.2-2
- Beschermd Wonen		1.672.743	1.671.890	1.671.876	1.671.846	1.671.888 mei 2018, § 4.2-1
- Participatie		1.930.083	1.838.152	1.787.578	1.742.149	1.697.379 mei 2018, § 4.2-2
- Voogdij/18+		643.801	643.251	643.251	643.251	643.251 mei 2018, § 4.2-3
- Maatschappelijke begeleiding	1.527					mei 2018, § 4.2-15
- Matchen op Werk	3.083					mei 2018, § 4.2-10
- Referendum	8.020					mei 2018, § 4.2-7
- Versterking lokale werkgelegenheid Groningen	1.900	1.900				mei 2018, § 4.2-14
- Innovatiepartnerschap Amsterdam	310					mei 2018, § 4.2-19
- Spoorstaafconditioneringssystemen	137					mei 2018, § 4.2-23
- Milieuzones grote steden	1.000					mei 2018, § 4.2-16
- Schulden en armoede	27.000	22.225	22.225			mei 2018, § 4.2-5
Totaal	2.461.454	5.153.740	5.067.342	4.920.514	4.855.702	4.811.063

Toelichting

1. Beschermd Wonen

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om het onderdeel Beschermd wonen van de integratie-uitkering Sociaal domein Wmo 2015 met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Beschermd wonen (zie ook paragraaf 3.2-1)

De omvang van de integratie-uitkering Beschermd wonen wijzigt door de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2018 (€ 45,8 miljoen vanaf; zie ook paragraaf 3.2-2).

De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Beschermd Wonen voor het jaar 2019 en verder zijn opgenomen in de gemeentefondsruubriek op internet.

(<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2014/01/01/circulaires-gemeentefonds>)

2. Participatie

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om de niet integreerbare onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein Participatie met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Participatie (zie ook paragraaf 3.2.10). De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt door de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2018 (€58,2 miljoen in 2019 oplopend tot structureel € 53,1 miljoen; zie ook paragraaf 3.2-11).

De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Participatie voor het jaar 2019 en verder zijn opgenomen in de gemeentefondsruwbriek op internet.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2014/01/01/circulaires-gemeentefonds>)

De verdeling over 2019 is in deze meicirculaire definitief. De aantallen voor 2019 zijn ook voor latere jaren gehanteerd. Dat wil zeggen dat het aandeel van individuele gemeenten in de diverse verdeelmodellen bij eventuele toekomstige wijzigingen in het macrobudget gelijk blijft. Een uitzondering hierop is het onderdeel Wsw. De aantallen zijn hier niet voor elk jaar gelijk gehouden en ook de verdeling over 2019 is nog niet definitief (zie ook paragraaf 3.3).

3. Voogdij/18+

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om het onderdeel Voogdij/18+ van de integratie-uitkering Sociaal domein Jeugd met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Voogdij/18+ (zie ook paragraaf 3.2-4)

De omvang van de integratie-uitkering Voogdij/18+ wijzigt door:

- In deze circulaire zijn de nieuwe gegevens over voogdij/18+ voor 2019 en ook voor latere jaren gehanteerd. Zie voor een nadere toelichting: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2018/19/kosten-jeugdwet-18-plussers-en-voogdij-2017> en paragraaf 2.2-9. Door de nieuwe gegevens neemt het budget voor Voogdij/18+ vanaf uitkeringsjaar 2019 structureel toe met € 61 miljoen. In de nieuwe bedragen per gemeente is rekening gehouden met de loon- en prijsbijstelling 2018.

De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Voogdij/18+ voor het jaar 2019 en verder zijn opgenomen in de gemeentefondsruwbriek op internet.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2014/01/01/circulaires-gemeentefonds>)

De verdeling over 2019 is in deze meicirculaire definitief. De aantallen voor 2019 zijn ook voor latere jaren gehanteerd.

4. Wmo/huishoudelijke verzorging

De loon- en prijsbijstelling 2018 is toegekend (zie ook paragraaf 2.2-13)

De bedragen van de integratie-uitkering Wmo per gemeente in 2018 zijn behalve door de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2018 ook gewijzigd ten opzichte van de septembercirculaire 2017 door het gebruik van actuelere basisgegevens voor de maatstaven.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 4.2-4.

5. Schulden en armoede

Ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid stelt het kabinet voor drie jaar geld ter beschikking voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. Deze middelen zullen worden ingezet ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid zodat gemeenten een impuls kunnen geven aan de verbetering van de toegang tot en de effectiviteit van de gemeentelijke schuldhulpverlening en versterking van de lokale regie van het armoedebeleid. De verdeling van de decentralisatie-uitkering vindt plaats via de maatstaf lage inkomens met drempel. Er zijn afspraken op hoofdlijnen gemaakt met de VNG over de inzet van deze middelen. In samenspraak met de VNG wordt de monitoring momenteel vormgegeven.

Een overzicht met de toekenning per gemeente is opgenomen in bijlage 4.2-5.

6. Bodemsanering

Het bodembeleid voor de periode 2016 tot en met 2020 is opgenomen in het convenant "Bodem en Ondergrond" van 17 maart 2015. De tweede tranche van het aanvullend budget uit artikel 11.3 van het convenant is verdeeld.

Een overzicht met de toekenning per gemeente is opgenomen in bijlage 4.2-6.

7. Referendum

Gemeenten ontvangen in totaal € 8,02 miljoen voor het organiseren van het raadgevend referendum over de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten dat is gehouden op 21 maart jl. (tegelijk met de gemeenteraadsverkiezingen). De 45 gemeenten waar op 21 maart géén gemeenteraadsverkiezingen waren vanwege een herindeling, ontvangen in totaal € 2,53 miljoen. De overige gemeenten ontvangen € 5,49 miljoen. Beide bedragen zijn verdeeld op basis van het aantal inwoners per gemeente.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 4.2-7.

8. Innovatieve aanpak energiebesparing

Het programma "Innovatieve aanpakken energiebesparing bestaande koopwoningen" heeft tot doel aanpakken te realiseren die de energetische verduurzaming van de particuliere woningvoorraad

versnellen. Gemeenten hebben samen met allianties van het (lokaal) bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties aanvragen ingediend om ondersteuning te krijgen voor hun innovatieve idee. De aanpakken dienen opschaalbaar te zijn en een versnelling te kunnen bewerkstelligen binnen een bepaalde onderscheiden doelgroep. Het uiteindelijke doel daarbij is (stapsgewijs) de particuliere woningvoorraad naar energieneutraal te renoveren. De door de aanpakken gerealiseerde procesinnovaties en energetische woningverbeteringen worden gemonitord. Kennis en ervaring wordt geborgd binnen de regio en door deelname aan het landelijke kennisnetwerk.

De aanpakken zijn verdeeld over twee ronden. Elke ronde doorloopt drie fases. Een onafhankelijke beoordelingscommissie besluit of een aanpak gehonoreerd wordt, en dus budget ontvangt voor de volgende fase. Zestien van de dertig resterende aanpakken uit ronde 1 zijn nu door de beoordelingscommissie gehonoreerd voor fase 3 en ontvangen daarvoor via elf gemeenten een bijdrage.

Een overzicht met de toekenning per gemeente is opgenomen in bijlage 4.2-8.

9. Versterking lokale aanpak jihadisme

In de Kamerbrief 'Versterking veiligheidsketen' van 27 februari 2015 (Kamerstuk 29 754, nr. 302) wordt geschetst wat het kabinet doet om de veiligheidsketen te versterken en langs welke sporen de intensivering plaatsvindt. Onderdeel van de versterking is de ondersteuning van de gemeenten in hun lokale integrale aanpak van radicalisering en jihadisme. In het najaar van 2017 heeft de Minister van JenV, mede namens het Ministerie van SZW, de twintig meest betrokken gemeenten en regio's laten weten dat voor 2018 middelen beschikbaar worden gesteld om uitvoering te kunnen geven aan hun plannen. Het gaat om een totaalbedrag van € 6,162 miljoen. Een deel van het budget wordt in natura aan de gemeenten uitgekeerd ten behoeve van de trainingen die bij het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) worden afgenomen. Het andere deel van het budget wordt via het gemeentefonds aan de gemeenten uitgekeerd, hierbij gaat het om een totaalbedrag van € 5,256 miljoen voor 2018.

In bijlage 4.2-9 zijn de bedragen die in 2018 via het gemeentefonds worden uitgekeerd per gemeente opgenomen.

10. Matchen op Werk

Werkgevers dringen in toenemende mate aan op eenduidige en herkenbare dienstverlening in de arbeidsmarktregio's. Zij willen bediend worden vanuit één regionaal werkgeversloket. In het Regeerakkoord is opgenomen dat werkgevers zoveel mogelijk 'ontzorgd' worden bij hun zoektocht naar personeel en bij vragen over de arbeidsmarkt. Daarom zet de Staatssecretaris van SZW zich de komende jaren via het programma Matchen op Werk in voor het versterken van de gecoördineerde werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's. Bij amendement in de begrotingsbehandeling SZW is er €5 miljoen beschikbaar gesteld met als doel om één

aanspreekpunt in de arbeidsmarktregio te organiseren voor werkgevers. Hiervan wordt €3 miljoen gereserveerd om de arbeidsmarktregio's op maat te ondersteunen bij hun inspanningen om regiospecifieke knelpunten aan te pakken. De arbeidsmarktregio's hebben hiervoor verbeterplannen ingediend. De overige €2 miljoen wordt gereserveerd om een aantal stelselvraagstukken en regio-overstijgende knelpunten aan te pakken, die een rol spelen bij werkgeversdienstverlening.

Het Ministerie van SZW heeft de verbeterplannen beoordeeld. De toegekende bedragen aan de arbeidsmarktregio's zijn opgenomen in bijlage 4.2.10.

11. Vrouwenopvang

In de septembercirculaire van 2017 is binnen de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang voor de gemeente Leeuwarden € 2,801 miljoen afgezonderd ten behoeve van de financiering van Fier Fryslân. In afstemming met de VNG en de gemeente Leeuwarden is besloten de financiering van Fier Fryslân toch niet via Leeuwarden te laten lopen. In 2018 zal de VNG de financiering van Fier Fryslân voor haar rekening nemen. De VNG zal daartoe gecompenseerd worden via de begroting van het Ministerie BZK. Om die reden wordt de gereserveerde bijdrage aan Leeuwarden van € 2,801 voor 2018 vanuit de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang overgeboekt naar de begroting van het Ministerie van BZK. Voor de structurele financiering van Fier Fryslân vanaf 2019 wordt door de VNG naar een oplossing gezocht. Vooralsnog blijft het bedrag van € 2,801 miljoen hiertoe gereserveerd binnen de DU Vrouwenopvang.

Voor het jaar 2018 zijn ten opzichte van de septembercirculaire 2017 de aantallen eenheden van de maatstaven van het objectieve verdeelmodel geactualiseerd. De geactualiseerde aantallen zijn behalve voor 2018 ook voor latere jaren in de berekeningen gebruikt.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2014/01/01/circulaires-gemeentefonds>) .

12. Beter benutten

In 2018 ontvangen verschillende gemeenten een bijdrage voor de uitvoering van het Vervolgprogramma van Beter benutten. Het gaat om de gemeente Zwolle (€ 50.000), de gemeente Leeuwarden (€ 385.000), de gemeente Haarlem (€ 1.500.000) en de gemeente Lelystad (€ 650.000).

13. Herstructurering Wsw

De gemeente Oldambt ontvangt in 2018 een bijdrage als coördinerende gemeente en penvoerder bij de uitvoering van het convenant waarin de zes Oost-Groningse gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde, Menterwolde, Oldambt, Pekela en Borger-Odoorn toewerken naar één

uitvoeringsorganisatie voor alle doelgroepen in de Participatiewet. Volgens plannen van de zes gemeenten gaan in de nieuwe organisatie het sw-bedrijf Synergon, de TDC's (trainings- en diagnosecentra) van Oldambt en Vlagtwedde en onderdelen van de sociale diensten van een aantal gemeenten op. De bijdrage voor de transitie naar één uitvoeringsorganisatie betreft de tweede tranche.

14. Versterking lokale werkgelegenheid Groningen

Om de partners binnen de aardbevingsregio Groningen financieel te ondersteunen is € 6,230 miljoen over de periode 2017-2021 gereserveerd. De gelden zijn bedoeld om kandidaten uit de WW, bijstand en zij-instromers om te scholen naar banen in de aardbevingsgerelateerde bouw en technieksector. Afspraken en andere relevante kwesties zijn ter ondersteuning vastgelegd in een bestuursconvenant, ondertekend op 5 maart 2018. De Tweede Kamer is op 25 september 2017 over het besluit geïnformeerd. De bedragen worden uitgekeerd aan de centrumgemeente Groningen voor de arbeidsmarktregio Groningen. In deze meicirculaire worden de bedragen voor 2018 en 2019 uitgekeerd. De bedragen voor 2020 en 2021 volgen later.

15. Maatschappelijke begeleiding

Conform artikel 18 van de Wet inburgering voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. De middelen voor de maatschappelijke begeleiding worden in 2018 verstrekt op basis van:

- Het aantal inburgeringsplichtigen dat rechtmatig verblijf heeft op grond van een verblijfsvergunning asiel bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28 van de Vreemdelingenwet 2000;
- Het aantal inburgeringsplichtigen dat rechtmatig verblijf heeft op grond van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd, verleend onder een beperking verband houdend met verblijf als familie- of gezinslid, voor verblijf bij:
  - 1°. een houder van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd,
  - 2°. een houder van een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd, of
  - 3°. een houder van een EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen die is verleend met een aantekening inzake internationale bescherming als bedoeld in artikel 45c, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000.
- De personen zijn in de periode vanaf 1 oktober 2017 tot en met 31 december 2017 inburgeringsplichtig geworden en in dezelfde periode ingeschreven in de basisregistratie personen in de gemeente waar zij op grond van artikel 28 van de Huisvestingswet 2014 zijn gehuisvest.

In bijlage 4.2-15 zijn de bedragen per gemeente opgenomen (peildatum 12 maart 2018). Een gemeente ontvangt € 2.370 per inburgeringsplichtige asielmigrant.

16. Milieuzones grote steden

De gemeenten Utrecht, Rotterdam en Amsterdam ontvangen een bijdrage in 2018 voor de aanschaf van schone bestelauto's door ondernemers. Dit bedrag wordt in gelijke mate verdeeld onder de drie gemeenten met milieuzones. In overleg met ondernemersorganisatie EVO/Fenedex dragen deze gemeenten er zorg voor dat de middelen op de juiste plaats terechtkomen om op die manier een bijdrage te leveren aan de verbetering van de luchtkwaliteit.

17. LHBT-emancipatiebeleid

Regenboogsteden zetten zich in voor de gezamenlijke doelstelling de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTI (Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen, Transgenderpersonen en intersekse personen) verder te bevorderen. Van de Regenboogsteden hebben zich in totaal 39 aangemeld voor een verlenging van de samenwerking op LHBTI-beleid. Zij ontvangen over 2018 een bijdrage hiervoor. De vier grote steden (Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht) ontvangen elk € 50.000. De 35 overige gemeenten ontvangen maximaal € 20.000.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 4.2-17.

18. Economische zelfstandigheid

Op de uitnodiging van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de centrumgemeenten van de arbeidsmarktsregio's om ook in 2018 het programma economische zelfstandigheid uit te voeren hebben 24 gemeenten positief gereageerd. Het programma heeft als doel om de economische zelfstandigheid van vrouwen te vergroten door hen te stimuleren om stappen te zetten richting de arbeidsmarkt. Het programma richt zich op vrouwen die niet economisch zelfstandig zijn. Dit wil zeggen dat zij minder verdienen dan 70% van het netto minimumloon.

Een overzicht met de toekenning per gemeente is opgenomen in bijlage 4.2-18.

19. Innovatiepartnerschap Amsterdam

Ten behoeve van de uitvoering van het Innovatiepartnerschap Amsterdam om de samenwerking tussen aanbestedende diensten en aanbieders te verbeteren wordt een bijdrage ter beschikking gesteld aan de gemeente Amsterdam. Dit betreft een onderzoeks- en ontwikkelbudget en is specifiek bedoeld ter ondersteuning van en kennisdeling over de onderzoeks- en ontwikkelactiviteiten van de deelnemende marktpartijen aan het Innovatiepartnerschap.

20. Interreg V

De gemeenten Arnhem (€ 266.850) en Amsterdam (€ 23.750) ontvangen een eenmalige bijdrage in het kader van de Projectstimuleringsregeling Interreg V (Stcrt. 2015, 43029) en de

Rijkscofinancieringsregeling Interreg V (Stcrt. 215, 30863).

21. Erfgoed en ruimte

Vanuit het programma Erfgoed en Ruimte ontvangen 5 gemeenten een eenmalige bijdrage. De gemeente Stichtse Vecht ontvangt € 30.000 voor het project "Cultuurhistorie als onderlegger voor de nieuwe omgevingswet". De gemeente Goeree-Overflakkee ontvangt € 130.000 voor het project Toekomstige functies historisch watersysteem. De gemeente Zutphen ontvangt € 50.000 voor het project Hergebruik vestingwerken ten behoeve van klimaatadaptatie. De gemeente Voorst ontvangt € 30.000 voor het project Polder Nijbroek en de gemeente Hof van Twente ontvangt € 53.960 voor het project Energietransitie in Hof van Twente.

22. Groeiopgave Almere

Conform de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 uit 2013 beweegt de decentralisatie-uitkering Groeiopgave Almere mee met de jaarlijkse accresberekening. Het accrespercentage 2016 is definitief vastgesteld op 1,00%, wat leidt tot een opwaartse bijstelling. De afrekening van het accres over 2017 vindt plaats in 2018 (zie ook de paragrafen 2.2-1 en 2.2-6 van deze circulaire).

23. Spoorstaafconditioneringssystemen

In haar brief aan de Tweede Kamer van 28 november 2016 en in haar antwoorden op Kamervragen van het lid Bruins van 22 februari 2017 heeft de toenmalige staatssecretaris van het Ministerie van IenM aangegeven dat de kosten die de gemeenten Eindhoven en Oss hebben gemaakt voor de aanschaf van Spoorstaafconditioneringssystemen (ter vermindering van zgn. booggeluid) zullen worden vergoed door het Rijk. De bijdrage voor de gemeente Eindhoven is € 87.000. De gemeente Oss ontvangt € 50.000.

24. Pilot weerbaar opvoeden

De gemeenten Culemborg (€ 39.440), Delft (€ 9.588), Maastricht (€ 22.546), Roosendaal (€ 20.000) en Leiden (€ 10.670) ontvangen een aanvullende bijdrage in het kader van de 2e fase van de pilot weerbaar opvoeden. Deze bijdrage is bedoelt voor: het concretiseren van de vragen rond de opvoeddilemma's, het uitwerken van strategieën om de thema's bespreekbaar te maken, het uitwerken van de bijbehorende pedagogische gesprekstechnieken en het bedenken en testen van geschikte werkvormen.

25. Knelpunten verdeelproblematiek

De meerjarenraming strekt zich met ingang van deze circulaire uit tot en met het jaar 2023. Daardoor wordt in deze circulaire de toename van de decentralisatie-uitkering Knelpunten verdeelproblematiek voor dat jaar zichtbaar (zie ook paragraaf 2.2.4).

26. Dialoog Sinterklaasintocht

De gemeente Dongeradeel ontvangt een bijdrage voor het ontwikkelen en uitvoeren van dialooginitiatieven met een nationale uitstraling rondom de landelijke intocht van Sinterklaas. De opgedane kennis met de initiatieven zal beschikbaar worden gesteld aan geïnteresseerde partijen, zoals de volgende intochtgemeente.

Overige mededelingen decentralisatie- en integratie-uitkeringen

- Bonus beschut werken

De levering van de benodigde gegevens voor de vaststelling van de Bonus beschut werk (voor gerealiseerde en gecontinueerde beschut werkplekken in 2017) is vertraagd. De bonussen zijn dit jaar dus niet opgenomen in deze meicirculaire. Het Ministerie van SZW zal zo spoedig mogelijk en uiterlijk in de septembercirculaire 2018 de bonussen beschut werk bekend maken aan gemeenten.

- Transformatiefonds

In juni 2018 worden de 'spelregels' van het Transformatiefonds Jeugd gepubliceerd. Hierin staat beschreven op welke wijze een jeugdzorgregio een bijdrage uit het transformatiefonds kan ontvangen, en aan welke voorwaarden voldaan moet worden. De 'spelregels' zijn in samenwerking tussen het Rijk en de VNG opgesteld, en zullen gepubliceerd worden op www.rijksoverheid.nl en op www.vng.nl.

Het Transformatiefonds is bedoeld om de transformatiebeweging te bevorderen en sluit aan bij het actieprogramma Zorg voor de Jeugd. Om in aanmerking te komen voor transformatiebudget dient een jeugdzorgregio een transformatieplan op te stellen, waarin op zijn minst één van de actielijnen uit Zorg voor de Jeugd wordt uitgewerkt. In deze actielijnen komt onder meer de aansluiting van jeugd naar volwassenheid en de verbinding met het onderwijs aan de orde.

Bij de beoordeling van het transformatieplan zal onder meer aandacht worden besteed aan de mate waarin een jeugdzorgregio de 'basis op orde' heeft. Dit betreft randvoorwaardelijke zaken die noodzakelijk worden geacht voor een duurzame transformatiebeweging.

Voor het Transformatiefonds is jaarlijks, in de periode 2018, 2019 en 2020, € 36 miljoen beschikbaar. Het transformatiebudget zal naar rato, op basis van het aantal kinderen per jeugdzorgregio, worden verdeeld. De verdeling vindt plaats via een decentralisatie-uitkering. In de decembercirculaire 2018 zal het Transformatiefonds (jaar 2018) tot uitkering komen.

- Voorziening knelpunten sociaal domein

In de paragrafen 1.2.4 en 2.2.6 van de maartcirculaire 2018 is de Voorziening knelpunten sociaal domein aangekondigd. Op 24 mei 2018 heeft het VNG-bestuur over deze voorziening gesproken om tot een definitief voorstel te komen voor de Algemene ledenvergadering van de VNG van

27 juni 2018. Het voorstel zal op korte termijn aan de gemeenten worden toegezonden en worden gepubliceerd op www.vng.nl.

De VNG heeft het voortouw bij de bepaling van de bedragen per gemeente en zal deze in het najaar aan BZK leveren. Uitgaande van brede steun onder de gemeenten over de te volgen aanpak en van een deugdelijke uitvoering om te komen tot uitkomsten zal de verdeling van de bedragen worden opgenomen in de decembercirculaire 2018.

- Combinatiefunctionarissen

De decentralisatie-uitkering Brede Impuls Combinatiefuncties, waar buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en cultuurcoaches onder vallen, maakt deel uit van het programma Sport en bewegen in de buurt (SBB). Dit programma loopt eind december 2018 af. De Impuls is echter een structurele regeling waar bestuurlijke afspraken aan ten grondslag liggen. Door de afloop van het programma SBB, dienen de bestuurlijke afspraken over de Brede Impuls Combinatiefuncties geactualiseerd te worden vanaf 2019 en verder. In juli 2018 worden gemeenten geïnformeerd over de nieuwe afspraken.

- Verhoogde asielinstroom

Bijlagen 4.2.2a en 4.2.2.b bevatten de bedragen voor de decentralisatie-uitkeringen Verhoogde asielinstroom partieel effect en participatie en integratie, die zijn toegekend over de maanden november en december 2017 (uitkeringsjaar 2017). De gehanteerde realisatiecijfers over het aantal geplaatste vergunninghouders in genoemde periode kunt u vinden op de website van de rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2018/01/01/overzicht-huisvesting-vergunninghouders-per-1-januari-2018>.

Meer informatie, onder meer over de methodiek van toekenning en de bedragen per geplaatste vergunninghouder, is terug te vinden in paragraaf 4.2 van de septembercirculaire 2016.

- Armoedebestrijding kinderen

In paragraaf 4.2-1 van de decembercirculaire 2016 zijn gemeenten geïnformeerd over de € 85 miljoen die vanaf 2017 structureel beschikbaar is gesteld voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Jaarlijks vindt in de meicirculaire actualisatie plaats van de verdeling voor het jaar t+1 en verder. De middelen worden verdeeld op basis van door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede. De verdeling over de gemeenten voor 2019 en verder is gebaseerd op gegevens over het jaar 2018 en is opgenomen in bijlage 4.2.2c.

---

⁸ Zie voor de gehanteerde cijfers:

<http://jeugdstatline.cbs.nl/Jeugdmonitor/publication/?DM=SLNL&PA=20233ned&D1=a&D2=0&D3=0-32,34-47,49-54,56-64,66-71,73-98,100-127,129-135,137-141,144-159,161-217,219-220,222-230,232-243,245-247,249-256,258-259,261-262,264-285,287-294,296-312,314-323,325-329,331-336,338-344,346-365,367-388,390-409,412-430,432-440&D4=l&HDR=G1.T&STB=G2.G3&VW=T>.

- Maatschappelijke opvang

Het macrobudget van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang is ongewijzigd. De bedragen per gemeente voor de jaren 2017 en verder zijn ten opzichte van de septembercirculaire 2017 door het gebruik van actuelere basisgegevens voor de maatstaven wel gewijzigd.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 4.2.2d. De achterliggende berekeningswijze treft u aan in de internetbijlage.

- Basisregistratie Personen: centralisering inschrijving vergunninghouders

In paragraaf 4.2 van de meicirculaire 2017 is de verdeling bekend gemaakt van de middelen die enkele gemeenten ontvangen voor het inrichten en in stand houden van een zogeheten BRP-sstraat. Vanwege de sluiting van de BRP-sstraat op Schiphol in 2017 en in Noordenveld in 2018 alsmede een andere taakverdeling tussen de overige BRP-straten wordt de verdeling van de decentralisatie-uitkering gewijzigd. In overleg tussen Rijk en betrokken gemeenten is met ingang van 2018 de volgende verdeling overeengekomen: Arnhem (€ 685.985), Cranendonck (€ 682.184), Gilze en Rijen (€ 685.985), Haarlemmermeer (€ 91.000), Noordenveld (€ 348.128) en Westerwolde (€ 2.237.369).

- Beschermd Wonen

In het bestuurlijk overleg tussen het Ministerie van VWS en de VNG op 24 april jl. is overeengekomen om vanaf 2019 structureel € 41,7 miljoen toe te kennen aan de integratie-uitkering Beschermd wonen voor de groeirimte 2019. De groeirimte 2019 zal in de septembercirculaire 2018 worden verwerkt.

- Wijziging centrumgemeente Uitgeest

De wijziging van centrumgemeente van de gemeente Uitgeest zoals vermeld in paragraaf 3.2 geldt ook voor de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang en de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang.

5 Overige mededelingen

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat diverse mededelingen over de gemeentefinanciën. Paragraaf 5.2 bevat mededelingen over het gemeentefonds die niet betrekking hebben op één van de specifieke onderdelen uit de hoofdstukken 2, 3 of 4. Vervolgd wordt met mededelingen op het terrein van de gemeentefinanciën.

5.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen

Gemeentefondstotalen

Tabel 5.2.1 bevat een overzicht van de gemeentefondstotalen 2018-2023. In de tabel zijn de bedragen uit de hoofdstukken 2, 3 en 4 bij elkaar gebracht.

Tabel 2.5.1 Gemeentefondstotalen 2018-2022 (in miljoenen euro's)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene uitkering	16.897.721	24.900.726	25.879.760	26.750.566	27.608.691	28.559.303
DU/IU	2.461.454	5.153.740	5.067.342	4.920.514	4.855.702	4.811.063
IU Sociaal domein	10.052.256	0	0	0	0	0
Totaal	29.411.431	30.054.466	30.947.101	31.671.080	32.464.393	33.370.366

Bevoorschotting

De bedragen 2018 uit de tabel zullen worden verwerkt in de bevoorschotting vanaf 3 juli 2018. Tot dat tijdstip is de bevoorschotting gebaseerd op de decembercirculaire 2017. Op de eerste dinsdag in juli zullen ook eventuele verrekeningen plaatsvinden als er eerder dit jaar te veel of juist te weinig voorschot is verstrekt. Verrekeningen over de uitkeringsjaren 2016 en 2017 worden ook in juli uitgevoerd.

Over de voorschotten voor het uitkeringsjaar 2019 volgt informatie in de septembercirculaire 2018.

Nominale ontwikkelingen

De algemene uitkering is uitgedrukt in lopende prijzen. De decentralisatie- en de integratie-uitkeringen betreffen doorgaans nominale bedragen. De integratie-uitkering Sociaal domein en de integratie-uitkering Wmo zijn uitgedrukt in constante prijzen.

Aangezien de reële groei van het gemeentefonds lager ligt dan de nominale groei is het van belang dat gemeenten rekening houden met de loon- prijsontwikkelingen. Om gemeenten, die niet beschikken over eigen loon- en prijsindexen, te faciliteren bij het omgaan met nominale ontwikkelingen is tabel 5.2.1 opgenomen. De tabel bevat een aantal loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het CPB ([CPB](#)), met name de rubriek Centraal Economisch Plan 2018

(CEP2018).

Tabel 5.2.1 Prijsindexen CPB* CEP 2018

<i>mutaties per jaar in %</i>	2019	2020	2021	2022	2023**
Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	2,4	2,0	1,8	1,9	1,9
Prijs nationale bestedingen (pnb)	2,4	2,0	2,0	2,1	2,1
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	2,4	1,8	1,8	1,8	1,8
Loonvoet sector overheid	3,5	3,5	3,0	3,6	3,6
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	3,0	3,2	2,7	3,2	3,2
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	1,4	1,5	1,4	1,5	1,5

* toelichting bij de kerngegevens is te vinden op: <https://www.cpb.nl/artikel/toelichting-bij-kerngegevens>

** cijfers 2022 zijn doorgetrokken naar 2023

5.3 Evaluatie verdeelmodellen sociaal domein

Op 30 april 2018 heeft de Minister van BZK de eindrapportage van het kwalitatief onderzoek naar de verdeling van de middelen voor gemeenten in het sociaal domein aangeboden aan de Tweede kamer (zie <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/kamerstukken/2018/04/30/aanbieding-rapport-over-budgetverdeelmodellen-sociaal-domein>). Het onderzoek vloeit voort uit een toezegging van de toenmalige minister van BZK aan de Tweede Kamer (Algemeen Overleg Sociaal domein 31 mei 2017).

In het kwalitatief onderzoek van AEF zijn de door gemeenten benoemde knelpunten geïnventariseerd en zijn ruim 50 knelpunten in relatie tot de verdeelmodellen opgenomen in het rapport. De onderzoekers hebben beoordeeld welke van deze knelpunten (mogelijk) relevant zijn voor de verdeling en nader onderzoek verdienen. De knelpunten zijn divers van aard, variërend van het niet adequaat meenemen in de verdeelmodellen van de ingezette transformatie tot financieel-technische punten over de verdeelmaatstaven. Ook de gevolgen van ontwikkelingen in wetgeving en jurisprudentie zijn aan bod gekomen. Concrete voorbeelden zijn: het bereik van nieuwe doelgroepen zoals minderheden met als gevolg hogere kosten, het effect van stedelijkheid op de kosten, de opeenstapeling van sociale problematiek en het relatief zware gewicht van medicijngebruik in de verdeling. Het kwalitatief onderzoek geeft geen pasklare antwoorden en moet beschouwd worden als een vooronderzoek. AEF constateert dat zowel het gemeentefonds als het sociaal domein nog in beweging zijn, maar dat dit geen reden is om de verdeling onveranderd te laten. Het onderzoeksbureau beveelt aan om te beginnen met een samenhangend verdeelonderzoek waarin alle maatstaven worden gezien. Parallel hieraan zou onderzoek gedaan kunnen worden naar enkele specifieke knelpunten om deze nader te onderbouwen. In de meicirculaire 2019 zouden de resultaten van beide onderzoeken in de verdeling voor 2020 en verder kunnen worden verwerkt, mits gebruik wordt gemaakt van de tot op heden gebruikelijke onderzoeksaanpak bij verdeelonderzoeken. AEF adviseert om over een aantal jaren, als de gemeentelijke praktijk is uitgekristalliseerd, een herijkingsonderzoek uit te voeren gericht op volledig nieuwe verdeelmodellen. Verder beveelt AEF aan om te investeren in de informatievoorziening over de verdeelmodellen, zodat de kennis hierover breder wordt verspreid. Het kwalitatief onderzoek is begeleid door een commissie bestaande uit vertegenwoordigers van de betrokken departementen (BZK, Financiën, VWS, SZW), VNG, Raad voor het Openbaar Bestuur, het

Netwerk Directeuren Sociaal Domein en een aantal gemeenten.

In het bestuurlijk overleg van 23 mei 2018 hebben Rijk en VNG gesproken over de noodzakelijke vervolgstappen en de gewenste aanpak daarbij. Besloten is om de evaluatie te vervolgen met een breed kwantitatief vervolgonderzoek gericht op een integrale nieuwe verdeling van de middelen in het gemeentefonds voor het sociaal domein per 2021. Vanwege de inhoudelijke samenhang tussen de diverse onderdelen betreft het vervolgonderzoek zowel de nieuwe als oude taken in het sociaal domein. De uitkomsten van het kwalitatief onderzoek vormen hiervoor het vertrekpunt. In het bestuurlijk overleg is tevens besloten om voorafgaand aan het kwantitatief vervolgonderzoek eerst een traject te doorlopen om te komen tot een passende en gedragen onderzoeksmethode. Bij verdeelonderzoeken wordt zoals gebruikelijk de zgn. uitgaven- en verschillenanalyse⁹ gehanteerd. Het is echter de vraag of deze methode voor het sociaal domein op dit moment het meest passend is, onder meer omdat de gemeentelijke praktijk nog niet is uitgekristalliseerd. Gemeenten bevinden zich in een fase van transformatie. Een gezamenlijk traject om de onderzoeksmethode te selecteren heeft als bijkomend voordeel dat alle betrokken partijen worden meegenomen in de afweging en keuze. De verwachting is dat dit traject na de zomer in een bestuurlijk overleg kan worden afgerond, waarna najaar 2018 kan worden gestart met het kwantitatief vervolgonderzoek.

Rijk en VNG hebben er bij stil gestaan dat bovenstaande aanpak vergeleken met de aanbevelingen van AEF er toe leidt dat de aanpassing van de verdeling in het sociaal domein een jaar later kan worden ingevoerd. Zij geven echter de voorkeur aan het bundelen van de drie afzonderlijke onderzoeken - zoals voorgesteld in het kwalitatief onderzoek - in één integraal herijkingsonderzoek. Deze aanpak is naar verwachting minder belastend voor gemeenten, sluit beter aan op de gemeentelijke praktijk waar steeds vaker sprake is van integraal beleid op het sociaal domein en biedt de ruimte om een zorgvuldige afweging te maken over de te hanteren onderzoeksmethode. Daarnaast loopt er nog een traject tot aanpassingen in de financiële verhoudingen in het algemeen. Van dit laatste traject is voorzien dat deze eveneens gevolgen heeft voor de verdeling vanaf uitkeringsjaar 2021 (zie paragraaf 5.4). De trajecten zullen inhoudelijk op elkaar worden afgestemd.

In het vervolgotraject van de evaluatie zal ook de toezegging aan de VNG worden meegenomen om specifiek voor het onderdeel jeugd onderzoek te doen naar de verschillen tussen de uitgaven van gemeenten, de bestemming daarvan en de verdeling.

Tot slot hebben Rijk en VNG in het bestuurlijk overleg afgesproken de komende maanden – met het oog op bestuurlijk overleg medio september 2018 - het gesprek te voeren over de situatie dat een

---

⁹ In deze methode worden op basis van de financiële administraties uit het recente verleden (begrotingen en rekeningen), door middel van een steekproef onder gemeenten, de feitelijke kosten op een rij gezet. Vervolgens vindt een analyse plaats, waarbij wordt gezocht naar de 'kostendrijvers' die de feitelijke kosten van gemeenten verklaren. Aspecten als eigen beleidskeuzes van gemeenten worden daarbij buiten beschouwing gelaten. Het proces eindigt met een vertaling naar een verdeelmodel met objectieve verdeelmaatstaven die het niveau van feitelijke kosten zo goed als mogelijk reproduceert.

structurele nieuwe verdeling nog enige jaren op zich laat wachten en er nu gemeenten zijn met tekorten/die tekorten ervaren.

5.4 Traject herziening financiële verhoudingen

Er zijn verschillende rapporten verschenen die aanbevelingen bevatten ten bate van het financiële stelsel. Daarnaast zijn er in het Regeerakkoord enkele afspraken gemaakt die met name van invloed zijn op de financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten, waaronder het aanpassen van de normeringssystematiek naar een brede mand en de overheveling van de integratie-uitkering Sociaal domein naar de algemene uitkering van het gemeentefonds.

Voor het zomerreces ontvangt de Tweede Kamer een brief waarin is aangegeven vanuit welk perspectief het kabinet aanpassingen wil voorstellen in de financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten.

5.5 Macronorm OZB

Volgens cijfers van onderzoeksinstituut COELO stijgt de totale landelijke OZB-opbrengst in 2018 met € 95,3 miljoen, een stijging van 2,36%. De macronorm voor 2017 is 3,20%. Dat betekent dat de stijging in 2018 binnen de macronorm blijft.

Onderstaande tabel bevat de macronorm voor 2019:

	Percentage	Bedrag (x € mln)
Macronorm 2019 over € 4.117 miljoen (OZB-opbrengst 2018)	4%*	4.282

* Dit percentage is opgebouwd uit 1,6% reële trendmatige groei van het bruto binnenlands product en 2,4% prijsontwikkeling nationale bestedingen (op basis van het Centraal Economisch Plan 2018).

In het Bestuurlijk overleg financiële verhouding van 23 mei jl. is afgesproken om een vervolgonderzoek in te stellen naar de invulling van het alternatief voor de macronorm ozb (benchmarking).

5.6 EMU-norm decentrale overheden

In het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen van 23 mei 2018 jl. is gesproken over de EMU-norm voor de decentrale overheden. Na een constructieve dialoog hebben het Rijk en decentrale overheden elkaar gevonden in een macro EMU-norm van -0,4 procent van het bbp per jaar voor de periode van 2019 tot 2022. Hiermee is een balans gezocht om invulling te geven aan de investeringsopgave in tal van maatschappelijke thema's en tegelijkertijd de gedeelde verantwoordelijkheid voor gezonde overheidsfinanciën. Jaarlijks zal tijdens bestuurlijk overleg worden stil gestaan bij de belangrijke ontwikkelingen in de financiële positie van het Rijk en decentrale overheden. Hiermee wordt invulling gegeven aan de Wet houdbare overheidsfinanciën en de uitgangspunten van het Regeerakkoord en het Interbestuurlijk programma.

Afgesproken is dat de medeoverheden onderling komen tot een onderverdeling van de macro EMU-norm. Het Rijk neemt dit voorstel over en biedt, via een voorhangprocedure, een ministeriële regeling aan bij de Staten-Generaal. Na instemming van het parlement wordt de EMU-norm gepubliceerd in de Staatscourant. In de komende septembercirculaire wordt meer detailinformatie opgenomen, onder meer over trajecten om tot vergroting van inzicht in de ontwikkeling van het EMU-saldo te komen en over de individuele referentiewaardes (op basis van de macronorm en onderverdeling).

5.7 BTW en sport

Met het verruimen van de btw-sportvrijstelling per 1 januari 2019 verandert het landschap van de financiering van sportaccommodaties. Het recht op vooraf trek van btw die aan gemeenten in rekening is gebracht over de kosten die toerekenbaar zijn aan de ter beschikkingstelling van sportaccommodaties vervalt. De rijksoverheid zal de gemeenten voor dit nadeel compenseren via de nieuwe specifieke-uitkering Sport (SPUK Sport). Gemeenten zullen om in aanmerking te kunnen komen vóór 1 december 2018 een aanvraag moeten indienen waarbij zij alle btw belaste kosten in kaart brengen met betrekking tot de bouw, het onderhoud van sportaccommodaties en het beheer van sport en de aanschaf en het onderhoud van sportmaterialen. De kosten die voor de aanvraag in aanmerking komen betreffen uitsluitend kosten die vanaf 1 januari 2019 gemaakt zijn. Nadere inhoudelijke informatie inzake de SPUK Sport volgt voor de zomer vanuit het Ministerie van VWS.

5.8 Analyse gemeentebegrotingen

De gemeente kan haar financiële situatie op verschillende manieren (laten) onderzoeken. In de eerste plaats kan de gemeente zelf onderzoek doen naar haar uitgaven met een begrotingsanalyse. Op verzoek kan de rijksoverheid daarnaast, samen met de provincie, de financiën van de gemeente vergelijken met die van andere gemeenten, de zogenoemde begrotingsscan. Tot slot kunnen gemeenten met behulp van de provincie en de rijksoverheid de financiële gevolgen van een herindeling (laten) onderzoeken door middel van een herindelingscan. Voor meer informatie wordt verwezen naar: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/inhoud/financieel-toezicht-gemeenten-en-provincies/financiele-scans-gemeenten>

5.9 Redelijk peil 2019

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald 'redelijk peil' moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. De berekening van het redelijk peil aan eigen inkomsten voor 2019 is opgenomen in bijlage 5.9

5.10 Rechtmatigheidsverantwoording door het college van burgemeester en wethouders

In paragraaf 5.7 van de meicirculaire 2017 is het voornemen aangekondigd om de

verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders en van gedeputeerde staten voor een rechtmatig financieel beheer duidelijker in de regelgeving te markeren door hen te verplichten in de jaarrekening een verantwoording op te nemen over de rechtmatigheid van de baten, de lasten en de balansmutaties. Gesprekken die het afgelopen jaar zijn gevoerd met gemeenten, provincies en accountants hebben de wenselijkheid van de invoering van een dergelijke verantwoording bevestigd. De verwachting is dat deze verplichting met ingang van het verslagjaar 2021 zal kunnen gelden. Het Ministerie van BZK zal de commissie BBV, het IPO, de VNG en de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants betrekken bij het nader uitwerken van deze verplichting (bijv. het model, de scope, criteria), waarbij ook de administratieve lasten in ogenschouw worden genomen.

5.11 Financiële kengetallen BBV

In de toelichting op de regeling tot vaststelling van de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten (regeling van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 9 juli 2015, nr. 2015-0000387198, Staatscourant 2015, 20619) is aangekondigd dat jaarlijks in de meicirculaire de benodigde gegevens voor de berekening van de belastingcapaciteit worden opgenomen.

Voor gemeenten gaat het om het landelijk gemiddelde voor de gemeentelijke woonlasten van een meerpersoonshuishouden. Dit gemiddelde bedraagt - op basis van de cijfers van het Coelo - in 2017 € 721. De cijfers per gemeente zijn gepubliceerd in de Atlas van de lokale lasten in bijlage 3 (<http://www.coelo.nl>).

5.12 Actualisaties BBV beleidsindicatoren gemeenten

De beleidsindicatoren die gemeenten sinds de wijziging van het BBV met ingang van het jaar 2017 in begroting en jaarstukken dienen op te nemen zijn vastgelegd in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten¹⁰. In de decembercirculaire 2017 bent u geïnformeerd over een wijziging van deze ministeriële regeling¹¹. Sindsdien hebben er zich actualisaties in de beleidsindicatoren voorgedaan die nog niet in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten zijn verwerkt. Informatie over deze actualisaties treft u aan op www.waarstaatjegemeente.nl, [BBV](#). Gelet op het relatief grote aantal aanpassingen in de beleidsindicatoren wordt momenteel bezien hoe de ministeriële regeling meer kan aansluiten op deze ontwikkelingen uit de praktijk. U zult hier te zijner tijd over geïnformeerd worden.

5.13 Modernisering informatievoorziening financiën medeoverheden: pilot database

Voor medeoverheden is goede informatie over de (ontwikkeling van de) financiële positie en de hoogte, samenstelling en ontwikkeling van de rijksuitkeringen van groot belang voor het goed kunnen uitoefenen van hun taken en het maken van weloverwogen keuzes. Het ministerie van BZK

¹⁰ <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037783/2017-11-16>

¹¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-64835.html>

beschikt vanuit haar rollen en verantwoordelijkheden over een veelheid van de informatie die gemeenten nodig hebben, zoals informatie over de uitkeringen uit het gemeentefonds. BZK is een traject gestart om de informatievoorziening vanuit BZK te moderniseren zodat deze informatie beter bruikbaar wordt voor gemeenten. Een onderdeel van dit traject is de ontwikkeling van een integrale webbased database waarin relevante gegevens voor en over gemeenten bij elkaar worden gebracht. Dit traject is mede een reactie op aanbevelingen uit de VNG-commissie Depla (om de informatievoorziening te verbeteren en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten) en uit het rapport 'Rekening houden met verschil' (vergroten van de transparantie en uitlegbaarheid van de algemene uitkering uit het gemeentefonds). Ook het Regeerakkoord van het huidige kabinet onderstreept de ambitie en het belang van het toegankelijk maken van algemene, openbare informatie via open data.

Een pilotversie van de database is inmiddels gereed. Deze pilotversie wordt medio juli 2018 openbaar beschikbaar gesteld en bevat onder andere de gegevens uit deze meicirculaire uitgesplitst per gemeente. BZK zal gemeenten informeren over de vindplaats van de database via onder andere de nieuwsbrief IBI, de rubriek gemeentefonds op de website van de rijksoverheid en de website gemeentenvandetoekomst.nl zodra de database openbaar is.

De ervaringen met de pilotversie zullen worden gebruikt bij de stapsgewijze doorontwikkeling en uitbreiding van de database. Vooralnog blijft BZK de huidige werkwijze met bijlagen bij de circulaire op de website van de rijksoverheid gewoon handhaven.

Bijlagen

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2018

Tabel 1 Verdeeltabel 2018 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2018 stand sept 2017	wijzigingen sinds sept 2017	b.p.e. 2018 stand mei 2018
OZB (w oningen eigenaar)	-0,1054%		-0,1054%
OZB (niet w oningen gebruiker)	-0,1259%		-0,1259%
OZB (niet w oningen eigenaar)	-0,1562%		-0,1562%
inwoners	153,72	-0,18	153,54
kernen met minstens 500 adressen	55.518,40		55.518,40
OZB w aarde niet w oningen (in mln)	380,70		380,70
jongeren	242,65		242,65
ouderen	79,63		79,63
ouderen 75-85 jaar	26,25		26,25
w adden, t/m 2500 inwoners	201,79		201,79
w adden, van 2501 t/m 7500 inwoners	132,44		132,44
w adden, vanaf 7501 inwoners	33,62		33,62
huishoudens met laag inkomen	29,75		29,75
huishoudens met laag inkomen (drempel)	459,51		459,51
bijstandsonvangers	2.119,85		2.119,85
loonkostensubsidie	1.930,16		1.930,16
uitkeringsontvangers	85,71		85,71
minderheden	320,53		320,53
minderheden (drempel)	325,13		325,13
eenouderhuishoudens	208,50		208,50
eenpersoonshuishoudens	21,61		21,61
huishoudens	90,50		90,50
klantenpotentieel lokaal	39,20		39,20
klantenpotentieel regionaal	22,37		22,37
leerlingen (V)SO	230,78		230,78
leerlingen VO	370,50		370,50
achterstandsleerlingen (drempel)	2.312,25		2.312,25
extra groei leerlingen VO	220,56		220,56
extra groei jongeren	256,36		256,36
land	41,17		41,17

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 1 Verdeeltabel 2018 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2018 stand sept 2017	wijzigingen sinds sept 2017	b.p.e. 2018 stand mei 2018
land * bodemfactor gemeente	26,89		26,89
binnenw ater	38,01		38,01
buitenw ater	22,97		22,97
oppervlak bebouwing	595,42		595,42
oppervlak bebouwing w oonkernen	2.302,40		2.302,40
oppervlak bebouwing buitengebied	1.936,54		1.936,54
opp. bebouwing kern * bodemfactor kern	3.088,99		3.088,99
opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied	1.524,77		1.524,77
w oonruimten	57,54		57,54
w oonruimten * bodemfactor kern	50,79		50,79
opp. historische kernen, <40 ha	3.222,18		3.222,18
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.949,33		6.949,33
opp. historische kernen, >64 ha	15.101,86		15.101,86
lengte historisch w ater	15,58		15,58
bewoonde oorden 1930	31,50		31,50
hist.w oningen in bewoonde oorden	85,74		85,74
ISV (a)	6.133.771,60		6.133.771,60
ISV (b)	3.764.536,49		3.764.536,49
omgevingsadressendichtheid (OAD)	71,68		71,68
omgevingsadressendichtheid (drempel)	23,72		23,72
oeverlengte * bodemfactor gemeente	11,72		11,72
oeverlengte * dichtheid * bf. gemeente kernen	5,82		5,82
kernen * bodemfactor buitengebied	9.065,28		9.065,28
kernen * bodemfactor buitengebied	14.875,86		14.875,86
bedrijfsvestigingen	75,58		75,58
vast bedrag voor iedere gemeente	237.799,08		237.799,08
vast bedrag voor Amsterdam	104.966.340,63		104.966.340,63
vast bedrag voor Rotterdam	64.491.778,38		64.491.778,38
vast bedrag voor Den Haag	51.087.951,42	-85.530,58	51.002.420,84
vast bedrag voor Utrecht	30.708.535,84		30.708.535,84
vast bedrag Waddengemeenten	150.164,11		150.164,11
uitkeringsfactor	1,507	0,013	1,520

1 Voor Baarle-Nassau twee maal het vaste bedrag.

Tabel 2 Mutaties verdeeltabel 2018 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	algemene mutaties	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig	ontwikkeling UB
inwoners	-0,18		-0,18		
vast bedrag voor Den Haag	-85.530,58			-85.530,58	
uitkeringsfactor	0,013	0,018			-0,005

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2018 per cluster

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2018 uitkeringsjaar 2018

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks- gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
OZB (w oningen eigenaar)	-0,1054%	-0,1054%												
OZB (niet w oningen gebruiker)	-0,1259%	-0,1259%												
OZB (niet w oningen eigenaar)	-0,1562%	-0,1562%												
inw oners	153,54		7,56	2,97		27,69	1,04	0,77	51,81	16,37	-5,47	0,15	50,65	
kernen met minstens 500 adressen	55.518,40											55.518,40		
OZB w waarde niet w oningen (in mln)	380,70									42,96		337,74		
jongeren	242,65			14,55	62,10		162,25	3,75						
ouderen	79,63			1,69			77,50	0,44						
ouderen 75-85 jaar	26,25			0,29			25,88	0,08						
huishoudens met laag inkomen	29,75			2,44	9,58		0,74	0,63		16,36				
huishoudens met laag inkomen (drempel)	459,51		184,24	27,99	55,74	128,91	41,71	7,22				13,70		
bijstandsonvangers	2.119,85		1.930,27	49,30		127,57		12,71						
loonkostensubsidie	1.930,16		1.930,16											
uitkeringsontvangers	85,71			7,10	-1,58	78,37		1,82						
eenpersoonshuishoudens	21,61		21,61											
minderheden	320,53			32,89	72,29	58,11	48,35	8,48		21,63		57,82	20,96	
minderheden (drempel)	325,13						217,61					65,25	42,27	
eenouderhuishoudens	208,50			40,46	70,01	87,60		10,43						
huishoudens	90,50			1,70		17,55		0,44	70,81					
klientenpotentieel lokaal	39,20			0,51		1,87		0,13	34,00	2,02		0,67		
klientenpotentieel regionaal	22,37		8,73	1,22	0,54	3,96	0,07	0,31	8,80	-0,64		2,00	-2,62	
leerlingen (V)SO	230,78						230,78							
leerlingen VO	370,50			0,03		0,09	370,37	0,01						
achterstandsleerlingen (drempel)	2.312,25						2.312,25							
extra groei jongeren	256,36						256,36							
extra groei leerlingen VO	220,56						220,56							
land	41,17			0,31		1,13	8,59	0,08		28,23	-2,97	4,79	1,01	
land * bodemfactor gemeente	26,89									25,58	1,31			
binnenw ater	38,01			0,29		1,08	8,56	0,08		28,00				
buitenw ater	22,97									15,28		7,69		
oppervlak bebouwing w oonkernen	2.302,40									2.302,40				

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2018 uitkeringsjaar 2018

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks- gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
oppervlak bebouwing buitengebied	1.936,54									1.936,54				
opp. bebouwing kern * bodemfactor kern	3.088,99									3.088,99				
opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied	1.524,77									1.524,77				
oppervlak bebouwing	595,42									467,26		128,16		
wonruimten	57,54	-26,74								56,31	-63,79	58,66	33,10	
wonruimten * bodemfactor kern	50,79									32,15	18,64			
opp. historische kernen, <40 ha	3.222,18								331,45	2.890,73				
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.949,33								331,25	6.618,08				
opp. historische kernen, >64 ha	15.101,86								331,57	14.770,29				
lengte historisch water	15,58									15,58				
bewoonde oorden 1930	31,50									14,06			17,44	
hist. woningen in bewoonde oorden	85,74								85,74					
ISV (a)	6.133.771,60									6.133.771,60				
ISV (b)	3.764.536,49									3.764.536,49				
omgevingsadressendichtheid (OAD)	71,68		3,26	2,18	0,54	10,37	2,86	0,56		39,10	3,02	13,24	-3,45	
omgevingsadressendichtheid (drempel)	23,72									19,08		4,64		
oeverlengte * bodemfactor gemeente	11,72									7,25	4,47			
oeverlengte * dichtheid * bf. gemeente	5,82									3,60	2,22			
kernen	9.065,28			306,03		1.114,72	4.422,19	78,90				3.143,44		
kernen * bodemfactor buitengebied	14.875,86									14.875,86				
bedrijfsvestigingen	75,58									63,37		5,70	6,51	
vast bedrag voor iedere gemeente	237.799,08	34.965,00		74,65	4.480,81	-3.553,53		19,25		26.574,14			175.238,76	
vast bedrag voor Utrecht	30.708.535,84													30.708.535,84
vast bedrag voor Den Haag	51.002.420,84													51.002.420,84
vast bedrag voor Rotterdam	64.491.778,38													64.491.778,38
vast bedrag voor Amsterdam	104.966.340,63													104.966.340,63
vast bedrag Waddengemeenten	150.164,11													150.164,11
wadden, t/m 2500 inwoners	201,79													201,79
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	132,44													132,44
wadden, vanaf 7501 inwoners	33,62													33,62

Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2019

Tabel 3 Verdeeltabel 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2018	w ijzigingen volgens	b.p.e. 2019
	deze circulaire	deze circulaire	deze circulaire
OZB (w oningen eigenaar)	-0,1054%	0,0054%	-0,1000%
OZB (niet w oningen gebruiker)	-0,1259%	-0,0006%	-0,1265%
OZB (niet w oningen eigenaar)	-0,1562%	-0,0008%	-0,1569%
inw oners	153,54	6,37	159,91
kernen met minstens 500 adressen	55.518,40	4.567,01	60.085,41
OZB w aarde niet w oningen (in mln)	380,70		380,70
jongeren	242,65	419,40	662,05
ouderen	79,63	20,29	99,92
ouderen 75-85 jaar	26,25	0,17	26,42
w adden, t/m 2500 inw oners	201,79		201,79
w adden, van 2501 t/m 7500 inw oners	132,44		132,44
w adden, vanaf 7501 inw oners	33,62		33,62
huishoudens met laag inkomen	29,75	0,76	30,51
huishoudens met laag inkomen (drempel)	459,51	220,36	679,87
bijstandsonvangers	2.119,85	10,83	2.130,68
loonkostensubsidie	1.930,16	10,94	1.941,10
uitkeringsontvangers	85,71	-0,02	85,69
minderheden	320,53	0,56	321,09
minderheden (drempel)	325,13		325,13
eenouderhuishoudens	208,50	538,53	747,03
eenpersoonshuishoudens	21,61	28,78	50,39
huishoudens	90,50		90,50
klantenpotentieel lokaal	39,20	6,56	45,76
klantenpotentieel regionaal	22,37	1,11	23,48
leerlingen (V)SO	230,78		230,78
leerlingen VO	370,50		370,50
achterstandsleerlingen (drempel)	2.312,25		2.312,25
extra groei leerlingen VO	220,56		220,56
extra groei jongeren	256,36	-6,50	249,86
land	41,17		41,17

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 3 Verdeeltabel 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2018	w i j z i g i n g e n	b.p.e. 2019
	deze circulaire	volgens deze circulaire	deze circulaire
land * bodemfactor gemeente	26,89		26,89
binnenw ater	38,01		38,01
buitenw ater	22,97		22,97
oppervlak bebouw ing	595,42		595,42
oppervlak bebouw ing w oonkernen	2.302,40		2.302,40
oppervlak bebouw ing buitengebied	1.936,54		1.936,54
opp. bebouw ing kern * bodemfactor kern	3.088,99	0,25	3.089,24
opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied	1.524,77	0,13	1.524,90
w oonruimten	57,54		57,54
w oonruimten * bodemfactor kern	50,79		50,79
opp. historische kernen, <40 ha	3.222,18		3.222,18
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.949,33	0,31	6.949,64
opp. historische kernen, >64 ha	15.101,86	0,98	15.102,84
lengte historisch w ater	15,58		15,58
bew oonde oorden 1930	31,50		31,50
hist.w oningen in bew oonde oorden	85,74		85,74
ISV (a)	6.133.771,60		6.133.771,60
ISV (b)	3.764.536,49		3.764.536,49
omgevingsadressendichtheid (OAD)	71,68	-12,76	58,92
omgevingsadressendichtheid (drempel)	23,72		23,72
oeverlengte * bodemfactor gemeente	11,72		11,72
oeverlengte * dichtheid * bf. gemeente	5,82		5,82
kernen	9.065,28	-0,70	9.064,58
kernen * bodemfactor buitengebied	14.875,86	1,22	14.877,08
bedrijfsvestigingen	75,58		75,58
vast bedrag voor iedere gemeente	237.799,08	11.599,01	249.398,09
vast bedrag voor Amsterdam	104.966.340,63		104.966.340,63
vast bedrag voor Rotterdam	64.491.778,38		64.491.778,38
vast bedrag voor Den Haag	51.002.420,84		51.002.420,84
vast bedrag voor Utrecht	30.708.535,84		30.708.535,84
vast bedrag Waddengemeenten	150.164,11		150.164,11

¹ Voor Baarle-Nassau tw ee maal het vaste bedrag.

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 3 Verdeeltabel 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2018	w ijzigingen volgens	b.p.e. 2019
	deze circulaire	deze circulaire	deze circulaire
jeugdigen in gezinnen met armoederisico		211,30	211,30
basisonderw ijsleerlingen met leerlingengew icht 0,3		-1.404,50	-1.404,50
basisonderw ijsleerlingen met leerlingengew icht 1,2		-2.205,08	-2.205,08
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens)		-107,74	-107,74
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens met kinderen)		-421,62	-421,62
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik		3.110,78	3.110,78
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen		1.100,88	1.100,88
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen		567,63	567,63
bijstandsontvangers eenouderhuishoudens		1.503,74	1.503,74
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers		947,71	947,71
Wajong		834,39	834,39
medicijngebruik met drempel		359,08	359,08
re-integratie klassiek		326.766,88	326.766,88
inwoners < 65 jaar		3,90	3,90
ouderen 65 t/m 74 jaar		0,17	0,17
ouderen 85 jaar en ouder		0,17	0,17
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar		15,19	15,19
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar		60,75	60,75
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder		106,29	106,29
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar		118,91	118,91
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar		475,26	475,26
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder		830,58	830,58
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 jaar		108,46	108,46
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 jaar		433,89	433,89
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en ouder		759,30	759,30
bedden		0,78	0,78
uitkeringsfactor	1,520	0,052	1,572

Tabel 4 Mutaties verdeeltablet 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	algemene mutaties	cluster	cluster	cluster	cluster	cluster	cluster	cluster	cluster	cluster	ontwikkeling UB
			Eigen middelen	Inkomen en participatie	Samenkracht en burgerparticipatie	Jeugd	Mealsch. ondersteuning	Educatie	Volksgezondheid	Infrastruct. en gebiedsontw.	Bestuur en alg. ondersteuning	
OZB (w oningen eigenaar)	0,0054%		0,0054%									
OZB (niet w oningen gebruiker)	-0,0006%		-0,0006%									
OZB (niet w oningen eigenaar)	-0,0008%		-0,0008%									
inwoners	6,37			0,04				6,09				0,24
kernen met minstens 500 adressen	4.567,01							4.567,01				
jongeren	419,40				1,79	396,59	0,20		20,35	0,47		
ouderen	20,29					20,29						
ouderen 75-85 jaar	0,17							0,17				
huishoudens met laag inkomen	0,76							0,76				
huishoudens met laag inkomen (drempel)	220,36			-0,88	-0,04			221,28				
bijstandsonvangers	10,83			10,94	-0,11							
loonkostensubsidie	10,94			10,94								
uitkeringsontvangers	-0,02				-0,02							
minderheden	0,56				-0,08			0,64				
eenouderhuishoudens	538,53				-0,09	538,62						
eenpersoonshuishoudens	28,78			-0,10				28,88				
klantenpotentieel lokaal	6,56							6,56				
klantenpotentieel regionaal	1,11			-0,04				1,15				
extra groei jongeren	-6,50								-6,50			
opp. bebouwing kern * bodemfactor kern	0,25										0,25	
opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied	0,13										0,13	
opp. historische kernen, 40-64 ha	0,31										0,31	
opp. historische kernen, >64 ha	0,98										0,98	
omgevingsadressendichtheid (OAD)	-12,76			-0,02				-12,74				
kernen	-0,70					-0,70						
kernen * bodemfactor buitengebied	1,22										1,22	
vast bedrag voor iedere gemeente	11.599,01				-0,17			11.599,18				

Tabel 4 Mutaties verdeeltabel 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	algemene mutaties	cluster	cluster	cluster	cluster	cluster	cluster	cluster	cluster	cluster	ontwikkeling LB
			Eigen middelen	Inkomen en participatie	Samenkracht en burgerparticipatie	Jeugd	Maatsch. ondersteuning	Educatie	Volksgezondheid	Infrastruct. en gebiedsontw.	Bestuur en alg. ondersteuning	
jeugdigen in gezinnen met armoeederisico	211,30					211,30						
basisonderw ijsleerlingen met leeringengewicht 0,3	-1.404,50					-1.404,50						
basisonderw ijsleerlingen met leeringengewicht 1,2	-2.205,08					-2.205,08						
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens)	-107,74					-107,74						
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens met kinderen)	-421,62					-421,62						
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	3.110,78					3.110,78						
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	1.100,88					1.100,88						
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	567,63					567,63						
bijstandsvangers eenouderhuishoudens	1.503,74					1.503,74						
uitkeringsontvangers minus bijstandsvangers	947,71					760,39	187,32					
Wajong	834,39						834,39					
medicijngebruik met drempel	359,08						359,08					
re-integratie klassiek	326.766,88			326.766,88								
inwoners < 65 jaar	3,90						3,90					
ouderen 65 t/m 74 jaar	0,17						0,17					
ouderen 85 jaar en ouder	0,17						0,17					
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	15,19						15,19					
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	60,75						60,75					
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	106,29						106,29					
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	118,91						118,91					
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	475,26						475,26					
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	830,58						830,58					
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 jaar	108,46						108,46					
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 jaar	433,89						433,89					
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en ouder	759,30						759,30					
bedden	0,78						0,78					
uitkeringsfactor	0,052	0,060										-0,008

Bijlage 2.1.4a Bedragen per eenheid 2019 per cluster

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2018 uitkeringsjaar 2019

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks- gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
OZB (woningen eigenaar)	-0,1000%	-0,1000%												
OZB (niet woningen gebruiker)	-0,1265%	-0,1265%												
OZB (niet woningen eigenaar)	-0,1569%	-0,1569%												
inwoners	159,91		7,60	2,97		33,78	1,04	0,77	51,81	16,37	-5,47	0,15	50,89	
kernen met minstens 500 adressen	60.085,41					4.567,01						55.518,40		
OZB waarde niet woningen (in mln)	380,70									42,96		337,74		
jongeren	662,05			16,34	458,69	0,20	182,60	4,22						
ouderen	99,92			1,69		97,79		0,44						
ouderen 75-85 jaar	26,42			0,29		26,05		0,08						
huishoudens met laag inkomen	30,51			2,44	9,58	1,50		0,63		16,36				
huishoudens met laag inkomen (drempel)	679,87		183,36	27,95	55,74	350,19	41,71	7,22				13,70		
bijstandsonvangers	2.130,68		1.941,21	49,19		127,57		12,71						
loonkostensubsidie	1.941,10		1.941,10											
uitkeringsontvangers	85,69			7,08	-1,58	78,37		1,82						
eenpersoonshuishoudens	50,39		21,51			28,88								
minderheden	321,09			32,81	72,29	58,75	48,35	8,48		21,63		57,82	20,96	
minderheden (drempel)	325,13						217,61					65,25	42,27	
eenouderhuishoudens	747,03			40,37	608,63	87,60		10,43						
huishoudens	90,50			1,70		17,55		0,44	70,81					
klantenpotentieel lokaal	45,76			0,51		8,43		0,13	34,00	2,02		0,67		
klantenpotentieel regionaal	23,48		8,69	1,22	0,54	5,11	0,07	0,31	8,80	-0,64		2,00	-2,62	
leerlingen (V)SO	230,78						230,78							
leerlingen VO	370,50			0,03		0,09	370,37	0,01						
achterstandleerlingen (drempel)	2.312,25						2.312,25							
extra groei jongeren	249,86						249,86							
extra groei leerlingen VO	220,56						220,56							
land	41,17			0,31		1,13	8,59	0,08		28,23	-2,97	4,79	1,01	
land * bodemfactor gemeente	26,89									25,58	1,31			
binnenwater	38,01			0,29		1,08	8,56	0,08		28,00				
buitenwater	22,97									15,28		7,69		
oppervlak bebouwing woningen	2.302,40									2.302,40				

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2018 uitkeringsjaar 2019

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks- gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
oppervlak bebouwing buitengebied	1.936,54									1.936,54				
opp. bebouwing kern * bodemfactor kern	3.089,24									3.089,24				
opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied	1.524,90									1.524,90				
oppervlak bebouwing	595,42									467,26		128,16		
woonruimten	57,54	-26,74								56,31	-63,79	58,66	33,10	
woonruimten * bodemfactor kern	50,79									32,15	18,64			
opp. historische kernen, <40 ha	3.222,18								331,45	2.890,73				
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.949,64								331,25	6.618,39				
opp. historische kernen, >64 ha	15.102,84								331,57	14.771,27				
lengte historisch water	15,58									15,58				
bewoonde oorden 1930	31,50									14,06			17,44	
hist.woningen in bewoonde oorden	85,74								85,74					
ISV (a)	6.133.771,60									6.133.771,60				
ISV (b)	3.764.536,49									3.764.536,49				
omgevingsadressendichtheid (OAD)	58,92		3,24	2,18	0,54	-2,37	2,86	0,56		39,10	3,02	13,24	-3,45	
omgevingsadressendichtheid (drempel)	23,72									19,08		4,64		
oeverlengte * bodemfactor gemeente	11,72									7,25	4,47			
oeverlengte * dichtheid * bf. gemeente	5,82									3,60	2,22			
kernen	9.064,58			305,33		1.114,72	4.422,19	78,90				3.143,44		
kernen * bodemfactor buitengebied	14.877,08									14.877,08				
bedrijfsvestigingen	75,58									63,37		5,70	6,51	
vast bedrag voor iedere gemeente	249.398,09	34.965,00		74,48	4.480,81	8.045,65		19,25		26.574,14			175.238,76	
vast bedrag voor Utrecht	30.708.535,84													30.708.535,84
vast bedrag voor Den Haag	51.002.420,84													51.002.420,84
vast bedrag voor Rotterdam	64.491.778,38													64.491.778,38
vast bedrag voor Amsterdam	104.966.340,63													104.966.340,63
vast bedrag Waddengemeenten	150.164,11													150.164,11
wadden, t/m 2500 inwoners	201,79													201,79
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	132,44													132,44
wadden, vanaf 7501 inwoners	33,62													33,62

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2018 uitkeringsjaar 2019

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks- gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
jeugdigen in gezinnen met armoederisico	211,30				211,30									
basisonderw ijsleerlingen met leerlingengew icht	-1.404,50				-1.404,50									
basisonderw ijsleerlingen met leerlingengew icht	-2.205,08				-2.205,08									
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishou	-107,74				-107,74									
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishou	-421,62				-421,62									
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	3.110,78				3.110,78									
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	1.100,88				1.100,88									
bijstandshuishoudens met minderjarige kindere	567,63				567,63									
bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	1.503,74				1.503,74									
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvanger	947,71				760,39	187,32								
Wajong	834,39					834,39								
medicijngebruik met drempel	359,08					359,08								
re-integratie klassiek	326.766,88		326.766,88											
inwoners < 65 jaar	3,90					3,90								
ouderen 65 t/m 74 jaar	0,17					0,17								
ouderen 85 jaar en ouder	0,17					0,17								
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	15,19					15,19								
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	60,75					60,75								
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	106,29					106,29								
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	118,91					118,91								
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	475,26					475,26								
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en oude	830,58					830,58								
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 7	108,46					108,46								
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 8	433,89					433,89								
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar €	759,30					759,30								
bedden	0,78					0,78								

Bijlage 2.1.4b Bedragen per eenheid 2019 nieuwe subclusters sociaal domein

Tabel 5 Mutaties verdeeltabel 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	cluster	cluster	cluster	cluster
		Inkomen en participatie	Jeugd	Maatsch. ondersteuning	Maatsch. ondersteuning
		subcluster re-integratie	subcluster jeugdhulp	subcluster w mo 2015	subcluster w mo huishoudelijke verzorging
inwoners	6,09			5,84	0,25
kernen met minstens 500 adressen	4567,01			4567,01	
jongeren < 18 jaar	389,00		388,80		0,20
ouderen > 64 jaar	20,29			20,29	
ouderen 75 t/m 84 jaar	0,17				0,17
huishoudens met laag inkomen	0,76				0,76
huishoudens met laag inkomen (drempel)	221,28			221,28	
eenpersoonshuishoudens	28,88			28,88	
minderheden	0,64				0,64
eenouderhuishoudens	538,62		538,62		
klantenpotentieel lokaal	6,56			6,56	
klantenpotentieel regionaal	1,15				1,15
omgevingsadressendichtheid (OAD)	-12,74			-12,42	-0,32
vast bedrag voor iedere gemeente	11599,18				11599,18
jeugdigen in gezinnen met armoederisico	211,30		211,30		
basisonderw ijsleerlingen met leerlingengew icht 0,3	-1404,50		-1404,50		
basisonderw ijsleerlingen met leerlingengew icht 1,2	-2205,08		-2205,08		
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens)	-107,74		-107,74		
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens met kinderen)	-421,62		-421,62		
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	3110,78		3110,78		

Bijlage 2.1.4b Bedragen per eenheid 2019 nieuwe subclusters sociaal domein (vervolg)

Tabel 5 Mutaties verdeeltabel 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	cluster	cluster	cluster	cluster
		Inkomen en participatie	Jeugd	Maatsch. ondersteuning	Maatsch. ondersteuning
		subcluster re-integratie	subcluster jeugdhulp	subcluster w mo 2015	subcluster w mo huishoudelijke verzorging
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	1.100,88		1100,88		
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	567,63		567,63		
bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	1.503,74		1503,74		
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	947,71		760,39	148,76	38,56
Wajong	834,39			834,39	
medicijngebruik met drempel	359,08			244,53	114,55
re-integratie klassiek	326.766,88	326766,88			
inwoners < 65 jaar	3,90				3,90
ouderen 65 t/m 74 jaar	0,17				0,17
ouderen 85 jaar en ouder	0,17				0,17
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	15,19				15,19
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	60,75				60,75
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	106,29				106,29
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	118,91				118,91
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	475,26				475,26
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	830,58				830,58
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 jaar	108,46				108,46
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 jaar	433,89				433,89
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en ouder	759,30				759,30
bedden	0,78				0,78

Bijlage 2.1.4c Nieuwe maatstaven en definities per 2019

Nieuwe maatstaven per 2019 in de algemene uitkering			
maatstaf	definitie	peildatum	herkomst
jeugdigen in gezinnen met armoederisico	Het aandeel meerpersoonshuishoudens met kinderen waar het inkomen maximaal 120% van het sociaal minimum bedraagt in procenten van het totaal aantal meerpersoonshuishoudens met kinderen, vermenigvuldigd met het aantal inwoners jonger dan 18 jaar	T	iusd-jeugd
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3	Leerlingen in het basisonderwijs met een leerlingengewicht van 0,3	T	iusd-jeugd
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2	Leerlingen in het basisonderwijs met een leerlingengewicht van 1,2	T	iusd-jeugd
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens)	Het quotiënt van het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen van huishoudens in een gemeente en het landelijk gemiddelde van die inkomens, uitgedrukt in een percentage, verminderd met 35% en gemaximeerd op 132%, vermenigvuldigd met het aantal huishoudens.	bevoren	iusd-jeugd
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens met kinderen)	Het quotiënt van het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen van huishoudens met kinderen in een gemeente en het landelijk gemiddelde van die inkomens, uitgedrukt in een percentage, verminderd met 35% en gemaximeerd op 132%, vermenigvuldigd met het aantal huishoudens met kinderen.	bevoren	iusd-jeugd
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	Het aandeel ouders met langdurig psychisch medicijngebruik in procenten van het totaal aantal ouders, verminderd met 2,1%. De uitkomst wordt vermenigvuldigd met het aantal inwoners jonger dan 18 jaar. Een negatieve uitkomst wordt op nul bepaald.	T	iusd-jeugd
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	T	iusd-jeugd
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	Gezinnen die bijstand ontvangen	T	iusd-jeugd
bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	Eenouderhuishoudens die bijstand ontvangen. Gebaseerd op het gemiddelde van drie jaar	gemiddelde van T, T-1 en T-2	iusd-jeugd
Wajong	Een onderdeel van de verdeelmaatstaf uitkeringsontvangers voor de algemene uitkering (zie https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2013/05/24/toelichting-op-de-berekening-van-de-uitkeringen-uit-het-gemeentefonds)	T	iusd-wmo
Re-integratie klassiek	Samengestelde maatstaf die op dezelfde wijze verdeelt als het voormalige verdeelmodel voor Re-integratie klassiek. Voor een uitgebreide toelichting zie bestand toelichting op de berekening van de uitkeringen uit het gemeentefonds https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2013/05/24/toelichting-op-de-berekening-van-de-uitkeringen-uit-het-gemeentefonds (pagina 75)	T	iusd-participatie (onderdeel WWB klassiek)
inwoners < 65 jaar	Inwoners jonger dan 65 jaar	T	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
ouderen 65 t/m 74 jaar	Inwoners ouder dan 65 en jonger dan 75 jaar	T	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
ouderen 85 jaar en ouder	Inwoners 85 jaar en ouder	T	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	Eenpersoonshuishoudens met de leeftijd tussen de 65 en 75	T	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	Eenpersoonshuishoudens met de leeftijd tussen de 75 en 85	T	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	Eenpersoonshuishoudens ouder dan 85 jaar	T	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)

Bijlage 2.1.4c Nieuwe maatstaven en definities per 2019 (vervolg)

Nieuwe maatstaven per 2019 in de algemene uitkering			
maatstaf	definitie	peildatum	herkomst
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	Het aantal huishoudens in de gemeente tussen de 65 en 75 jaar, waarvan het inkomen hoger is dan inkomensgrens a en niet hoger is dan inkomensgrens b. Inkomensgrens a wordt zodanig bepaald dat juist bij 10% van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt. Inkomensgrens b wordt zodanig bepaald dat juist bij 40% van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt.	bevroren maar met sprake van jaarlijkse indexatie	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	Het aantal huishoudens in de gemeente tussen de 75 en 85 jaar, waarvan het inkomen hoger is dan inkomensgrens a en niet hoger is dan inkomensgrens b. Inkomensgrens a wordt zodanig bepaald dat juist bij 10% van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt. Inkomensgrens b wordt zodanig bepaald dat juist bij 40% van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt.	bevroren maar met sprake van jaarlijkse indexatie	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	Het aantal huishoudens in de gemeente met een leeftijd boven de 85 jaar, waarvan het inkomen hoger is dan inkomensgrens a en niet hoger is dan inkomensgrens b. Inkomensgrens a wordt zodanig bepaald dat juist bij 10% van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt. Inkomensgrens b wordt zodanig bepaald dat juist bij 40% van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt.	bevroren maar met sprake van jaarlijkse indexatie	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 jaar	Het quotiënt van het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen van huishoudens in een gemeente tussen de leeftijd 65 en 75 jaar en het landelijk gemiddelde van die inkomens, uitgedrukt in een percentage, verminderd met 35% en gemaximeerd op 132%, vermenigvuldigd met het aantal huishoudens.	bevroren	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 jaar	Het quotiënt van het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen van huishoudens in een gemeente tussen de leeftijd 75 en 85 jaar en het landelijk gemiddelde van die inkomens, uitgedrukt in een percentage, verminderd met 35% en gemaximeerd op 132%, vermenigvuldigd met het aantal huishoudens.	bevroren	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en ouder	Het quotiënt van het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen van huishoudens in een gemeente met een leeftijd boven de 85 jaar en het landelijk gemiddelde van die inkomens, uitgedrukt in een percentage, verminderd met 35% en gemaximeerd op 132%, vermenigvuldigd met het aantal huishoudens.	bevroren	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
bedden	Het aantal bedden in GGZ-instellingen; verpleeghuizen en instellingen voor verstandelijk gehandicapten.	bevroren	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
uitkeringsontvangers minus bijstandontvangers	Het saldo van twee reguliere verdeelmaatstaven voor de algemene uitkering.	gemiddelde van T, T-1 en T-2	iud-jeugd; wmo en iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
medicijngebruik met drempel	Het aandeel inwoners met langdurig medicijngebruik in procenten van het totaal aantal inwoners, verminderd met 12%. De uitkomst wordt vermenigvuldigd met het aantal inwoners. Als langdurig medicijngebruik wordt aangemerkt het gebruik van medicijnen in de farmaceutische kostengroepen voor zoverre er sprake is van meer dan 180 dagdoses per jaar. Vektis verstrekt de gegevens op aanvraag aan BZK.	T	iud-wmo en iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2018-2023

Opbouw algemene uitkering 2018-2023 (in duizenden euro's)						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Vindplaats
Algemene uitkering voorafgaand jaar	15.548.079	16.897.722	24.900.726	25.879.760	26.750.566	27.608.691
algemene mutaties						
- accres	1.148.521	1.025.280	1.018.629	861.564	971.340	1.087.170 mei 2018, § 2.2-1
- accres tranche 2016 (incidenteel)	-43.859					mei 2017, § 2.2-1
- accres tranche 2017 (structureel)	-23.436					mei 2018, § 2.2-1
- accres tranche 2017 (incidenteel)	-23.436	23.436				mei 2018, § 2.2-1
- verhoogde asielinstroom	240.924	-50.424				mei 2018, § 2.2-5
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	6.366	6.366	6.366			september 2013, § 5.2.1
- lagere apparaatskosten	-60.000	-60.000	-70.000	-90.000	-110.000	-130.000 mei 2018, § 2.2-3
- plafond BTW-compensatiefonds	170.148	-274.427				mei 2018, § 2.2-2
- BTW-compensatiefonds 2017 (incidenteel)	-7.449	7.449				mei 2018, § 2.2-2
- onderzoeksagenda CPB					250	september 2017, § 2.2-3
- knelpunten verdeelproblematiek	-80	-81	-83	-85	-87	-89 mei 2018, § 2.2-4
- VNG-betalen	25.103					mei 2017, § 2.2-7
- groeiopgave Almere	227	73				mei 2018, § 2.2-6
- Voorziening knelpunten sociaal domein/onderdeel accres	-100.000	100.000				maart 2018, § 2.2-10
- Veilig Thuis	-11.900	-20.200	-1.700	-4.800		mei 2018, § 2.2.6
- Waarderingskamer	-318	318				
cluster Eigen inkomsten						september 2013, § 5.2.1
- suppletie-uitkering afschaffing OZB w oningen gebruikers	-6.366	-6.366	-6.366			
cluster Inkom en participatie						mei 2014, § 2.2-9
- uitvoeringskosten Participatiew et	7.000	6.000				mei 2014, § 2.2-10
- individuele studietoelage	6.000					september 2015, § 2.2-9
- wetsvoorstel vrijlating lijfrenteopbouw	2.000	2.000	1.000			september 2015, § 2.2-10
- taaleis Participatiew et						december 2016, § 2.2-2
- armoedebestrijding ouderen		-3.750				maart 2018, § 2.2-4
- Re-integratie klassiek		513.779	-4	-3		
cluster Maatschappelijke ondersteuning						maart 2018, § 2.2-2
- Wmo 2015 m.u.v. Beschermd Wonen		2.074.928	-4.921	10.730	-3.379	-3.343 maart 2018, § 2.2-5
- Wmo /huishoudelijke verzorging		1.258.369	10.544	51.718	1	maart 2018, § 2.2-7
- Abonnementstarief Wmo		143.000		5.000		-3.000 maart 2018, § 2.2-8
- Groeirimte 2019 Wmo		51.488				maart 2018, § 2.2-9
- Groeirimte 2019 Wmo/huishoudelijke verzorging		24.793				mei 2018, § 2.2-13
- Loon- en prijsbijstelling 2018		99.566	252	1.693	-36	-80
cluster Samenkracht en burgerparticipatie						september 2017, § 2.2-4
- innovatie en kwaliteit kinderopvang	2.471	-712				
cluster Jeugd						maart 2018, § 2.2-3
- Jeugdhulp m.u.v. Voogdij/18+		3.039.141	20.550	22.758	-1	mei 2018, § 2.2-8
- Loon- en prijsbijstelling 2018		87.438	602	521	37	-46 mei 2018, § 2.2-9
- Verrekening Voogdij/18+		-60.570	-552			mei 2018, § 2.2-10
- Verlening pleegzorg naar 21		10.000	3.700			mei 2018, § 2.2-11
- Forensisch medische expertise kindermishandeling		-600				mei 2018, § 2.2-12
- Ketensystemen jeugd		-465		465		
cluster Cultuur en ontspanning						mei 2014, § 2.2-12
- e-Boeken	-1.600					
cluster Infrastructuur en gebiedsontwikkeling						Stb. 2001, 415
- WUW-middelen	1.599					mei 2016, § 2.2-11
- Basisregistratie Grootchalige Topografie	211	211	211			december 2016, § 2.2-3
- implementatie richtlijn EED	-1.185					
cluster Bestuur en algemene ondersteuning						september 2014, § 2.2-6
- implementatieondersteuning mGBA	1.000					mei 2015, § 2.2-6
- Generieke Digitale Infrastructuur	458	673				december 2017, § 2.2-2
- vernieuwing berichtenvoorziening	2.127					mei 2017, § 2.2-9
- beëindigen betalingen derden	19.903	2.441				mei 2018, § 2.2-14
- DigiD en Mjn Overheid	-3.850	3.850				mei 2018, § 2.2-15
- Handelsregister	-806		806			
cluster Overig						september 2015, § 2.2-6
- bevolkingsdaling				11.245		mei 2018, § 2.2-16
- Persoonskaartenarchief	-130					
Algemene uitkering	16.897.722	24.900.726	25.879.760	26.750.566	27.608.691	28.559.303

Plafond BCF in uitkeringsfactorpunten (2018-2023) in duizenden euro's

	2018*	2019	2020	2021	2022	2023**
Ruimte onder het plafond BCF m.b.t. gemeenten	54.000	506.000	644.000	758.000	901.000	901.000
Ruimte onder het plafond BCF in uitkeringsfactorpunten	0,004	0,029	0,037	0,043	0,051	0,051
Uitkeringsfactor inclusief plafond BCF	1,524	1,602	1,658	1,702	1,751	1,797

* Betreft stijging plafond BCF naar aanleiding van Regeerakkoord. Stand 2018 w ordt bijgeraamd in de septembercirculaire 2018

** Raming voor 2022 is overgenomen

Bijlage 2.4.3 Suppletie-uitkering Overheveling IUSD

Suppletie-uitkering Overheveling IUSD			
Gemeente	Bedrag 2019	Gemeente	Bedrag 2019
Aa en Hunze	81.949	Borger-Odoorn	46.439
Aalburg	8.024	Borne	-48.344
Aalsmeer	-92.323	Borsele	-18.891
Aalten	-53.821	Boxmeer	-21.758
Achtkarspelen	-81.135	Boxtel	-5.161
Alblasserdam	-15.429	Breda	265.692
Albrandswaard	27.098	Brielle	-22.995
Alkmaar	-108.727	Bronckhorst	1.146
Almelo	-35.358	Brummen	43.401
Almere	-212.665	Brunssum	-12.631
Alphen aan den Rijn	-4.409	Bunnik	-14.301
Alphen-Chaam	5.075	Bunschoten	5.168
Ameland	-17.301	Buren	-14.478
Amersfoort	-196.189	Capelle aan den IJssel	48.916
Amstelveen	90.237	Castricum	68.294
Amsterdam	-1.738.719	Coevorden	-9.775
Apeldoorn	-41.270	Cranendonck	-56.779
Appingedam	2.584	Cromstrijen	5.875
Arnhem	377.450	Cuijk	-1.389
Assen	73.863	Culemborg	29.122
Asten	-52.891	Dalfsen	1.709
Baarle-Nassau	-7.252	Dantumadiel	8.765
Baarn	-10.530	De Bilt	-28.429
Barendrecht	-48.612	De Fryske Marren	125.430
Barneveld	-167.542	De Marne	-3.691
Bedum	21.272	De Ronde Venen	30.582
Beek	22.761	De Wolden	24.002
Beemster	-833	Delft	571.624
Beesel	4.553	Delfzijl	17.840
Berg en Dal	64.130	Den Helder	35.045
Bergeijk	17.293	Deurne	61.339
Bergen L	-1.954	Deventer	-6.903
Bergen NH	48.820	Diemen	71.610
Bergen op Zoom	-23.733	Dinkelland	19.387
Berkelland	18.692	Doesburg	40.206
Bernheze	-6.611	Doetinchem	-28.105
Best	32.404	Dongen	-18.966
Beuningen	31.554	Dongeradeel	-2.259
Beverwijk	21.059	Dordrecht	-110.394
Binnenmaas	-94.372	Drechterland	29.636
Bladel	44.977	Drimmelen	17.476
Blaricum	5.688	Dronten	43.043
Bloemendaal	-42.060	Druten	-7.285
Bodegraven-Reeuwijk	-60.823	Duiven	69.381
Boekel	1.913	Echt-Susteren	3.294

Bijlage 2.4.3 Suppletie-uitkering Overheveling IUSD (vervolg)

Suppletie-uitkering Overheveling IUSD			
Gemeente	Bedrag 2019	Gemeente	Bedrag 2019
Edam-Volendam	-70.898	Heemstede	-29.438
Ede	72.812	Heerde	-33.863
Eemnes	30.627	Heerenveen	80.118
Eemmond	-14.266	Heerhugowaard	56.168
Eersel	-19.805	Heerlen	201.283
Eijsden-Margraten	61.657	Heeze-Leende	44.723
Eindhoven	86.552	Heiloo	12.380
Elburg	-33.907	Hellendoorn	-6.733
Emmen	-105.933	Hellevoetsluis	12.629
Enkhuizen	-32.950	Helmond	-170.077
Enschede	547.267	Hendrik-Ido-Ambacht	-9.701
Epe	6.781	Hengelo O	80.224
Ermelo	25.655	Heumen	50.463
Etten-Leur	-18.831	Heusden	-41.657
Ferwerderadiel	-11.062	Hillegom	9.652
Geertruidenberg	-52.702	Hilvarenbeek	27.781
Geldermalsen	-26.395	Hilversum	-136.302
Geldrop-Mierlo	-11.177	Hof van Twente	63.487
Gemert-Bakel	2.216	Hollands Kroon	-17.990
Gennep	-1.476	Hoogeveen	-175.320
Giessenlanden	-1.534	Hoorn	-39.108
Gilze en Rijen	2.992	Horst aan de Maas	-13.347
Goeree-Overflakkee	-8.964	Houten	-72.545
Goes	129.332	Huizen	-6.862
Goirle	3.511	Hulst	8.038
Gooise Meren	-88.788	IJsselstein	-42.376
Gorinchem	33.314	Kaag en Braassem	89.716
Gouda	-214.309	Kampen	-14.290
Grave	18.209	Kapelle	-18.952
Groningen	1.809.562	Katwijk	-264.424
Grootegaste	1.071	Kerkrade	34.587
Gulpen-Wittem	-47.780	Koggenland	45.288
Haaksbergen	20.196	Kollumerland en Nwkrui	-1.583
Haaren	31.976	Korendijk	21.554
Haarlem	-418.284	Krimpen aan den IJssel	-17.605
Haarlemmerliede Spaarnw	-5.023	Krimpenerwaard	-14.341
Haarlemmermeer	74.366	Laarbeek	3.873
Halderberge	61.429	Landerd	10.954
Hardenberg	305.742	Landgraaf	34.426
Harderwijk	-15.156	Landsmeer	32.259
Hardinxveld-Giessendam	-14.665	Langedijk	63.421
Haren	-251.042	Lansingerland	99.082
Harlingen	-16.578	Laren	3.611
Hatter	-27.501	Leek	16.325
Heemskerk	46.768	Leerdam	40.440

Bijlage 2.4.3 Suppletie-uitkering Overheveling IUSD (vervolg)

Suppletie-uitkering Overheveling IUSD			
Gemeente	Bedrag 2019	Gemeente	Bedrag 2019
Leeuwarden	351.248	Noordwijk	34.396
Leiden	488.289	Noordwijkerhout	71.751
Leiderdorp	8.553	Nuenen c.a.	-11.710
Leidschendam-Voorburg	-78.020	Nunspeet	-36.075
Lelystad	-261.436	Nuth	11.639
Leudal	79.421	Oegstgeest	-13.967
Leusden	13.373	Oirschot	-6.316
Lingewaal	-3.605	Oisterwijk	-56.808
Lingewaard	42.392	Oldambt	83.228
Lisse	-4.170	Oldebroek	-58.799
Lochem	41.117	Oldenzaal	-14.143
Loon op Zand	17.958	Olst-Wijhe	12.917
Lopik	-28.994	Ommen	-3.847
Loppersum	28.976	Onderbanken	5.475
Losser	40.206	Oost Gelre	372
Maasdriel	-21.568	Oosterhout	-52.095
Maasgouw	58.367	Ooststellingwerf	28.797
Maassluis	-29.162	Oostzaan	23.171
Maastricht	735.456	Opmeer	1.245
Marum	14.801	Opsterland	-17.862
Medemblik	-408	Oss	122.143
Meerssen	6.124	Oud-Beijerland	63.338
Meierijstad	-35.535	Oude IJsselstreek	10.792
Meppel	46.597	Ouder-Amstel	-15.155
Middelburg	113.143	Oudewater	-12.579
Midden Drenthe	-109.404	Overbetuwe	32.591
Midden-Delfland	19.259	Papendrecht	46.061
Midden-Groningen	68.597	Peel en Maas	-15.473
Mill en Sint Hubert	8.585	Pekela	-112.044
Moerdijk	-9.815	Pijnacker-Nootdorp	84.100
Molenwaard	-53.439	Purmerend	113.357
Montferland	56.133	Putten	-20.962
Montfoort U	-13.979	Raalte	46.504
Mook en Middelaar	2.767	Reimerswaal	-3.689
Neder-Betuwe	25.983	Renkum	5.051
Nederweert	39.541	Renswoude	-10.228
Neerijnen	-25.787	Reusel-De Mierden	-805
Nieuwegein	-37.753	Rheden	81.667
Nieuwkoop	76.252	Rhenen	-9.425
Nijkerk	-31.866	Ridderkerk	-32.835
Nijmegen	682.803	Rijssen-Holten	-139.173
Nissewaard	26.562	Rijswijk	35.248
Noord-Beveland	-21.748	Roerdalen	-2.253
Noordenveld	35.312	Roermond	-17.155
Noordoostpolder	-49.858	Roosendaal	-151.448

Bijlage 2.4.3 Suppletie-uitkering Overheveling IUSD (vervolg)

Suppletie-uitkering Overheveling IUSD			
Gemeente	Bedrag 2019	Gemeente	Bedrag 2019
Rotterdam	-1.153.241	Urk	-68.869
Rozendaal	-449	Utrecht	-1.750.777
Rucphen	-24.759	Utrechtse Heuvelrug	19.894
Schagen	-2.626	Vaals	61.526
Scherpenzeel	18.289	Valkenburg aan de Geul	8.995
Schiedam	-33.818	Valkenswaard	12.258
Schiermonnikoog	-6.990	Veendam	28.271
Schinnen	-10.995	Veenendaal	-81.317
Schouwen-Duiveland	42.611	Veere	14.845
's-Gravenhage	-1.217.832	Veldhoven	-8.705
's-Hertogenbosch	-12.180	Velsen	100.490
Simpelveld	6.967	Venlo	-124.867
Sint-Anthonis	22.500	Venray	-2.069
Sint-Michielsgestel	60.765	Vianen	-183
Sittard-Geleen	93.735	Vlaardingen	-176.483
Sliedrecht	2.529	Vlieland	639
Sluis	13.039	Vlissingen	12.076
Smallingerland	-25.145	Voerendaal	1.872
Soest	245	Voorschoten	-8.692
Someren	-8.115	Voorst	-37.827
Son en Breugel	29.320	Vught	-12.387
Stadskanaal	56.619	Waadhoeke	-69.479
Staphorst	-55.546	Waalre	-9.062
Stede Broec	12.928	Waalwijk	-5.195
Steenbergen	91.995	Waddinxveen	-57.438
Steenwijkerland	-48.174	Wageningen	261.308
Stein	52.610	Wassenaar	-17.911
Stichtse Vecht	14.011	Waterland	-6.146
Strijen	16.132	Weert	94.720
Sudwest Fryslan	218.157	Weesp	-65.591
Ten Boer	5.624	Werkendam	15.240
Terneuzen	-27.409	West Maas en Waal	40.003
Terschelling	17.736	Westerveld	11.492
Texel	17.171	Westervoort	-29.403
Teylingen	73.093	Westerwolde	38.888
Tholen	-30.965	Westland	46.029
Tiel	-82.112	Weststellingwerf	42.872
Tilburg	439.173	Westvoorne	28.410
Tubbergen	7.526	Wierden	-43.357
Twenterand	-13.975	Wijchen	39.919
Tynaarlo	40.181	Wijdemeren	-29.487
Tytsjerksteradiel	-88.644	Wijk bij Duurstede	34.047
Uden	-44.572	Winsum	25.361
Uitgeest	-919	Winterswijk	115.338
Uithoorn	-10.835	Woensdrecht	35.588

Suppletie-uitkering Overheveling IUSD			
Gemeente	Bedrag 2019	Gemeente	Bedrag 2019
Woerden	1.827	Zevenaar	50.659
Wormerland	23.800	Zoetermeer	-32.048
Woudenberg	-23.237	Zoeterwoude	1.987
Woudrichem	-13.560	Zuidhorn	-5.315
Zaanstad	-240.307	Zuidplas	-86.383
Zaltbommel	-42.369	Zundert	22.143
Zandvoort	3.475	Zutphen	-14.870
Zederik	-10.880	Zwartewaterland	-75.187
Zeewolde	134.023	Zwijndrecht	43.479
Zeist	-73.057	Zwolle	-30.630
		Totaal	0

Bijlage 2.5.1 Aanvullende informatie uitkeringsfactor

Het begrip uitkeringsfactor

Op diverse plaatsen in deze circulaire wordt de term uitkeringsfactor genoemd, de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor. De berekening van de uitkeringsfactor is gebaseerd op twee grootheden. De eerste is globaal genomen de som van de algemene uitkering en de ozb-maatstaf, een bedrag van ongeveer € 18 miljard. De tweede is de zogenaamde uitkeringsbasis, ongeveer € 12 miljard. Dat bedrag wordt verkregen door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid (de uitkomst hiervan heet de - landelijke – uitkeringsbasis; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente: het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). Beide grootheden worden op elkaar gedeeld om uit te komen op de uitkeringsfactor, die nu ongeveer 1,500 à 1,700 bedraagt. Afronding op drie decimalen is gebruikelijk.

De uitkeringsfactor speelt bij de verdeling van bedragen steeds een rol en is daardoor aan veranderingen onderhevig. Die ontstaan – meer bijzondere oorzaken als veranderingen in het verdeelstelsel buiten beschouwing latend - door twee oorzaken:

1. Mutaties in de algemene uitkering

Sommige mutaties in de algemene uitkering worden over de gemeenten verdeeld naar rato van de gemeentelijke uitkeringsbasis. Dit gebeurt door de uitkeringsfactor te verhogen (bij een toevoeging) of te verlagen (bij een uitname). Deze verdeelwijze illustreert ook het praktische nut van de uitkeringsfactor. Het alternatief om hetzelfde effect voor de verdeling te bereiken zou zijn om alle bedragen per eenheid met een gelijk percentage te verhogen of te verlagen.

2. Veranderingen in het aantal eenheden van de maatstaven

Door de groei van bijvoorbeeld het aantal inwoners neemt de uitkeringsbasis toe. Door een verlaging van de uitkeringsfactor wordt er voor gezorgd dat niet meer algemene uitkering wordt uitgekeerd dan beschikbaar is. Opnieuw geldt dat zonder uitkeringsfactor alle bedragen per eenheid zouden moeten worden verlaagd om hetzelfde effect te bereiken. Verlaging van het bedrag per inwoner zou even eenvoudig zijn als verlaging van de uitkeringsfactor, maar die verdeelwijze doet geen recht aan de beoogde dynamiek van de verdeling.

Berekening uitkeringsfactoren in constante prijzen

Om gemeenten die hun begroting in constante prijzen willen opstellen te faciliteren, is in de gemeentefondsruubriek op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt.

Op basis van de CEP of de MEV worden in het rekenmodel en in hoofdstuk 5 van de circulaire, als service, de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen.

Bijlage 2.5.2 Volumina maatstaven 2018-2023

Tabel 1 bevat de volumina van de voornaamste maatstaven van het gemeentefonds. Deze vormen de grondslag voor de ramingen van de uitkeringsbasis en de uitkeringsfactoren van de jaren 2018 tot en met 2023.

Tabel 1 Volumina maatstaven 2018-2023 (ramingen mei 2018)

Maatstaven	2018	2019	2020
- OZB	1.984.923.075.271	2.086.854.522.310	2.115.933.431.273
- inwoners	17.181.084	17.262.190	17.333.820
- jongeren < 18 jaar	3.386.096	3.356.118	3.332.462
- ouderen	3.239.116	3.315.878	3.392.364
- ouderen 75-85 jaar	996.995	1.030.252	1.068.230
- huishoudens met een laag inkomen	2.389.770	2.410.851	2.432.124
- bijstandsonvangers	429.356	433.468	434.586
- uitkeringsontvangers	1.293.385	1.295.167	1.297.451
- minderheden	1.448.630	1.465.646	1.483.223
- eenpersoonhuishoudens	3.017.624	3.051.303	3.077.075
- eenouderhuishoudens	569.234	575.231	580.162
- huishoudens	8.128.618	8.180.231	8.221.593
- leerlingen (V)SO (gew ogen)	356.846	352.761	348.718
- leerlingen VO (gew ogen)	744.393	744.414	744.436
- oppervlakte bebouwing totaal	112.476	114.418	116.373
- woonruimten	7.998.578	8.068.850	8.139.759
- omgevingsadressendichtheid	15.919.797	16.128.893	16.358.454
- bedrijfsvestigingen	1.761.647	1.761.647	1.761.647
<hr/>			
Maatstaven	2021	2022	2023
- OZB	2.137.413.423.556	2.159.117.307.398	2.181.047.449.988
- inwoners	17.400.098	17.463.978	17.526.434
- jongeren < 18 jaar	3.311.137	3.293.252	3.284.225
- ouderen	3.469.122	3.548.219	3.628.135
- ouderen 75-85 jaar	1.097.280	1.179.313	1.251.815
- huishoudens met een laag inkomen	2.447.756	2.463.492	2.479.331
- bijstandsonvangers	440.639	450.668	461.043
- uitkeringsontvangers	1.304.259	1.312.735	1.314.838
- minderheden	1.500.783	1.517.563	1.534.301
- eenpersoonhuishoudens	3.105.288	3.135.399	3.146.612
- eenouderhuishoudens	583.864	586.500	588.597
- huishoudens	8.264.995	8.309.662	8.339.380
- leerlingen (V)SO (gew ogen)	344.727	340.782	336.885
- leerlingen VO (gew ogen)	744.458	744.479	744.501
- oppervlakte bebouwing totaal	118.389	120.434	122.510
- woonruimten	8.191.867	8.244.318	8.297.116
- omgevingsadressendichtheid	16.578.153	16.742.056	16.919.286
- bedrijfsvestigingen	1.761.647	1.761.647	1.761.647

Doorgaans zijn voluminamutaties van jaar tot jaar gebaseerd op de groei van de aantallen inwoners en woonruimten. Tabel 2 geeft een overzicht van de geraamde procentuele groei van deze maatstaven in de jaren 2018 tot en met 2022.

Tabel 2 Raming groeipercentages: inwoners en woonruimten 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
- inwoners	-	0,47%	0,41%	0,38%	0,37%
- woonruimten	0,88%	0,88%	0,88%	0,64%	0,64%

Bijlage 2.5.3 Suppletie-uitkering Bommenregeling

Suppletie-uitkering Bommenregeling			
Gemeente	Toegekend bedrag 2018	Gemeente	Toegekend bedrag 2018
Aalburg	76.866	Mill en Sint Hubert	24.377
Aalsmeer	17.281	Moerdijk	1.497.970
Alblasserdam	141.971	Neder-Betuwe	267.003
Alphen aan den Rijn	47.464	Nijmegen	137.208
Alphen-Chaam	23.907	Noordwijk	15.023
Amersfoort	131.823	Oisterwijk	55.946
Amsterdam	884.722	Onderbanken	42.945
Apeldoorn	2.315.676	Oosterhout	55.775
Arnhem	159.048	Oudewater	5.663
Assen	137.488	Overbetuwe	402.821
Asten	19.916	Peel en Maas	61.170
Baarle-Nassau	14.515	Renkum	166.285
Bergen op Zoom	49.117	Rheden	281.770
Bodegraven-Reeuwijk	38.986	Rhenen	39.513
Borsele	87.944	Ridderkerk	462.277
Cromstrijen	78.680	Rijswijk	196.531
Cuijk	46.715	Roermond	28.285
De Fryske Marren	520.925	Rotterdam	2.113.294
Delft	452.793	Rozendaal	217.633
Delfzijl	183.633	Schiedam	177.799
Den Helder	416.959	Schouwen-Duiveland	27.161
Deurne	4.859	's-Gravenhage	300.822
Deventer	131.566	Sittard-Geleen	6.329
Ede	999.978	Sluis	876.139
Eindhoven	247.929	Steenwijkerland	41.361
Ferwerderadiel	34.193	Teylingen	11.369
Gilze en Rijen	34.618	Tilburg	155.457
Goes	99.630	Uden	130.599
Gooise Meren	891.812	Veenendaal	247.081
Gouda	50.493	Veere	43.069
Grave	111.155	Velsen	163.874
Groningen	176.531	Venlo	932.897
Haarlemmermeer	2.289.950	Venray	438.486
Harderwijk	903.020	Vlaardingen	93.439
Heusden	42.152	Vlissingen	348.412
Hollands Kroon	99.989	Voorst	390.313
Horst aan de Maas	147.825	Werkendam	363.449
Leerdam	12.289	Woudrichem	231.636
Leiden	791.986	Zaltbommel	8.958
Lingewaard	420.503	Zuidhorn	11.366
Lochem	357.207	Zutphen	144.778
Loppersum	42.579	Zwolle	90.237
Maasdriel	24.320	Totaal	25.067.533

Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo

Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo (vervolg)

Integratie-uitkering Wmo					
Gemeente	Bedrag 2017	Bedrag 2018	Gemeente	Bedrag 2017	Bedrag 2018
Aa en Hunze	2.046.154	2.106.643	Boekel	643.975	669.592
Aalburg	812.952	831.761	Borger-Odoorn	2.154.946	2.242.776
Aalsmeer	1.778.648	1.848.440	Borne	1.707.966	1.770.982
Aalten	2.326.032	2.410.298	Borsele	1.493.036	1.583.486
Achtkarspelen	2.373.761	2.450.952	Boxmeer	2.229.879	2.338.974
Alblasserdam	1.524.592	1.578.429	Boxtel	2.318.428	2.405.991
Albrandswaard	1.203.289	1.255.497	Breda	13.043.215	13.478.681
Alkmaar	7.830.441	8.187.048	Brielle	1.106.962	1.158.893
Almelo	6.711.047	6.990.678	Bronckhorst	3.058.002	3.172.213
Almere	9.262.281	9.738.974	Brummen	1.823.749	1.906.328
Alphen aan den Rijn	7.089.916	7.375.762	Brunssum	3.277.118	3.441.910
Alphen-Chaam	616.744	636.747	Bunnik	875.408	903.657
Ameland	256.667	275.201	Bunschoten	1.021.074	1.051.984
Amersfoort	8.548.107	8.947.525	Buren	1.496.371	1.555.753
Amstelveen	5.561.807	5.721.233	Capelle aan den IJssel	5.066.738	5.322.651
Amsterdam	47.312.374	48.352.603	Castricum	2.332.764	2.413.778
Apeldoorn	13.130.419	13.836.143	Coevorden	3.133.892	3.240.232
Appingedam	1.478.566	1.507.426	Cranendonck	1.539.796	1.580.986
Arnhem	11.355.098	11.769.301	Cromstrijen	906.074	948.446
Assen	5.656.458	5.889.972	Cuijk	1.964.980	2.058.399
Asten	1.171.852	1.200.711	Culemborg	1.773.983	1.865.436
Baarle-Nassau	608.201	634.506	Dalfsen	1.880.057	1.950.387
Baarn	2.088.270	2.172.112	Dantumadiel	1.742.334	1.818.477
Barendrecht	2.299.293	2.388.745	De Bilt	2.874.382	2.960.058
Barneveld	3.062.119	3.174.795	De Fryske Marren	3.901.565	4.002.344
Bedum	860.852	895.123	De Marne	969.784	1.018.806
Beek	1.432.060	1.504.400	De Ronde Venen	2.348.698	2.452.764
Beemster	560.937	591.166	De Wolden	1.841.177	1.905.412
Beesel	1.142.027	1.206.569	Delft	6.420.762	6.697.535
Bellingwedde	936.999		Delfzijl	2.819.276	2.912.169
Berg en Dal	3.273.052	3.364.976	Den Helder	5.295.607	5.529.070
Bergeijk	1.204.255	1.241.258	Deurne	2.540.529	2.642.679
Bergen L	1.168.015	1.225.627	Deventer	7.538.606	7.890.055
Bergen NH	2.305.215	2.391.645	Diemen	1.530.044	1.619.985
Bergen op Zoom	5.658.357	5.909.442	Dinkelland	1.777.188	1.841.123
Berkelland	3.800.261	3.933.138	Doesburg	1.112.472	1.138.129
Bernheze	1.944.562	2.028.895	Doetinchem	4.983.008	5.157.865
Best	1.909.719	2.000.438	Dongen	1.974.548	2.043.546
Beuningen	1.582.697	1.673.480	Dongeradeel	2.216.307	2.297.302
Beverwijk	3.125.777	3.274.241	Dordrecht	9.653.604	10.085.390
Binnenmaas	1.984.949	2.035.981	Drechterland	1.081.489	1.110.110
Bladel	1.380.749	1.445.152	Drimmelen	1.954.741	2.034.993
Blaricum	516.415	526.372	Dronten	2.514.919	2.613.723
Bloemendaal	1.110.903	1.153.460	Druuten	1.404.544	1.460.763
Bodegraven-Reeuwijk	1.944.301	2.010.416	Duiven	1.701.618	1.780.876

Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo (vervolg)

Integratie-uitkering Wmo					
Gemeente	Bedrag 2017	Bedrag 2018	Gemeente	Bedrag 2017	Bedrag 2018
Echt-Susteren	2.988.621	3.104.200	Hatterem	846.320	884.977
Edam-Volendam	2.038.190	2.152.133	Heemskerk	3.197.506	3.330.443
Ede	7.381.215	7.771.473	Heemstede	1.971.394	2.018.812
Eemnes	503.256	526.059	Heerde	1.467.264	1.527.166
Eemmond	1.608.471	1.647.804	Heerenveen	4.217.860	4.342.364
Eersel	1.365.410	1.404.623	Heerhugowaard	3.495.491	3.675.600
Eijsden-Margraten	1.782.822	1.854.265	Heerlen	10.872.067	11.277.337
Eindhoven	17.719.877	18.319.760	Heeze-Leende	1.258.100	1.287.480
Elburg	1.598.534	1.650.513	Heiloo	1.674.245	1.752.790
Emmen	10.652.495	11.103.773	Hellendoorn	2.782.609	2.903.610
Enkhuizen	1.438.243	1.486.508	Hellevoetsluis	2.660.920	2.873.205
Enschede	12.749.978	13.323.546	Helmond	6.669.965	6.971.507
Epe	2.829.735	2.989.164	Hendrik-Ido-Ambacht	1.637.680	1.729.291
Ermelo	2.373.136	2.473.437	Hengelo O	6.632.604	6.858.453
Etten-Leur	3.145.950	3.275.540	Het Bildt	902.739	
Ferwerderadiel	631.382	658.101	Heumen	1.112.735	1.163.646
Franekeradeel	1.838.074		Heusden	3.045.776	3.173.751
Geertruidenberg	1.623.817	1.679.205	Hillegom	1.546.055	1.622.382
Geldermalsen	1.628.496	1.696.144	Hilvarenbeek	998.632	1.051.796
Geldrop-Mierlo	3.073.556	3.214.359	Hilversum	6.322.803	6.514.850
Gemert-Bakel	2.094.411	2.176.929	Hof van Twente	2.886.909	3.005.921
Gennep	1.764.031	1.828.487	Hollands Kroon	3.048.376	3.180.416
Giessenlanden	817.927	866.897	Hoogeveen	5.305.940	5.482.838
Gilze en Rijen	1.902.626	1.986.919	Hoogezand-Sappemeer	3.832.202	
Goeree-Overflakkee	3.663.970	3.823.097	Hoorn	5.006.486	5.193.196
Goes	3.569.790	3.718.254	Horst aan de Maas	3.018.578	3.151.505
Goirle	1.769.615	1.849.293	Houten	2.066.252	2.163.541
Gooise Meren	3.347.648	3.443.755	Huizen	2.820.794	2.927.622
Gorinchem	2.878.605	2.998.002	Hulst	2.389.597	2.442.873
Gouda	5.227.995	5.484.409	IJsselstein	1.981.875	2.072.626
Grave	1.038.972	1.093.226	Kaag en Braassem	1.550.461	1.619.008
Groningen	11.968.742	12.386.080	Kampen	3.736.508	3.874.256
Grootegast	919.631	963.939	Kapelle	818.697	842.833
Gulpen-Wittem	1.248.515	1.300.564	Katwijk	4.380.477	4.542.163
Haaksbergen	1.889.914	1.945.577	Kerkrade	5.554.541	5.778.254
Haaren	1.086.979	1.152.626	Koggenland	1.241.532	1.300.888
Haarlem	10.542.097	10.867.498	Kollumerland en Nwkrui	1.059.437	1.096.180
Haarlemmerliede Spaarnw	309.437	326.962	Korendijk	707.855	749.944
Haarlemmermeer	7.793.282	8.123.858	Krimpen aan den IJssel	2.253.467	2.329.106
Halderberge	2.531.185	2.622.358	Krimpenerwaard	3.636.038	3.783.973
Hardenberg	4.247.779	4.411.742	Laarbeek	1.612.616	1.680.152
Harderwijk	3.284.194	3.453.393	Landerd	1.021.737	1.070.868
Hardinxveld-Giessendam	1.200.436	1.229.753	Landgraaf	3.953.003	4.145.090
Haren	1.512.092	1.554.340	Landsmeer	667.969	694.287
Harlingen	1.555.024	1.601.765	Langedijk	1.526.728	1.611.963

Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo (vervolg)

Integratie-uitkering Wmo					
Gemeente	Bedrag 2017	Bedrag 2018	Gemeente	Bedrag 2017	Bedrag 2018
Lansingerland	2.292.361	2.400.604	Nieuwegein	4.277.818	4.459.171
Laren	717.904	724.383	Nieuwkoop	1.784.774	1.855.176
Leek	1.749.139	1.813.768	Nijkerk	2.560.967	2.660.770
Leerdam	1.741.364	1.800.177	Nijmegen	12.192.946	12.656.532
Leeuwarden	8.916.084	10.342.876	Nissewaard	6.707.019	6.898.474
Leeuwarderadeel	859.277		Noord-Beveland	604.097	609.276
Leiden	7.101.422	7.406.733	Noordenveld	2.804.460	2.899.189
Leiderdorp	1.947.431	2.032.380	Noordoostpolder	2.915.344	3.038.220
Leidschendam-Voorburg	5.955.278	6.168.882	Noordwijk	1.949.711	2.005.002
Lelystad	4.826.277	5.060.813	Noordwijkerhout	1.166.768	1.210.437
Leudal	2.642.708	2.772.400	Nueneen c.a.	1.466.352	1.536.047
Leusden	1.682.632	1.772.404	Nunspeet	1.960.259	2.062.750
Lingewaal	681.565	719.004	Nuth	1.407.545	1.452.813
Lingewaard	3.244.750	3.375.684	Oegstgeest	1.211.028	1.258.108
Lisse	1.679.974	1.750.258	Oirschot	1.162.105	1.190.866
Littenseradiel	698.912		Oisterwijk	1.994.626	2.074.666
Lochem	2.743.169	2.859.321	Oldambt	4.523.694	4.673.907
Loon op Zand	1.865.392	1.952.856	Oldebroek	1.587.033	1.658.360
Lopik	709.716	740.041	Oldenzaal	2.688.287	2.775.581
Loppersum	845.280	872.090	Olst-Wijhe	1.344.339	1.417.526
Losser	1.950.229	2.026.875	Ommen	1.211.704	1.248.133
Maasdriel	1.487.972	1.550.713	Onderbanken	705.683	733.744
Maasgouw	2.276.755	2.357.972	Oost Gelre	2.184.738	2.296.813
Maassluis	2.667.142	2.748.608	Oosterhout	4.368.633	4.567.685
Maastricht	11.207.546	11.598.191	Ooststellingwerf	2.342.589	2.438.996
Marum	696.636	724.475	Oostzaan	581.673	593.457
Medemblik	2.891.058	2.992.187	Opmeer	708.302	734.918
Meerssen	1.612.326	1.687.355	Opsterland	2.309.646	2.384.936
Meerijstad	5.526.039	5.749.546	Oss	7.013.667	7.360.567
Menameradiel	937.701		Oud-Beijerland	1.659.797	1.721.133
Menterwolde	1.049.041		Oude IJsselstreek	3.596.777	3.703.545
Meppel	2.648.407	2.763.287	Ouder-Amstel	764.820	783.377
Middelburg	3.993.071	4.150.066	Oudewater	593.017	614.693
Midden Drenthe	2.602.259	2.660.019	Overbetuwe	2.851.365	2.986.525
Midden-Delfland	860.891	910.860	Papendrecht	2.346.984	2.445.458
Midden-Groningen		5.991.678	Peel en Maas	3.209.421	3.390.167
Mill en Sint Hubert	841.970	872.056	Pekela	1.385.917	1.417.298
Moerdijk	2.782.701	2.910.261	Pijnacker-Nootdorp	2.348.864	2.473.998
Molenwaard	1.451.651	1.533.536	Purmerend	6.605.962	6.892.088
Montferland	3.050.704	3.192.086	Putten	1.748.156	1.817.119
Montfoort U	700.701	728.179	Raalte	2.719.743	2.834.535
Mook en Middelaar	537.235	561.787	Reimerswaal	1.523.009	1.574.459
Neder-Betuwe	1.553.846	1.605.113	Renkum	2.817.598	2.922.272
Nederweert	1.297.762	1.358.393	Renswoude	214.107	219.623
Neerijnen	674.860	705.457	Reusel-De Mierden	840.408	875.606

Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo (vervolg)

Integratie-uitkering Wmo					
Gemeente	Bedrag 2017	Bedrag 2018	Gemeente	Bedrag 2017	Bedrag 2018
Rheden	4.470.552	4.605.692	Tholen	1.941.739	2.005.278
Rhenen	1.426.059	1.485.021	Tiel	3.025.848	3.141.950
Ridderkerk	4.237.803	4.416.880	Tilburg	16.468.224	17.164.579
Rijnwaarden	868.326		Tubbergen	1.337.744	1.399.729
Rijssen-Holten	2.574.606	2.681.348	Twenterand	2.519.713	2.642.519
Rijswijk	4.932.965	5.073.714	Tynaarlo	2.454.356	2.553.859
Roerdalen	1.767.402	1.840.357	Tytsjerksteradiel	2.622.985	2.720.837
Roermond	5.211.618	5.449.889	Uden	3.130.811	3.257.544
Roosendaal	6.483.382	6.691.849	Uitgeest	625.389	649.105
Rotterdam	50.345.391	52.444.640	Uithoorn	1.876.560	1.936.225
Rozendaal	71.851	73.730	Urk	630.132	656.834
Rucphen	2.066.236	2.125.501	Utrecht	15.776.892	16.280.780
Schagen	3.243.012	3.393.116	Utrechtse Heuvelrug	3.467.183	3.606.065
Scherpenzeel	609.989	632.010	Vaals	1.028.124	1.076.454
Schiedam	6.220.010	6.432.433	Valkenburg aan de Geul	1.712.472	1.777.397
Schiermonnikoog	98.481	103.730	Valkenswaard	2.818.186	2.902.103
Schinnen	1.079.640	1.118.769	Veendam	2.875.286	2.984.057
Schouwen-Duiveland	2.916.836	3.006.281	Veenendaal	4.522.048	4.729.051
's-Gravenhage	35.657.701	37.066.637	Veere	1.440.486	1.493.313
's-Hertogenbosch	10.776.454	11.225.513	Veldhoven	3.396.947	3.536.383
Simpelveld	1.051.344	1.103.255	Velsen	5.207.934	5.407.456
Sint-Anthonis	868.159	902.036	Venlo	9.529.063	9.975.653
Sint-Michielsgestel	2.010.986	2.091.817	Venray	3.433.452	3.594.905
Sittard-Geleen	9.531.714	9.917.537	Vianen	1.296.671	1.357.875
Sliedrecht	2.288.349	2.345.244	Vlaardingen	6.582.223	6.844.735
Slochteren	993.072		Vlagtwedde	1.881.353	
Sluis	2.189.508	2.265.479	Vlieland	84.451	86.869
Smallingerland	4.980.200	5.187.073	Vlissingen	4.232.200	4.403.654
Soest	3.240.230	3.348.922	Voerendaal	1.039.812	1.075.705
Someren	1.304.968	1.363.535	Voorschoten	1.543.288	1.608.238
Son en Breugel	1.204.414	1.248.645	Voorst	1.952.303	2.051.292
Stadskanaal	3.961.977	4.108.238	Vught	1.838.734	1.903.832
Staphorst	811.810	839.732	Waadhoeke		3.931.901
Stede Broec	1.427.527	1.504.304	Waalre	1.089.867	1.110.335
Steenbergen	1.951.922	2.063.400	Waalwijk	3.912.413	4.061.287
Steenwijkerland	3.653.554	3.801.902	Waddinxveen	1.842.187	1.923.832
Stein	2.356.455	2.468.562	Wageningen	2.082.377	2.139.779
Stichtse Vecht	3.645.978	3.785.498	Wassenaar	1.434.417	1.477.503
Strijen	631.991	645.480	Waterland	1.092.944	1.123.044
Sudwest Fryslan	6.742.662	7.371.140	Weert	4.341.743	4.512.658
Ten Boer	476.510	507.949	Weesp	1.323.423	1.392.679
Terneuzen	5.075.990	5.242.486	Werkendam	1.721.687	1.792.658
Terschelling	289.952	307.277	West Maas en Waal	1.339.841	1.394.155
Texel	1.004.781	1.031.477	Westerveld	1.687.069	1.758.243
Teylingen	2.002.428	2.065.395	Westervoort	1.083.401	1.122.445

Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo (vervolg)

Integratie-uitkering Wmo					
Gemeente	Bedrag 2017	Bedrag 2018	Gemeente	Bedrag 2017	Bedrag 2018
Westerwolde		2.904.347	Zaltbommel	1.675.216	1.739.886
Westland	6.879.087	7.193.464	Zandvoort	1.596.073	1.657.641
Weststellingwerf	2.394.382	2.483.888	Zederik	854.300	889.242
Westvoorne	989.832	1.033.007	Zeewolde	945.183	995.326
Wierden	1.533.507	1.593.103	Zeist	4.785.021	4.986.840
Wijchen	2.849.697	2.978.856	Zevenaar	2.891.115	3.935.339
Wijdmeren	1.526.724	1.585.368	Zoetermeer	8.326.263	8.709.984
Wijk bij Duurstede	1.297.957	1.348.754	Zoeterwoude	625.620	660.779
Winsum	997.044	1.052.225	Zuidhorn	1.179.502	1.233.913
Winterswijk	2.629.336	2.719.687	Zuidplas	2.216.735	2.320.875
Woensdrecht	1.679.120	1.745.683	Zundert	1.837.331	1.888.163
Woerden	3.015.045	3.098.506	Zutphen	4.132.737	4.325.497
Wormerland	1.148.086	1.208.886	Zwartewaterland	1.255.949	1.304.237
Woudenberg	801.423	842.565	Zwijndrecht	3.877.288	4.051.635
Woudrichem	961.974	992.265	Zwolle	7.977.182	8.240.635
Zaanstad	11.362.468	11.777.105	Totaal	1.244.920.663	1.293.820.663

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	2018	2019	2020
Aa en Hunze	31.523	25.948	25.948
Aalburg	14.070	11.582	11.582
Aalsmeer	32.075	26.402	26.402
Aalten	42.340	34.852	34.852
Achtkarspelen	50.044	41.193	41.193
Alblasserdam	27.494	22.631	22.631
Albrandswaard	19.503	16.054	16.054
Alkmaar	197.252	162.368	162.368
Almelo	147.744	121.616	121.616
Almere	254.477	209.472	209.472
Alphen aan den Rijn	132.594	109.144	109.144
Alphen-Chaam	8.305	6.836	6.836
Ameland	2.651	2.183	2.183
Amersfoort	207.151	170.516	170.516
Amstelveen	105.968	87.227	87.227
Amsterdam	1.850.860	1.523.532	1.523.532
Apeldoorn	254.690	209.647	209.647
Appingedam	27.506	22.641	22.641
Arnhem	351.923	289.685	289.685
Assen	122.981	101.232	101.232
Asten	25.238	20.774	20.774
Baarle-Nassau	8.960	7.375	7.375
Baarn	34.142	28.104	28.104
Barendrecht	31.558	25.977	25.977
Barneveld	47.145	38.807	38.807
Bedum	14.534	11.964	11.964
Beek	24.820	20.431	20.431
Beemster	9.171	7.549	7.549
Beesel	19.900	16.381	16.381
Berg en Dal	58.582	48.222	48.222
Bergeijk	16.842	13.863	13.863
Bergen L	19.601	16.135	16.135
Bergen NH	35.414	29.151	29.151
Bergen op Zoom	109.671	90.275	90.275
Berkelland	62.125	51.138	51.138
Bernheze	32.123	26.442	26.442
Best	29.530	24.308	24.308
Beuningen	29.649	24.405	24.405
Beverwijk	74.274	61.139	61.139
Binnenmaas	29.341	24.152	24.152
Bladel	22.809	18.776	18.776
Blaricum	8.319	6.847	6.847
Bloemendaal	15.570	12.816	12.816
Bodegraven-Reeuwijk	29.647	24.404	24.404
Boekel	10.497	8.641	8.641
Borger-Odoorn	38.139	31.394	31.394
Borne	28.021	23.066	23.066
Borsele	27.942	23.001	23.001

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	2018	2019	2020
Boxmeer	37.467	30.841	30.841
Boxtel	43.292	35.636	35.636
Breda	293.016	241.196	241.196
Brielle	16.336	13.447	13.447
Bronckhorst	45.755	37.663	37.663
Brummen	26.126	21.505	21.505
Brunssum	67.861	55.860	55.860
Bunnik	10.123	8.333	8.333
Bunschoten	19.191	15.797	15.797
Buren	26.758	22.026	22.026
Capelle aan den IJssel	117.541	96.753	96.753
Castricum	34.298	28.233	28.233
Coevorden	57.620	47.430	47.430
Cranendonck	27.059	22.274	22.274
Cromstrijen	12.803	10.539	10.539
Cuijk	36.314	29.892	29.892
Culemborg	34.903	28.731	28.731
Dalfsen	28.673	23.602	23.602
Dantumadiel	34.018	28.002	28.002
De Bilt	50.741	41.768	41.768
De Fryske Marren	71.676	59.000	59.000
De Marne	20.227	16.650	16.650
De Ronde Venen	40.613	33.431	33.431
De Wolden	28.463	23.429	23.429
Delft	164.308	135.250	135.250
Delfzijl	52.290	43.042	43.042
Den Helder	110.707	91.128	91.128
Deurne	42.332	34.845	34.845
Deventer	171.532	141.196	141.196
Diemen	37.065	30.510	30.510
Dinkelland	29.002	23.873	23.873
Doesburg	23.887	19.662	19.662
Doetinchem	96.881	79.747	79.747
Dongen	32.889	27.073	27.073
Dongeradeel	45.717	37.632	37.632
Dordrecht	224.804	185.047	185.047
Drechterland	22.088	18.182	18.182
Drimmelen	30.174	24.838	24.838
Dronten	44.227	36.405	36.405
Druten	24.633	20.276	20.276
Duiven	30.083	24.763	24.763
Echt-Susteren	51.382	42.295	42.295
Edam-Volendam	36.625	30.148	30.148
Ede	135.324	111.392	111.392
Eemnes	7.714	6.350	6.350
Eemmond	32.393	26.664	26.664
Eersel	16.890	13.903	13.903
Eijsden-Margraten	24.186	19.909	19.909
Eindhoven	434.363	357.545	357.545

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	2018	2019	2020
Elburg	24.964	20.549	20.549
Emmen	217.747	179.238	179.238
Enkhuizen	35.611	29.313	29.313
Enschede	331.753	273.082	273.082
Epe	43.820	36.070	36.070
Ermelo	30.489	25.097	25.097
Etten-Leur	53.537	44.069	44.069
Ferwerderadiel	14.133	11.634	11.634
Geertruidenberg	29.812	24.540	24.540
Geldermalsen	24.859	20.463	20.463
Geldrop-Mierlo	54.859	45.157	45.157
Gemert-Bakel	40.881	33.651	33.651
Gennep	22.851	18.810	18.810
Giessenlanden	12.412	10.217	10.217
Gilze en Rijen	35.025	28.831	28.831
Goeree-Overflakkee	52.924	43.564	43.564
Goes	66.299	54.574	54.574
Goirle	25.963	21.371	21.371
Gooise Meren	75.515	62.160	62.160
Gorinchem	64.815	53.352	53.352
Gouda	118.890	97.864	97.864
Grave	14.383	11.839	11.839
Groningen	441.468	363.394	363.394
Grootevast	15.792	12.999	12.999
Gulpen-Wittem	21.866	17.999	17.999
Haaksbergen	32.097	26.421	26.421
Haaren	10.815	8.903	8.903
Haarlem	295.028	242.852	242.852
Haarlemmerliede Spaarnw	4.265	3.511	3.511
Haarlemmermeer	135.099	111.206	111.206
Halderberge	39.555	32.560	32.560
Hardenberg	75.367	62.038	62.038
Harderwijk	62.021	51.052	51.052
Hardinxveld-Giessendam	18.792	15.469	15.469
Haren	22.974	18.911	18.911
Harlingen	35.350	29.098	29.098
Hatterij	13.389	11.021	11.021
Heemskerk	56.443	46.461	46.461
Heemstede	28.442	23.412	23.412
Heerde	22.553	18.565	18.565
Heerenveen	90.722	74.678	74.678
Heerhugowaard	63.114	51.952	51.952
Heerlen	250.787	206.435	206.435
Heeze-Leende	14.046	11.562	11.562
Heiloo	23.827	19.613	19.613
Hellendoorn	48.284	39.745	39.745
Hellevoetsluis	47.794	39.342	39.342
Helmond	161.237	132.722	132.722

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	2018	2019	2020
Hendrik-Ido-Ambacht	24.617	20.264	20.264
Hengelo O	150.389	123.792	123.792
Heumen	17.245	14.196	14.196
Heusden	51.910	42.730	42.730
Hillegom	32.068	26.397	26.397
Hilvarenbeek	14.719	12.116	12.116
Hilversum	160.563	132.167	132.167
Hof van Twente	43.050	35.437	35.437
Hollands Kroon	62.828	51.717	51.717
Hoogeveen	105.121	86.530	86.530
Hoorn	123.292	101.488	101.488
Horst aan de Maas	49.008	40.340	40.340
Houten	33.541	27.609	27.609
Huizen	56.185	46.249	46.249
Hulst	42.131	34.680	34.680
IJsselstein	36.122	29.733	29.733
Kaag en Braassem	26.437	21.762	21.762
Kampen	75.006	61.741	61.741
Kapelle	11.315	9.314	9.314
Katwijk	77.445	63.748	63.748
Kerkrade	122.658	100.966	100.966
Koggenland	25.679	21.138	21.138
Kollumerland en Nwkruijl	23.438	19.293	19.293
Korendijk	11.467	9.439	9.439
Krimpen aan den IJssel	36.142	29.750	29.750
Krimpenerwaard	64.877	53.403	53.403
Laarbeek	27.454	22.599	22.599
Landerd	15.110	12.437	12.437
Landgraaf	75.683	62.299	62.299
Landsmeer	11.001	9.055	9.055
Langedijk	29.193	24.030	24.030
Lansingerland	32.190	26.497	26.497
Laren	12.833	10.563	10.563
Leek	30.389	25.015	25.015
Leerdam	30.173	24.837	24.837
Leeuwarden	255.418	210.247	210.247
Leiden	208.980	172.021	172.021
Leiderdorp	28.064	23.101	23.101
Leidschendam-Voorburg	117.360	96.605	96.605
Lelystad	128.406	105.697	105.697
Leudal	44.432	36.574	36.574
Leusden	25.830	21.262	21.262
Lingewaal	11.324	9.321	9.321
Lingewaard	57.171	47.061	47.061
Lisse	31.803	26.179	26.179
Lochem	40.216	33.104	33.104
Loon op Zand	30.843	25.388	25.388
Lopik	11.448	9.423	9.423
Loppersum	15.541	12.792	12.792
Losser	31.396	25.844	25.844

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	2018	2019	2020
Maasdriel	27.595	22.715	22.715
Maasgouw	33.248	27.368	27.368
Maassluis	52.228	42.991	42.991
Maastricht	247.376	203.627	203.627
Marum	15.257	12.559	12.559
Medemblik	58.938	48.515	48.515
Meerssen	25.023	20.597	20.597
Meierijstad	95.881	78.924	78.924
Meppel	53.522	44.056	44.056
Middelburg	83.748	68.937	68.937
Midden Drenthe	43.191	35.553	35.553
Midden-Delfland	12.795	10.532	10.532
Midden-Groningen	120.527	99.212	99.212
Mill en Sint Hubert	14.785	12.170	12.170
Moerdijk	48.212	39.686	39.686
Molenwaard	24.528	20.190	20.190
Montferland	54.963	45.243	45.243
Montfoort U	11.295	9.297	9.297
Mook en Middelaar	7.672	6.316	6.316
Neder-Betuwe	24.045	19.793	19.793
Nederweert	22.380	18.422	18.422
Neerijnen	11.113	9.147	9.147
Nieuwegein	85.162	70.101	70.101
Nieuwkoop	25.937	21.350	21.350
Nijkerk	44.947	36.998	36.998
Nijmegen	363.163	298.937	298.937
Nissewaard	132.288	108.892	108.892
Noord-Beveland	8.594	7.074	7.074
Noordenveld	52.351	43.093	43.093
Noordoostpolder	63.880	52.583	52.583
Noordwijk	33.310	27.419	27.419
Noordwijkerhout	20.302	16.712	16.712
Nuenen c.a.	17.422	14.341	14.341
Nunspeet	29.638	24.397	24.397
Nuth	24.002	19.757	19.757
Oegstgeest	18.455	15.191	15.191
Oirschot	18.069	14.873	14.873
Oisterwijk	31.838	26.207	26.207
Oldambt	91.805	75.569	75.569
Oldebroek	23.825	19.612	19.612
Oldenzaal	51.302	42.229	42.229
Olst-Wijhe	21.533	17.725	17.725
Ommen	20.622	16.975	16.975
Onderbanken	12.697	10.451	10.451
Oost Gelre	41.062	33.800	33.800
Oosterhout	78.969	65.003	65.003
Ooststellingwerf	46.808	38.530	38.530
Oostzaan	11.022	9.072	9.072
Opmeer	14.431	11.879	11.879
Opsterland	44.583	36.698	36.698

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	2018	2019	2020
Oss	137.817	113.444	113.444
Oud-Beijerland	24.688	20.322	20.322
Oude IJsselstreek	68.647	56.506	56.506
Ouder-Amstel	15.704	12.927	12.927
Oudewater	12.297	10.122	10.122
Overbetuwe	48.456	39.886	39.886
Papendrecht	37.586	30.939	30.939
Peel en Maas	54.262	44.666	44.666
Pekela	28.877	23.770	23.770
Pijnacker-Nootdorp	31.650	26.053	26.053
Purmerend	127.543	104.987	104.987
Putten	25.145	20.698	20.698
Raalte	46.863	38.575	38.575
Reimerswaal	27.946	23.003	23.003
Renkum	45.738	37.649	37.649
Renswoude	3.634	2.992	2.992
Reusel-De Mierden	13.090	10.775	10.775
Rheden	85.992	70.784	70.784
Rhenen	23.038	18.964	18.964
Ridderkerk	74.218	61.092	61.092
Rijssen-Holtten	38.098	31.360	31.360
Rijswijk	102.919	84.718	84.718
Roerdalen	30.123	24.796	24.796
Roermond	126.650	104.252	104.252
Roosendaal	129.568	106.653	106.653
Rotterdam	1.535.187	1.263.687	1.263.687
Rozendaal	570	470	470
Rucphen	31.951	26.301	26.301
Schagen	56.276	46.324	46.324
Scherpenzeel	10.748	8.847	8.847
Schiedam	166.610	137.145	137.145
Schiermonnikoog	1.206	993	993
Schinnen	17.357	14.287	14.287
Schouwen-Duiveland	43.639	35.922	35.922
's-Gravenhage	1.061.820	874.035	874.035
's-Hertogenbosch	240.692	198.125	198.125
Simpelveld	17.816	14.665	14.665
Sint-Anthonis	12.138	9.992	9.992
Sint-Michielsgestel	27.736	22.831	22.831
Sittard-Geleen	197.384	162.477	162.477
Sliedrecht	37.802	31.117	31.117
Sluis	35.515	29.234	29.234
Smallingerland	105.471	86.818	86.818
Soest	59.234	48.758	48.758
Someren	25.048	20.619	20.619
Son en Breugel	14.041	11.558	11.558
Stadskanaal	74.317	61.174	61.174
Staphorst	12.370	10.183	10.183
Stede Broec	27.937	22.996	22.996

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	2018	2019	2020
Steenbergen	35.967	29.606	29.606
Steenwijkerland	70.475	58.011	58.011
Stein	38.960	32.070	32.070
Stichtse Vecht	65.633	54.025	54.025
Strijen	10.767	8.863	8.863
Sudwest Fryslan	153.576	126.416	126.416
Ten Boer	9.991	8.224	8.224
Terneuzen	97.012	79.855	79.855
Terschelling	4.004	3.296	3.296
Texel	16.271	13.394	13.394
Teylingen	36.372	29.940	29.940
Tholen	34.584	28.467	28.467
Tiel	66.456	54.703	54.703
Tilburg	408.064	335.897	335.897
Tubbergen	20.055	16.508	16.508
Twenterand	45.317	37.302	37.302
Tynaarlo	36.670	30.185	30.185
Tytsjerksteradiel	46.270	38.087	38.087
Uden	60.842	50.082	50.082
Uitgeest	11.044	9.091	9.091
Uithoorn	35.355	29.103	29.103
Urk	12.061	9.928	9.928
Utrecht	536.021	441.225	441.225
Utrechtse Heuvelrug	50.322	41.423	41.423
Vaals	23.349	19.220	19.220
Valkenburg aan de Geul	31.076	25.581	25.581
Valkenswaard	51.616	42.488	42.488
Veendam	59.038	48.597	48.597
Veenendaal	91.439	75.268	75.268
Veere	16.204	13.338	13.338
Veldhoven	53.372	43.933	43.933
Velsen	105.184	86.582	86.582
Venlo	203.509	167.518	167.518
Venray	65.396	53.830	53.830
Vianen	23.768	19.565	19.565
Vlaardingen	150.738	124.080	124.080
Vlieland	1.486	1.224	1.224
Vlissingen	90.913	74.835	74.835
Voerendaal	14.233	11.716	11.716
Voorschoten	25.595	21.068	21.068
Voorst	28.260	23.262	23.262
Vught	33.331	27.436	27.436
Waadhoeke	78.615	64.712	64.712
Waalre	16.232	13.361	13.361
Waalwijk	79.275	65.255	65.255
Waddinxveen	29.588	24.356	24.356
Wageningen	52.415	43.145	43.145
Wassenaar	25.755	21.200	21.200
Waterland	16.972	13.971	13.971
Weert	82.019	67.514	67.514
Weesp	33.175	27.308	27.308
Werkendam	27.037	22.255	22.255
West Maas en Waal	26.523	21.832	21.832
Westerveld	26.420	21.747	21.747
Westervoort	23.370	19.237	19.237
Westerwolde	48.843	40.205	40.205
Westland	123.871	101.964	101.964
Weststellingwerf	47.425	39.038	39.038

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	2018	2019	2020
Westvoorne	14.029	11.548	11.548
Wierden	23.016	18.945	18.945
Wijchen	55.618	45.782	45.782
Wijdemeren	23.462	19.313	19.313
Wijk bij Duurstede	21.249	17.491	17.491
Winsum	20.493	16.869	16.869
Winterswijk	52.439	43.165	43.165
Woensdrecht	27.382	22.539	22.539
Woerden	52.321	43.068	43.068
Wormerland	21.174	17.429	17.429
Woudenberg	10.377	8.542	8.542
Woudrichem	15.915	13.101	13.101
Zaanstad	261.385	215.158	215.158
Zaltbommel	30.078	24.759	24.759
Zandvoort	33.285	27.398	27.398
Zederik	12.968	10.675	10.675
Zeewolde	20.034	16.491	16.491
Zeist	95.718	78.790	78.790
Zevenaar	72.013	59.277	59.277
Zoetermeer	169.762	139.739	139.739
Zoeterwoude	7.724	6.358	6.358
Zuidhorn	21.278	17.515	17.515
Zuidplas	39.649	32.637	32.637
Zundert	29.569	24.340	24.340
Zutphen	90.705	74.664	74.664
Zwartewaterland	23.230	19.122	19.122
Zwijndrecht	74.697	61.487	61.487
Zwolle	203.280	167.330	167.330
Totaal	27.014.126	22.239.133	22.239.140

Bijlage 4.2-6 Decentralisatie-uitkering Bodemsanering

Mutaties decentralisatie-uitkering Bodemsanering			
Gemeente	Bedrag 2018	Bedrag 2019	Bedrag 2020
Amsterdam	1.345.518	897.012	1.345.518
Arnhem	383.136	255.424	383.136
Helmond	151.534	101.023	151.534
Leiden	123.375	82.250	123.375
Tilburg	1.513.134	1.008.756	1.513.134
Utrecht	2.935.128	1.956.752	2.935.128
Zaanstad	1.817.837	1.211.891	1.817.837
Totaal	8.269.662	5.513.108	8.269.662

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	Bedrag 2018
Aa en Hunze	8.876
Aalburg	22.925
Aalsmeer	11.013
Aalten	9.494
Achtkarspelen	9.791
Alblasserdam	7.024
Albrandswaard	8.813
Alkmaar	38.043
Almelo	25.443
Almere	70.528
Alphen aan den Rijn	38.233
Alphen-Chaam	3.531
Ameland	1.275
Amersfoort	54.178
Amstelveen	31.345
Amsterdam	296.606
Apeldoorn	56.182
Appingedam	4.202
Arnhem	54.656
Assen	23.713
Asten	5.867
Baarle-Nassau	2.337
Baarn	8.611
Barendrecht	16.970
Barneveld	19.790
Bedum	18.385
Beek	5.599
Beemster	3.231
Beesel	4.706
Berg en Dal	12.203
Bergeijk	6.439
Bergen L	4.597
Bergen NH	10.476
Bergen op Zoom	23.226
Berkelland	15.529
Bernheze	10.620
Best	10.243
Beuningen	8.925
Beverwijk	14.290
Binnenmaas	51.093
Bladel	7.043
Blaricum	3.581
Bloemendaal	8.013
Bodegraven-Reeuwijk	11.841
Boekel	3.656
Borger-Odoorn	8.901
Borne	8.002
Borsele	7.964

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	Bedrag 2018
Boxmeer	10.078
Boxtel	10.761
Breda	63.995
Brielle	5.909
Bronckhorst	12.781
Brummen	7.317
Brunssum	9.955
Bunnik	5.320
Bunschoten	7.379
Buren	9.249
Capelle aan den IJssel	23.316
Castricum	12.362
Coevorden	12.387
Cranendonck	7.258
Cromstrijen	22.451
Cuijk	8.669
Culemborg	9.781
Dalfsen	9.854
Dantumadiel	6.649
De Bilt	15.008
De Fryske Marren	18.108
De Marne	17.699
De Ronde Venen	15.011
De Wolden	8.335
Delft	35.588
Delfzijl	8.764
Den Helder	19.665
Deurne	11.210
Deventer	34.856
Diemen	9.573
Dinkelland	9.213
Doesburg	3.981
Doetinchem	20.033
Dongen	8.955
Dongeradeel	41.933
Dordrecht	41.679
Drechterland	6.804
Drimmelen	9.432
Dronten	14.303
Druten	6.516
Duiven	8.916
Echt-Susteren	11.168
Edam-Volendam	62.809
Ede	39.815
Eemnes	3.159
Eemsmond	27.467
Eersel	6.513
Eijsden-Margraten	8.880
Eindhoven	79.639
Elburg	8.083
Emmen	37.733

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	Bedrag 2018
Enkhuizen	6.487
Enschede	55.513
Epe	11.422
Ermelo	9.334
Etten-Leur	15.104
Ferwerderadiel	15.325
Geertruidenberg	7.549
Geldermalsen	46.645
Geldrop-Mierlo	13.718
Gemert-Bakel	10.539
Gennep	6.013
Giessenlanden	25.608
Gilze en Rijen	9.204
Goeree-Overflakkee	17.079
Goes	13.084
Goirle	8.185
Gooise Meren	19.986
Gorinchem	12.551
Gouda	25.187
Grave	4.342
Groningen	355.511
Grootegast	21.344
Gulpen-Wittem	5.033
Haaksbergen	8.520
Haaren	4.884
Haarlem	55.895
Haarlemmerliede Spaarnw	9.939
Haarlemmermeer	256.152
Halderberge	10.383
Hardenberg	21.136
Harderwijk	16.271
Hardinxveld-Giessendam	6.274
Haren	34.334
Harlingen	5.567
Hatterij	4.226
Heemskerk	13.750
Heemstede	9.455
Heerde	6.516
Heerenveen	17.623
Heerhugowaard	19.289
Heerlen	30.606
Heeze-Leende	5.516
Heiloo	8.024
Hellendoorn	12.557
Hellevoetsluis	13.593
Helmond	31.805
Hendrik-Ido-Ambacht	10.437
Hengelo O	28.364
Heumen	5.783
Heusden	15.276
Hillegom	7.483
Hilvarenbeek	5.365
Hilversum	31.203
Hof van Twente	12.290
Hollands Kroon	16.709

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	Bedrag 2018
Hoogeveen	19.416
Hoorn	25.448
Horst aan de Maas	14.792
Houten	17.306
Huizen	14.527
Hulst	9.617
IJsselstein	12.008
Kaag en Braassem	9.258
Kampen	18.433
Kapelle	4.431
Katwijk	22.653
Kerkrade	16.126
Koggenland	7.906
Kollumerland en Nwkrui	22.583
Korendijk	19.227
Krimpen aan den IJssel	10.223
Krimpenerwaard	19.379
Laarbeek	7.702
Landerd	5.382
Landgraaf	13.149
Landsmeer	3.958
Langedijk	9.691
Lansingerland	21.099
Laren	3.892
Leek	34.462
Leerdam	36.676
Leeuwarden	214.416
Leiden	43.409
Leiderdorp	9.523
Leidschendam-Voorburg	26.189
Lelystad	27.008
Leudal	12.594
Leusden	10.418
Lingewaal	3.917
Lingewaard	81.023
Lisse	7.974
Lochem	11.775
Loon op Zand	8.106
Lopik	4.988
Loppersum	3.480
Losser	7.892
Maasdriel	8.513

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	Bedrag 2018
Maasgouw	8.346
Maassluis	11.391
Maastricht	43.091
Marum	18.225
Medemblik	15.466
Meerssen	6.695
Meerijstad	140.125
Meppel	11.593
Middelburg	16.856
Midden Drenthe	11.724
Midden-Delfland	6.682
Midden-Groningen	107.250
Mill en Sint Hubert	3.794
Moerdijk	12.969
Molenwaard	51.250
Montferland	12.397
Montfoort U	4.867
Mook en Middelaar	2.729
Neder-Betuwe	8.180
Nederweert	5.920
Neerijnen	21.657
Nieuwegein	21.718
Nieuwkoop	9.799
Nijkerk	14.665
Nijmegen	60.924
Nissewaard	29.979
Noord-Beveland	2.591
Noordenveld	11.578
Noordoostpolder	16.339
Noordwijk	45.382
Noordwijkerhout	28.629
Nuenen c.a.	8.027
Nunspeet	9.440
Nuth	26.852
Oegstgeest	8.287
Oirschot	6.494
Oisterwijk	9.104
Oldambt	13.377
Oldebroek	8.164
Oldenzaal	11.235
Olst-Wijhe	6.304
Ommen	6.154
Onderbanken	13.799
Oost Gelre	10.403
Oosterhout	19.168
Ooststellingwerf	8.965
Oostzaan	3.388
Opmeer	4.009
Opsterland	10.432

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	Bedrag 2018
Oude IJsselstreek	13.890
Ouder-Amstel	4.711
Oudewater	3.576
Overbetuwe	16.637
Papendrecht	11.336
Peel en Maas	15.216
Pekela	4.394
Pijnacker-Nootdorp	18.484
Purmerend	28.058
Putten	8.575
Raalte	12.956
Reimerswaal	7.848
Renkum	11.019
Renswoude	1.791
Reusel-De Mierden	4.531
Rheden	15.321
Rhenen	6.879
Ridderkerk	15.940
Rijssen-Holtten	13.333
Rijswijk	17.912
Roerdalen	7.266
Roermond	20.146
Roosendaal	27.087
Rotterdam	222.788
Rozendaal	526
Rucphen	7.844
Schagen	16.215
Scherpenzeel	3.406
Schiedam	27.324
Schiermonnikoog	330
Schinnen	22.727
Schouwen-Duiveland	11.853
's-Gravenhage	184.252
's-Hertogenbosch	53.502
Simpelveld	3.711
Sint-Anthonis	4.070
Sint-Michielsgestel	10.034
Sittard-Geleen	32.758
Sliedrecht	8.780
Sluis	8.305
Smallingerland	19.551
Soest	16.103
Someren	6.682
Son en Breugel	5.836
Stadskanaal	11.322

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	Bedrag 2018
Staphorst	5.859
Stede Broec	7.566
Steenbergen	8.414
Steenwijkerland	15.252
Stein	8.797
Stichtse Vecht	22.624
Strijen	15.413
Sudwest Fryslan	157.264
Ten Boer	12.786
Terneuzen	19.162
Terschelling	1.706
Texel	4.755
Teylingen	12.670
Tholen	8.961
Tiel	14.564
Tilburg	75.053
Tubbergen	7.425
Twenterand	11.881
Tynaarlo	11.682
Tytsjerksteradiel	11.220
Uden	14.527
Uitgeest	4.727
Uithoorn	10.251
Urk	7.098
Utrecht	120.419
Utrechtse Heuvelrug	17.213
Vaals	3.409
Valkenburg aan de Geul	5.771
Valkenswaard	10.712
Veendam	9.663
Veenendaal	22.564
Veere	7.688
Veldhoven	15.700
Velsen	23.737
Venlo	35.475
Venray	15.293
Vianen	34.587
Vlaardingen	25.274
Vlieland	381
Vlissingen	15.584
Voerendaal	4.375
Voorschoten	8.886
Voorst	8.495
Vught	9.191
Waadhoeke	80.685
Waalre	5.932
Waalwijk	16.643
Waddinxveen	9.315
Wageningen	13.500
Wassenaar	9.146
Waterland	6.069
Weert	17.402
Weesp	6.582

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	Bedrag 2018
Werkendam	47.096
West Maas en Waal	6.606
Westerveld	6.699
Westervoort	5.262
Westerwolde	43.557
Westland	37.081
Weststellingwerf	8.989
Westvoorne	5.005
Wierden	8.504
Wijchen	14.349
Wijdmeren	8.231
Wijk bij Duurstede	8.250
Winsum	23.853
Winterswijk	10.149
Woensdrecht	7.666
Woerden	18.083
Wormerland	5.553
Woudenberg	4.459
Woudrichem	25.508
Zaanstad	53.947
Zaltbommel	9.734
Zandvoort	5.932
Zederik	24.285
Zeewolde	7.883
Zeist	22.056
Zevenaar	75.846
Zoetermeer	43.796
Zoeterwoude	2.937
Zuidhorn	33.087
Zuidplas	14.557
Zundert	7.602
Zutphen	16.618
Zwartewaterland	7.831
Zwijndrecht	15.592
Zwolle	44.072
Totaal	7.946.142

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Innovatieve aanpak energiebesparing

Decentralisatie-uitkering Innovatieve aanpak energiebesparing	
Gemeente	Bedrag 2018
Amersfoort	297.554
Amstelveen	148.777
Assen	148.777
Castricum	148.777
Dalfsen	148.777
Groningen	297.554
Houten	297.554
Leeuwarden	297.554
Purmerend	297.554
Tilburg	148.777
Zutphen	148.777
Totaal	2.380.435

**Bijlage 4.2-9 Decentralisatie-uitkering Versterking gemeentelijke aanpak
jihadisme**

Decentralisatie-uitkering Versterking gemeentelijke aanpak jihadisme	
Gemeente	Bedrag 2018
Amersfoort	135.000
Amsterdam	244.000
Arnhem	394.500
Culemborg	63.000
Delft	372.650
's-Gravenhage	1.142.770
Gouda	156.350
Haarlemmermeer	165.060
Huizen	134.000
Leiden	66.000
Maastricht	299.150
Nijmegen	35.000
Nuenen c.a.	125.000
Rotterdam	644.760
Schiedam	155.000
Tilburg	61.000
Utrecht	817.710
Zoetermeer	245.000
Totaal	5.255.950

Bijlage 4.2-10 Decentralisatie-uitkering Matchen op Werk

Decentralisatie-uitkering Matchen op werk	
Gemeente	Bedrag 2018
Alkmaar	95.772
Almere	80.000
Amsterdam	50.469
Apeldoorn	115.328
Arnhem	110.401
Breda	145.099
Doetinchem	63.000
Dordrecht	88.321
Ede	117.852
Eindhoven	192.925
Emmen	80.000
Enschede	96.207
Goes	64.160
Groningen	80.000
Haarlem	80.000
Heerlen	80.000
Hilversum	113.745
Leeuwarden	80.000
Leiden	37.852
Nijmegen	80.000
Roermond	80.000
Rotterdam	237.716
's-Gravenhage	63.086
's-Hertogenbosch	157.716
Tiel	80.000
Tilburg	89.463
Utrecht	111.543
Venlo	174.630
Zwolle	237.716
Totaal	3.083.001

Bijlage 4.2-15 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding

Bijlage 4.2-15 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	Bedrag 2018	Gemeente	Bedrag 2018
Aalten	4.740	Laren	2.370
Alblasserdam	2.370	Leeuwarden	14.220
Albrandswaard	4.740	Leiderdorp	4.740
Alkmaar	7.110	Leidschendam-Voorburg	11.850
Almelo	7.110	Leusden	11.850
Almere	11.850	Lingewaard	4.740
Alphen aan den Rijn	7.110	Lisse	2.370
Amersfoort	28.440	Lochem	7.110
Amstelveen	2.370	Loon op Zand	4.740
Amsterdam	56.880	Maasdriel	4.740
Apeldoorn	2.370	Maassluis	2.370
Appingedam	2.370	Maastricht	7.110
Arnhem	7.110	Marum	2.370
Assen	4.740	Medemblik	9.480
Asten	2.370	Meerijstad	7.110
Baarn	4.740	Middelburg	9.480
Barneveld	2.370	Midden-Groningen	11.850
Bedum	4.740	Moerdijk	26.070
Beek	11.850	Montfoort U	2.370
Beemster	2.370	Neder-Betuwe	4.740
Berg en Dal	2.370	Nieuwegein	18.960
Bergen NH	4.740	Nijmegen	21.330
Bergen op Zoom	7.110	Noordenveld	4.740
Bernheze	2.370	Noordoostpolder	2.370
Beuningen	2.370	Nuenen c.a.	4.740
Beverwijk	2.370	Oisterwijk	7.110
Bloemendaal	2.370	Oldambt	9.480
Bodegraven-Reeuwijk	2.370	Oldenzaal	4.740
Boekel	2.370	Oosterhout	7.110
Borger-Odoorn	2.370	Ooststellingwerf	2.370
Borsele	7.110	Opsterland	2.370
Boxtel	2.370	Oude IJsselstreek	7.110
Breda	26.070	Ouder-Amstel	2.370
Brielle	4.740	Oudewater	2.370
Bronckhorst	2.370	Overbetuwe	9.480
Brummen	2.370	Peel en Maas	16.590
Brunssum	2.370	Pekela	2.370
Bunnik	2.370	Pijnacker-Nootdorp	4.740
Buren	2.370	Purmerend	4.740
Capelle aan den IJssel	11.850	Putten	4.740
Castricum	9.480	Renkum	7.110
Coevorden	11.850	Reusel-De Mierden	2.370
Cromstrijen	2.370	Rheden	7.110
Dalfsen	4.740	Rhenen	4.740
De Bilt	4.740	Ridderkerk	4.740
De Fryske Marren	4.740	Rijswijk	4.740
De Ronde Venen	2.370	Roerdalen	2.370
Delft	7.110	Roosendaal	2.370
Delfzijl	2.370	Rotterdam	26.070
Den Helder	2.370	Schagen	2.370
Deurne	4.740	Schiedam	4.740
Deventer	2.370	Schouwen-Duiveland	4.740
Dinkelland	2.370	's-Gravenhage	40.290
Doetinchem	4.740	's-Hertogenbosch	7.110
Dongen	9.480	Simpelveld	2.370
Dordrecht	4.740	Sittard-Geleen	9.480

Bijlage 4.2-15 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	Bedrag 2018	Gemeente	Bedrag 2018
Drimmelen	4.740	Sluis	7.110
Dronten	2.370	Smallingerland	2.370
Duiven	2.370	Soest	4.740
Echt-Susteren	4.740	Someren	7.110
Edam-Volendam	2.370	Son en Breugel	4.740
Ede	18.960	Stadskanaal	16.590
Eersel	2.370	Staphorst	2.370
Eindhoven	21.330	Steenbergen	4.740
Elburg	2.370	Steenwijkerland	4.740
Emmen	11.850	Stein	4.740
Enschede	4.740	Stichtse Vecht	4.740
Epe	7.110	Strijen	2.370
Ermelo	9.480	Sudwest Fryslan	9.480
Etten-Leur	11.850	Terneuzen	4.740
Geertruidenberg	9.480	Teylingen	9.480
Geldrop-Mierlo	2.370	Tholen	7.110
Gemert-Bakel	7.110	Tiel	9.480
Gennep	2.370	Tilburg	7.110
Gilze en Rijen	2.370	Twenterand	7.110
Goeree-Overflakkee	7.110	Tytsjerksteradiel	2.370
Goirle	2.370	Uithoorn	4.740
Gooise Meren	4.740	Urk	2.370
Gorinchem	7.110	Utrecht	18.960
Groningen	18.960	Valkenburg aan de Geul	2.370
Gulpen-Wittem	4.740	Veendam	7.110
Haarlem	21.330	Veenendaal	9.480
Haarlemmermeer	7.110	Veldhoven	2.370
Halderberge	2.370	Velsen	4.740
Hardenberg	9.480	Venlo	4.740
Harderwijk	2.370	Venray	7.110
Hardinxveld-Giessendam	4.740	Vlaardingen	11.850
Heemskerk	4.740	Vlissingen	4.740
Heemstede	2.370	Vught	7.110
Heerhugowaard	4.740	Waalre	2.370
Heerlen	21.330	Waalwijk	4.740
Heeze-Leende	2.370	Wageningen	2.370
Hellendoorn	2.370	Weert	4.740
Helmond	21.330	Werkendam	4.740
Hendrik-Ido-Ambacht	2.370	Westland	7.110
Hengelo O	7.110	Westvoorne	2.370
Heusden	4.740	Wijchen	7.110
Hillegom	7.110	Winsum	7.110
Hilversum	4.740	Winterswijk	11.850
Hollands Kroon	4.740	Woensdrecht	2.370
Hoorn	9.480	Woerden	7.110
Horst aan de Maas	4.740	Woudenberg	4.740
Houten	7.110	Woudrichem	2.370
Huizen	2.370	Zaanstad	16.590
Hulst	7.110	Zeewolde	7.110
Kaag en Braassem	4.740	Zeist	9.480
Kampen	2.370	Zoetermeer	7.110
Katwijk	9.480	Zuidhorn	2.370
Kerkrade	2.370	Zundert	7.110
Koggenland	7.110	Zutphen	2.370
Krimpen aan den IJssel	7.110	Zwartewaterland	4.740
Krimpenerwaard	4.740	Zwijndrecht	14.220
Laarbeek	2.370	Zwolle	2.370
Langedijk	4.740		
Lansingerland	4.740	Totaal	746.550

Bijlage 4.2-17 Decentralisatie-uitkering LHBT-emancipatiebeleid

Decentralisatie-uitkering LHBT-emancipatiebeleid	
Gemeente	Bedrag 2018
Alkmaar	20.000
Amersfoort	20.000
Amsterdam	47.000
Arnhem	20.000
Assen	20.000
Breda	20.000
Capelle aan den IJssel	18.000
Delft	20.000
Deventer	20.000
Dordrecht	19.000
Eindhoven	20.000
Enschede	20.000
Goes	20.000
Groningen	20.000
Haarlem	20.000
Heerlen	20.000
Helmond	20.000
Hengelo O	20.000
Hoorn	20.000
Leeuwarden	20.000
Leidschendam-Voorburg	20.000
Lelystad	19.000
Maastricht	20.000
Middelburg	20.000
Nijmegen	20.000
Oss	19.000
Purmerend	20.000
Rotterdam	50.000
Schiedam	20.000
's-Gravenhage	50.000
's-Hertogenbosch	20.000
Sittard-Geleen	20.000
Sudwest Fryslan	20.000
Tilburg	20.000
Utrecht	50.000
Westland	20.000
Zaanstad	19.000
Zoetermeer	20.000
Zwolle	20.000
Totaal	891.000

Bijlage 4.2-18 Decentralisatie-uitkering Economische zelfstandigheid

Decentralisatie-uitkering Economische zelfstandigheid	
Gemeente	Bedrag 2018
Alkmaar	37.000
Almere	40.000
Amsterdam	33.000
Apeldoorn	32.000
Doetinchem	63.000
Eindhoven	36.000
Emmen	40.000
Enschede	40.000
Goes	37.000
Groningen	40.000
Haarlem	15.000
Heerlen	40.000
Helmond	40.000
Leeuwarden	40.000
Nijmegen	36.000
Rotterdam	30.000
's-Gravenhage	40.000
's-Hertogenbosch	40.000
Tiel	34.000
Tilburg	40.000
Utrecht	40.000
Zaanstad	32.000
Zoetermeer	13.000
Zwolle	33.000
Totaal	871.000

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Aa en Hunze	8.547
Aalburg	0
Aalsmeer	62.674
Aalten	14.244
Achtkarspelen	25.640
Alblasserdam	22.791
Albrandswaard	48.430
Alkmaar	65.523
Almelo	37.035
Almere	156.686
Alphen aan den Rijn	62.674
Alphen-Chaam	0
Ameland	0
Amersfoort	193.721
Amstelveen	28.488
Amsterdam	888.837
Apeldoorn	54.128
Appingedam	25.640
Arnhem	85.465
Assen	42.733
Asten	14.244
Baarle-Nassau	0
Baarn	25.640
Barendrecht	39.884
Barneveld	14.244
Bedum	14.244
Beek	14.244
Beemster	14.244
Beesel	0
Berg en Dal	2.849
Bergeijk	8.547
Bergen L	0
Bergen NH	31.337
Bergen op Zoom	39.884
Berkelland	8.547
Bernheze	11.395
Best	39.884
Beuningen	28.488
Beverwijk	25.640
Binnenmaas	51.279
Bladel	2.849
Blaricum	0
Bloemendaal	11.395
Bodegraven-Reeuwijk	48.430

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Boekel	0
Borger-Odoorn	8.547
Borne	0
Borsele	42.733
Boxmeer	0
Boxtel	28.488
Breda	122.500
Brielle	22.791
Bronckhorst	11.395
Brummen	22.791
Brunssum	76.919
Bunnik	2.849
Bunschoten	17.093
Buren	19.942
Capelle aan den IJssel	85.465
Castricum	11.395
Coevorden	39.884
Cranendonck	0
Cromstrijen	0
Cuijk	14.244
Culemborg	8.547
Dalfsen	17.093
Dantumadiel	2.849
De Bilt	59.826
De Fryske Marren	34.186
De Marne	0
De Ronde Venen	25.640
De Wolden	0
Delft	108.256
Delfzijl	34.186
Den Helder	48.430
Deurne	19.942
Deventer	34.186
Diemen	31.337
Dinkelland	0
Doesburg	0
Doetinchem	31.337
Dongen	11.395
Dongeradeel	8.547
Dordrecht	34.186
Drechterland	22.791
Drimmelen	5.698
Dronten	19.942
Druten	19.942
Duiven	11.395

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Echt-Susteren	28.488
Edam-Volendam	31.337
Ede	82.616
Eemnes	0
Eemsmond	2.849
Eersel	39.884
Eijsden-Margraten	5.698
Eindhoven	119.651
Elburg	17.093
Emmen	71.221
Enkhuizen	14.244
Enschede	39.884
Epe	17.093
Ermelo	17.093
Etten-Leur	39.884
Ferwerderadiel	8.547
Geertruidenberg	42.733
Geldermalsen	37.035
Geldrop-Mierlo	34.186
Gemert-Bakel	48.430
Gennep	0
Giessenlanden	0
Gilze en Rijen	14.244
Goeree-Overflakkee	45.581
Goes	2.849
Goirle	2.849
Gooise Meren	31.337
Gorinchem	22.791
Gouda	48.430
Grave	0
Groningen	150.988
Groote gast	8.547
Gulpen-Witterm	8.547
Haaksbergen	0
Haaren	5.698
Haarlem	51.279
Haarlemmerliede Spaarnw	0
Haarlemmermeer	205.116
Halderberge	25.640
Hardenberg	11.395
Harderwijk	37.035
Hardinxveld-Giessendam	2.849
Haren	11.395
Harlingen	2.849

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Hatterum	0
Heemskerk	8.547
Heemstede	14.244
Heerde	0
Heerenveen	0
Heerhugowaard	45.581
Heerlen	71.221
Heeze-Leende	8.547
Heiloo	2.849
Hellendoorn	19.942
Hellevoetsluis	51.279
Helmond	65.523
Hendrik-Ido-Ambacht	25.640
Hengelo O	42.733
Heumen	0
Heusden	45.581
Hillegom	51.279
Hilvarenbeek	11.395
Hilversum	62.674
Hof van Twente	0
Hollands Kroon	25.640
Hoogeveen	62.674
Hoorn	71.221
Horst aan de Maas	17.093
Houten	31.337
Huizen	37.035
Hulst	45.581
IJsselstein	5.698
Kaag en Braassem	11.395
Kampen	65.523
Kapelle	0
Katwijk	76.919
Kerkrade	17.093
Koggenland	25.640
Kollumerland en Nwkrui	14.244
Korendijk	0
Krimpen aan den IJssel	8.547
Krimpenerwaard	82.616
Laarbeek	5.698
Landerd	0
Landgraaf	5.698
Landsmeer	0
Langedijk	34.186

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Lansingerland	71.221
Laren	19.942
Leek	19.942
Leerdam	0
Leeuwarden	65.523
Leiden	45.581
Leiderdorp	19.942
Leidschendam-Voorburg	39.884
Lelystad	56.977
Leudal	37.035
Leusden	39.884
Lingewaal	0
Lingewaard	11.395
Lisse	8.547
Lochem	28.488
Loon op Zand	14.244
Lopik	34.186
Loppersum	0
Losser	31.337
Maasdriel	45.581
Maasgouw	2.849
Maassluis	19.942
Maastricht	56.977
Marum	19.942
Medemblik	176.628
Meerssen	0
Meerijstad	91.163
Meppel	5.698
Middelburg	39.884
Midden Drenthe	5.698
Midden-Delfland	14.244
Midden-Groningen	28.488
Mill en Sint Hubert	5.698
Moerdijk	31.337
Molenwaard	17.093
Montferland	14.244
Montfoort U	8.547
Mook en Middelaar	0
Neder-Betuwe	11.395
Nederweert	19.942
Neerijnen	2.849
Nieuwegein	56.977

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Nieuwkoop	0
Nijkerk	42.733
Nijmegen	128.198
Nissewaard	85.465
Noord-Beveland	14.244
Noordenveld	19.942
Noordoostpolder	25.640
Noordwijk	0
Noordwijkerhout	0
Nuenen c.a.	51.279
Nunspeet	14.244
Nuth	0
Oegstgeest	5.698
Oirschot	8.547
Oisterwijk	39.884
Oldambt	59.826
Oldebroek	2.849
Oldenzaal	11.395
Olst-Wijhe	11.395
Ommen	8.547
Onderbanken	11.395
Oost Gelre	0
Oosterhout	42.733
Ooststellingwerf	8.547
Oostzaan	8.547
Opmeer	0
Opsterland	8.547
Oss	62.674
Oud-Beijerland	0
Oude IJsselstreek	19.942
Ouder-Amstel	8.547
Oudewater	28.488
Overbetuwe	96.860
Papendrecht	11.395
Peel en Maas	79.767
Pekela	2.849
Pijnacker-Nootdorp	37.035
Purmerend	31.337
Putten	19.942
Raalte	82.616
Reimerswaal	28.488
Renkum	22.791
Renswoude	0
Reusel-De Mierden	28.488
Rheden	45.581

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Rhenen	25.640
Ridderkerk	45.581
Rijssen-Holten	22.791
Rijswijk	11.395
Roerdalen	22.791
Roermond	51.279
Roosendaal	2.849
Rotterdam	458.663
Rozendaal	0
Rucphen	8.547
Schagen	11.395
Scherpenzeel	82.616
Schiedam	17.093
Schiermonnikoog	0
Schinnen	8.547
Schouwen-Duiveland	59.826
's-Gravenhage	487.151
's-Hertogenbosch	59.826
Simpelveld	2.849
Sint-Anthonis	0
Sint-Michielsgestel	0
Sittard-Geleen	76.919
Sliedrecht	0
Sluis	19.942
Smallingerland	42.733
Soest	31.337
Someren	5.698
Son en Breugel	22.791
Stadskanaal	74.070
Staphorst	11.395
Stede Broec	2.849
Steenbergen	25.640
Steenwijkerland	8.547
Stein	8.547
Stichtse Vecht	65.523
Strijen	19.942
Sudwest Fryslan	56.977
Ten Boer	0
Terneuzen	31.337
Terschelling	0
Texel	19.942
Teylingen	74.070
Tholen	65.523

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Tiel	31.337
Tilburg	76.919
Tubbergen	14.244
Twenterand	19.942
Tynaarlo	31.337
Tytsjerksteradiel	25.640
Uden	54.128
Uitgeest	5.698
Uithoorn	37.035
Urk	34.186
Utrecht	199.419
Utrechtse Heuvelrug	42.733
Vaals	11.395
Valkenburg aan de Geul	2.849
Valkenswaard	0
Veendam	62.674
Veenendaal	74.070
Veere	11.395
Veldhoven	25.640
Velsen	28.488
Venlo	45.581
Venray	59.826
Vianen	19.942
Vlaardingen	54.128
Vlieland	0
Vlissingen	25.640
Voerendaal	0
Voorschoten	0
Voorst	-11.395
Vught	19.942
Waadhoeke	2.849
Waalre	8.547
Waalwijk	56.977
Waddinxveen	5.698
Wageningen	39.884
Wassenaar	17.093
Waterland	11.395
Weert	42.733
Weesp	0
Werkendam	14.244
West Maas en Waal	0
Westerveld	28.488
Westervoort	34.186
Westland	79.767
Weststellingwerf	0

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Westerwolde	2.849
Westvoorne	19.942
Wierden	25.640
Wijchen	19.942
Wijdemeren	0
Wijk bij Duurstede	19.942
Winsum	2.849
Winterswijk	0
Woensdrecht	0
Woerden	39.884
Wormerland	0
Woudenberg	2.849
Woudrichem	8.547
Zaanstad	42.733
Zaltbommel	-8.547
Zandvoort	0
Zederik	0
Zeewolde	19.942
Zeist	22.791
Zevenaar	142.442
Zoetermeer	51.279
Zoeterwoude	2.849
Zuidhorn	37.035
Zuidplas	19.942
Zundert	22.791
Zutphen	51.279
Zwartewaterland	14.244
Zwijndrecht	59.826
Zwolle	76.919
Totaal	12.466.512

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Aa en Hunze	4.744
Aalburg	0
Aalsmeer	34.791
Aalten	7.907
Achtkarspelen	14.233
Alblasserdam	12.651
Albrandswaard	26.884
Alkmaar	36.372
Almelo	20.558
Almere	86.977
Alphen aan den Rijn	34.791
Alphen-Chaam	0
Ameland	0
Amersfoort	107.535
Amstelveen	15.814
Amsterdam	493.397
Apeldoorn	30.047
Appingedam	14.233
Arnhem	47.442
Assen	23.721
Asten	7.907
Baarle-Nassau	0
Baarn	14.233
Barendrecht	22.140
Barneveld	7.907
Bedum	7.907
Beek	7.907
Beemster	7.907
Beesel	0
Berg en Dal	1.581
Bergeijk	4.744
Bergen L	0
Bergen NH	17.395
Bergen op Zoom	22.140
Berkelland	4.744
Bernheze	6.326
Best	22.140
Beuningen	15.814
Beverwijk	14.233
Binnenmaas	28.465
Bladel	1.581
Blaricum	0
Bloemendaal	6.326
Bodegraven-Reeuwijk	26.884

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Boekel	0
Borger-Odoorn	4.744
Borne	0
Borsele	23.721
Boxmeer	0
Boxtel	15.814
Breda	68.000
Brielle	12.651
Bronckhorst	6.326
Brummen	12.651
Brunssum	42.698
Bunnik	1.581
Bunschoten	9.488
Buren	11.070
Capelle aan den IJssel	47.442
Castricum	6.326
Coevorden	22.140
Cranendonck	0
Cromstrijen	0
Cuijk	7.907
Culemborg	4.744
Dalfsen	9.488
Dantumadiel	1.581
De Bilt	33.209
De Fryske Marren	18.977
De Marne	0
De Ronde Venen	14.233
De Wolden	0
Delft	60.093
Delfzijl	18.977
Den Helder	26.884
Deurne	11.070
Deventer	18.977
Diemen	17.395
Dinkelland	0
Doesburg	0
Doetinchem	17.395
Dongen	6.326
Dongeradeel	4.744
Dordrecht	18.977
Drechterland	12.651
Drimmelen	3.163
Dronten	11.070
Druten	11.070
Duiven	6.326

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Echt-Susteren	15.814
Edam-Volendam	17.395
Ede	45.861
Femnes	0
Eemmond	1.581
Eersel	22.140
Eijsden-Margraten	3.163
Eindhoven	66.419
Elburg	9.488
Emmen	39.535
Enkhuizen	7.907
Enschede	22.140
Epe	9.488
Ermelo	9.488
Etten-Leur	22.140
Ferwerderadiel	4.744
Geertruidenberg	23.721
Geldermalsen	20.558
Geldrop-Mierlo	18.977
Gemert-Bakel	26.884
Gennep	0
Giessenlanden	0
Gilze en Rijen	7.907
Goeree-Overflakkee	25.302
Goes	1.581
Goirle	1.581
Gooise Meren	17.395
Gorinchem	12.651
Gouda	26.884
Grave	0
Groningen	83.814
Grootevast	4.744
Gulpen-Wittem	4.744
Haaksbergen	0
Haaren	3.163
Haarlem	28.465
Haarlemmerliede Spaarnw	0
Haarlemmermeer	113.861
Halderberge	14.233
Hardenberg	6.326
Harderwijk	20.558
Hardinxveld-Giessendam	1.581
Haren	6.326
Harlingen	1.581

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Hatterum	0
Heemskerk	4.744
Heemstede	7.907
Heerde	0
Heerenveen	0
Heerhugowaard	25.302
Heerlen	39.535
Heeze-Leende	4.744
Heiloo	1.581
Hellendoorn	11.070
Hellevoetsluis	28.465
Helmond	36.372
Hendrik-Ido-Ambacht	14.233
Hengelo O	23.721
Heumen	0
Heusden	25.302
Hillegom	28.465
Hilvarenbeek	6.326
Hilversum	34.791
Hof van Twente	0
Hollands Kroon	14.233
Hoogeveen	34.791
Hoorn	39.535
Horst aan de Maas	9.488
Houten	17.395
Huizen	20.558
Hulst	25.302
IJsselstein	3.163
Kaag en Braassem	6.326
Kampen	36.372
Kapelle	0
Katwijk	42.698
Kerkrade	9.488
Koggenland	14.233
Kollumerland en Nwkrui	7.907
Korendijk	0
Krimpen aan den IJssel	4.744
Krimpenerwaard	45.861
Laarbeek	3.163
Landerd	0
Landgraaf	3.163
Landsmeer	0
Langedijk	18.977

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Lansingerland	39.535
Laren	11.070
Leek	11.070
Leerdam	0
Leeuwarden	36.372
Leiden	25.302
Leiderdorp	11.070
Leidschendam-Voorburg	22.140
Lelystad	31.628
Leudal	20.558
Leusden	22.140
Lingewaal	0
Lingewaard	6.326
Lisse	4.744
Lochem	15.814
Loon op Zand	7.907
Lopik	18.977
Loppersum	0
Losser	17.395
Maasdriel	25.302
Maasgouw	1.581
Maassluis	11.070
Maastricht	31.628
Marum	11.070
Medemblik	98.047
Meerssen	0
Meierijstad	50.605
Meppel	3.163
Middelburg	22.140
Midden Drenthe	3.163
Midden-Delfland	7.907
Midden-Groningen	15.814
Mill en Sint Hubert	3.163
Moerdijk	17.395
Molenwaard	9.488
Montferland	7.907
Montfoort U	4.744
Mook en Middelaar	0
Neder-Betuwe	6.326
Nederweert	11.070
Neerijnen	1.581
Nieuwegein	31.628

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Nieuwkoop	0
Nijkerk	23.721
Nijmegen	71.163
Nissewaard	47.442
Noord-Beveland	7.907
Noordenveld	11.070
Noordoostpolder	14.233
Noordwijk	0
Noordwijkerhout	0
Nuenen c.a.	28.465
Nunspeet	7.907
Nuth	0
Oegstgeest	3.163
Oirschot	4.744
Oisterwijk	22.140
Oldambt	33.209
Oldebroek	1.581
Oldenzaal	6.326
Olst-Wijhe	6.326
Ommen	4.744
Onderbanken	6.326
Oost Gelre	0
Oosterhout	23.721
Ooststellingwerf	4.744
Oostzaan	4.744
Opmeer	0
Opsterland	4.744
Oss	34.791
Oud-Beijerland	0
Oude IJsselstreek	11.070
Ouder-Amstel	4.744
Oudewater	15.814
Overbetuwe	53.768
Papendrecht	6.326
Peel en Maas	44.279
Pekela	1.581
Pijnacker-Nootdorp	20.558
Purmerend	17.395
Putten	11.070
Raalte	45.861
Reimerswaal	15.814
Renkum	12.651
Renswoude	0
Reusel-De Mierden	15.814
Rheden	25.302

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Rhemen	14.233
Ridderkerk	25.302
Rijssen-Holten	12.651
Rijswijk	6.326
Roerdalen	12.651
Roermond	28.465
Roosendaal	1.581
Rotterdam	254.605
Rozendaal	0
Rucphen	4.744
Schagen	6.326
Scherpenzeel	45.861
Schiedam	9.488
Schiermonnikoog	0
Schinnen	4.744
Schouwen-Duiveland	33.209
's-Gravenhage	270.419
's-Hertogenbosch	33.209
Simpelveld	1.581
Sint-Anthonis	0
Sint-Michielsgestel	0
Sittard-Geleen	42.698
Sliedrecht	0
Sluis	11.070
Smallerland	23.721
Soest	17.395
Someren	3.163
Son en Breugel	12.651
Stadskanaal	41.116
Staphorst	6.326
Stede Broec	1.581
Steenbergen	14.233
Steenwijkerland	4.744
Stein	4.744
Stichtse Vecht	36.372
Strijen	11.070
Sudwest Fryslan	31.628
Ten Boer	0
Terneuzen	17.395
Terschelling	0
Texel	11.070
Teylingen	41.116
Tholen	36.372

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Tiel	17.395
Tilburg	42.698
Tubbergen	7.907
Twenterand	11.070
Tynaarlo	17.395
Tytsjerksteradiel	14.233
Uden	30.047
Uitgeest	3.163
Uithoorn	20.558
Urk	18.977
Utrecht	110.698
Utrechtse Heuvelrug	23.721
Vaals	6.326
Valkenburg aan de Geul	1.581
Valkenswaard	0
Veendam	34.791
Veenendaal	41.116
Veere	6.326
Veldhoven	14.233
Velsen	15.814
Venlo	25.302
Venray	33.209
Vianen	11.070
Vlaardingen	30.047
Vlieland	0
Vlissingen	14.233
Voerendaal	0
Voorschoten	0
Voorst	-6.326
Vught	11.070
Waadhoeke	1.581
Waalre	4.744
Waalwijk	31.628
Waddinxveen	3.163
Wageningen	22.140
Wassenaar	9.488
Waterland	6.326
Weert	23.721
Weesp	0
Werkendam	7.907
West Maas en Waal	0
Westerveld	15.814
Westervoort	18.977
Westland	44.279
Weststellingwerf	0

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	Mutatie bedrag 2017
Westerwolde	1.581
Westvoorne	11.070
Wierden	14.233
Wijchen	11.070
Wijdemeren	0
Wijk bij Duurstede	11.070
Winsum	1.581
Winterswijk	0
Woensdrecht	0
Woerden	22.140
Wormerland	0
Woudenberg	1.581
Woudrichem	4.744
Zaanstad	23.721
Zaltbommel	-4.744
Zandvoort	0
Zederik	0
Zeewolde	11.070
Zeist	12.651
Zevenaar	79.070
Zoetermeer	28.465
Zoeterwoude	1.581
Zuidhorn	20.558
Zuidplas	11.070
Zundert	12.651
Zutphen	28.465
Zwartewaterland	7.907
Zwijndrecht	33.209
Zwolle	42.698
Totaal	6.920.206

Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen

Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	Bedrag 2019 en verder	Gemeente	Bedrag 2019 en verder
Aa en Hunze	67.898	Borger-Odoorn	92.872
Aalburg	33.211	Borne	79.945
Aalsmeer	81.659	Borsele	67.851
Aalten	77.255	Boxmeer	78.564
Achtkarspelen	147.605	Boxtel	126.417
Alblasserdam	71.184	Breda	871.633
Albrandswaard	77.326	Brielle	54.995
Alkmaar	485.717	Bronckhorst	104.990
Almelo	517.952	Brummen	71.493
Almere	1.418.535	Brunssum	179.031
Alphen aan den Rijn	385.679	Bunnik	27.307
Alphen-Chaam	22.712	Bunschoten	60.661
Ameland	7.618	Buren	91.277
Amersfoort	737.455	Capelle aan den IJssel	479.122
Amstelveen	273.594	Castricum	71.184
Amsterdam	7.165.502	Coevorden	176.460
Apeldoorn	708.958	Cranendonck	62.542
Appingedam	92.706	Cromstrijen	23.998
Arnhem	1.160.250	Cuijk	92.158
Assen	371.870	Culemborg	124.274
Asten	60.494	Dalfsen	76.969
Baarle-Nassau	25.236	Dantumadiel	82.849
Baarn	85.421	De Bilt	151.510
Barendrecht	143.987	De Fryske Marren	203.124
Barneveld	163.318	De Marne	47.948
Bedum	42.496	De Ronde Venen	136.702
Beek	57.209	De Wolden	74.969
Beemster	27.926	Delft	538.521
Beesel	51.995	Delfzijl	175.984
Berg en Dal	107.466	Den Helder	349.968
Bergeijk	47.996	Deurne	129.250
Bergen L	43.425	Deventer	543.426
Bergen NH	78.159	Diemen	133.916
Bergen op Zoom	386.012	Dinkelland	56.304
Berkelland	131.035	Doesburg	77.993
Bernheze	86.849	Doetinchem	248.406
Best	84.278	Dongen	77.374
Beuningen	84.516	Dongeradeel	137.202
Beverwijk	220.051	Dordrecht	755.287
Binnenmaas	68.089	Drechterland	56.185
Bladel	53.328	Drimmelen	58.328
Blaricum	35.997	Dronten	200.910
Bloemendaal	61.709	Druten	67.851
Bodegraven-Reeuwijk	112.966	Duiven	95.586
Boekel	31.426	Echt-Susteren	98.800

Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	Bedrag 2019 en verder	Gemeente	Bedrag 2019 en verder
Edam-Volendam	70.779	Heemstede	58.661
Ede	439.674	Heerde	43.163
Eemnes	29.854	Heerenveen	218.551
Eemsmond	87.825	Heerhugowaard	214.266
Eersel	47.496	Heerlen	722.790
Eijsden-Margraten	52.376	Heeze-Leende	32.449
Eindhoven	1.285.667	Heiloo	43.996
Elburg	68.137	Hellendoorn	116.275
Emmen	637.941	Hellevoetsluis	170.318
Enkhuizen	84.159	Helmond	603.373
Enschede	1.208.221	Hendrik-Ido-Ambacht	83.326
Epe	114.275	Hengelo O	454.029
Ermelo	66.494	Heumen	40.472
Etten-Leur	176.079	Heusden	155.605
Ferwerderadiel	33.473	Hillegom	77.112
Geertruidenberg	70.636	Hilvarenbeek	35.711
Geldermalsen	78.564	Hilversum	398.963
Geldrop-Mierlo	175.508	Hof van Twente	105.133
Gemert-Bakel	99.729	Hollands Kroon	170.318
Gennep	54.995	Hoogeveen	290.402
Giessenlanden	35.044	Hoorn	407.938
Gilze en Rijen	112.918	Horst aan de Maas	107.371
Goeree-Overflakkee	126.179	Houten	134.273
Goes	124.417	Huizen	152.343
Goirle	72.279	Hulst	71.779
Gooise Meren	183.948	IJsselstein	142.987
Gorinchem	179.983	Kaag en Braassem	63.137
Gouda	401.677	Kampen	207.909
Grave	38.282	Kapelle	33.140
Groningen	1.209.187	Katwijk	204.267
Grootevast	51.329	Kerkrade	317.399
Gulpen-Wittem	30.497	Koggenland	54.828
Haaksbergen	78.159	Kollumerland en Nwkruijl	60.423
Haaren	28.474	Korendijk	20.260
Haarlem	764.643	Krimpen aan den IJssel	103.943
Haarlemmerliede Spaarnw	16.498	Krimpenerwaard	182.935
Haarlemmermeer	461.814	Laarbeek	67.041
Halderberge	117.346	Landerd	36.163
Hardenberg	212.123	Landgraaf	208.504
Harderwijk	214.004	Landsmeer	28.497
Hardinxveld-Giessendam	43.996	Langedijk	102.538
Haren	48.853	Lansingerland	177.365
Harlingen	86.421	Laren	39.996
Hattem	32.140	Leek	81.992
Heemskerk	182.483	Leerdam	110.561

Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	Bedrag 2019 en verder	Gemeente	Bedrag 2019 en verder
Leeuwarden	725.736	Noordwijk	70.089
Leiden	554.234	Noordwijkerhout	61.709
Leiderdorp	82.278	Nuenen c.a.	52.995
Leidschendam-Voorburg	307.138	Nunspeet	68.565
Lelystad	573.947	Nuth	39.877
Leudal	94.467	Oegstgeest	48.995
Leusden	65.351	Oirschot	41.996
Lingewaal	31.759	Oisterwijk	80.493
Lingewaard	120.084	Oldambt	216.932
Lisse	62.137	Oldebroek	63.137
Lochem	104.800	Oldenzaal	140.368
Loon op Zand	70.636	Olst-Wijhe	59.899
Lopik	56.566	Ommen	59.994
Loppersum	45.234	Onderbanken	31.878
Losser	90.087	Oost Gelre	74.279
Maasdriel	74.660	Oosterhout	257.405
Maasgouw	55.495	Ooststellingwerf	111.990
Maassluis	208.552	Oostzaan	22.712
Maastricht	654.511	Opmeer	34.854
Marum	37.187	Opsterland	126.464
Medemblik	145.153	Oss	406.439
Meerssen	52.567	Oud-Beijerland	57.066
Meierijstad	266.332	Oude IJsselstreek	166.818
Meppel	138.321	Ouder-Amstel	42.663
Middelburg	247.977	Oudewater	29.497
Midden Drenthe	112.966	Overbetuwe	157.485
Midden-Delfland	36.116	Papendrecht	120.989
Midden-Groningen	355.359	Peel en Maas	107.371
Mill en Sint Hubert	25.998	Pekela	85.373
Moerdijk	121.703	Pijnacker-Nootdorp	170.222
Molenwaard	60.828	Purmerend	371.394
Montferland	127.988	Putten	86.659
Montfoort U	40.377	Raalte	121.417
Mook en Middelaar	14.999	Reimerswaal	74.636
Neder-Betuwe	75.993	Renkum	117.322
Nederweert	56.090	Renswoude	10.523
Neerijnen	43.329	Reusel-De Mierden	42.258
Nieuwegein	265.571	Rheden	219.980
Nieuwkoop	65.565	Rhenen	81.897
Nijkerk	132.035	Ridderkerk	163.152
Nijmegen	972.481	Rijssen-Holten	109.656
Nissewaard	494.954	Rijswijk	274.975
Noord-Beveland	26.855	Roerdalen	68.803
Noordenveld	115.180	Roermond	371.394
Noordoostpolder	244.549	Roosendaal	425.556

Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	Bedrag 2019 en verder	Gemeente	Bedrag 2019 en verder
Rotterdam	6.627.528	Urk	61.280
Rozendaal	1.071	Utrecht	1.925.821
Rucphen	61.518	Utrechtse Heuvelrug	143.225
Schagen	129.226	Vaals	46.853
Scherpenzeel	24.641	Valkenburg aan de Geul	59.518
Schiedam	612.205	Valkenswaard	105.228
Schiermonnikoog	2.428	Veendam	164.651
Schinnen	39.996	Veenendaal	340.635
Schouwen-Duiveland	109.990	Veere	49.995
's-Gravenhage	4.510.820	Veldhoven	147.986
's-Hertogenbosch	763.715	Velsen	306.400
Simpelveld	31.973	Venlo	602.587
Sint-Anthonis	31.211	Venray	222.598
Sint-Michielsgestel	74.445	Vianen	77.112
Sittard-Geleen	471.385	Vlaardingen	539.379
Sliedrecht	104.728	Vlieland	5.238
Sluis	67.708	Vlissingen	244.263
Smallingerland	290.544	Voerendaal	38.996
Soest	192.625	Voorschoten	89.992
Someren	57.495	Voorst	56.780
Son en Breugel	53.328	Vught	79.231
Stadskanaal	178.388	Waadhoeke	184.794
Staphorst	48.115	Waalre	44.163
Stede Broec	88.920	Waalwijk	175.984
Steenbergen	80.992	Waddinxveen	75.707
Steenwijkerland	199.029	Wageningen	135.702
Stein	77.136	Wassenaar	100.276
Stichtse Vecht	188.554	Waterland	40.068
Strijen	19.998	Weert	207.124
Sudwest Fryslan	450.368	Weesp	79.360
Ten Boer	34.806	Werkendam	67.660
Terneuzen	235.216	West Maas en Waal	53.138
Terschelling	11.428	Westerveld	67.184
Texel	44.044	Westervoort	92.658
Teylingen	78.826	Westerwolde	118.346
Tholen	100.800	Westland	358.348
Tiel	265.118	Weststellingwerf	114.323
Tilburg	1.284.643	Westvoorne	43.425
Tubbergen	46.662	Wierden	65.613
Twenterand	148.558	Wijchen	151.772
Tynaarlo	90.920	Wijdemeren	65.351
Tytsjerksteradiel	111.561	Wijk bij Duurstede	71.160
Uden	173.746	Winsum	57.852
Uitgeest	39.996	Winterswijk	129.321
Uithoorn	143.772	Woensdrecht	66.946

Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	Bedrag 2019 en verder	Gemeente	Bedrag 2019 en verder
Woerden	162.842	Zevenaar	176.912
Wormerland	59.994	Zoetermeer	832.494
Woudenberg	37.139	Zoeterwoude	16.070
Woudrichem	29.997	Zuidhorn	54.638
Zaanstad	901.702	Zuidplas	127.798
Zaltbommel	95.943	Zundert	61.709
Zandvoort	85.421	Zutphen	294.830
Zederik	33.949	Zwartewaterland	62.137
Zeewolde	91.277	Zwijndrecht	275.974
Zeist	323.970	Zwolle	603.373
		Totaal	85.000.000

Bijlage 4.2.2d Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang		
Gemeente	Bedrag 2017	Bedrag 2018 en verder
Alkmaar	3.361.018	3.473.083
Almelo	3.090.168	3.092.031
Almere	8.343.130	8.347.560
Amersfoort	5.710.959	5.711.368
Amsterdam	64.352.584	64.474.007
Apeldoorn	4.224.237	4.226.592
Arnhem	8.481.580	8.487.343
Assen	4.715.381	4.704.425
Bergen op Zoom	2.941.285	2.942.260
Breda	6.253.493	6.260.664
Delft	2.460.425	2.467.382
Den Helder	1.842.183	1.841.055
Deventer	3.947.677	3.955.770
Doetinchem	3.857.967	3.847.098
Dordrecht	5.726.235	5.734.817
Ede	2.257.484	2.269.758
Eindhoven	11.217.738	11.252.112
Emmen	3.239.211	3.227.859
Enschede	9.218.367	9.179.616
Gouda	2.064.223	2.074.335
Groningen	18.039.450	17.873.397
Haarlem	7.709.480	7.537.483
Heerlen	5.980.505	5.947.743
Helmond	3.103.309	3.096.496
Hilversum	2.521.437	2.534.374
Hoorn	2.340.852	2.348.233
Leeuwarden	14.836.178	14.772.765
Leiden	7.808.567	7.831.493
Maastricht	6.580.780	6.556.099
Nijmegen	10.204.249	10.224.204
Nissewaard	2.578.268	2.595.246
Oss	3.272.394	3.278.334
Purmerend	1.494.018	1.495.897
Rotterdam	43.184.620	43.081.140
's-Gravenhage	30.676.207	30.852.850
's-Hertogenbosch	5.359.457	5.344.626
Tilburg	8.170.702	8.166.634
Utrecht	23.976.455	24.035.361
Venlo	8.239.380	8.211.005
Vlaardingen	2.407.275	2.426.352
Vlissingen	6.691.371	6.702.279
Zaanstad	2.621.204	2.620.918
Zwolle	9.955.840	9.955.281
Totaal	385.057.346	385.057.346

Bijlage 5.9 Redelijk peil 2019

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. de onroerende-zaakbelastingen (OZB);
2. de rioolheffingen;
3. de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Het redelijk peil voor de OZB wordt berekend via onderstaande tabel.

Totaal WOZ-waarde woningen 2018	[1]
Totaal WOZ-waarde niet woningen gebruikers 2018	[2]
Totaal WOZ-waarde niet woningen eigenaren 2018	[3]
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde 2018	[4]
Totaal onderdekking reiniging/afvalstoffen 2018	[5]
Totaal onderdekking riolering 2018	[6]
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde gecorrigeerd voor onderdekking reiniging/afvalstoffen en riool 2018	[7=4-5-6]
Werkelijk gewogen landelijk gemiddelde OZB-percentages van de gecorrigeerde WOZ-waarde 2018	[8=(7/(1+2+3))*100]
Percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2019	[9=8*1,20]

Op basis van deze tabel is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2019 (redelijk peil OZB) vastgesteld op **0,1905**.

Voor de WOZ-waarden worden de gegevens gebruikt van het CBS die ook voor het gemeentefonds gehanteerd worden (betaalmaand februari 2018). Voor de berekening van de totale OZB-opbrengst wordt gebruik gemaakt van de gegevens (OZB-percentages) van de Monitor inkomsten uit lokale heffingen. Voor de berekening van de onderdekking reiniging en riolering wordt gebruik gemaakt van de Informatie voor derden (taakvelden) begrotingen 2018.

Artikel 12-gemeenten moeten gedurende de hele looptijd van de aanvraag en van de toekenning van de aanvullende uitkering blijven voldoen aan het jaarlijks in deze circulaire vastgestelde redelijk peil van de eigen inkomsten. Voor de lopende artikel 12-trajecten kan hier door een bijzonder voorschrift van worden afgeweken.

Berekening gemiddelde OZB-tarief in een gemeente

Uit vragen van gemeenten is in het verleden gebleken dat niet geheel duidelijk is op welke wijze het gewogen gemiddelde OZB-tarief ofwel het percentage voor de toelating tot artikel 12 van de eigen gemeente moet worden berekend. De berekening, zoals die hierboven is

opgenomen, is niet bestemd voor gemeenten om het gemiddelde OZB-tarief in de eigen gemeente te berekenen, maar geeft inzicht in de wijze waarop het normtarief OZB voor de toelating tot artikel 12 door het ministerie van BZK wordt berekend. Daarom is in de handleiding artikel 12 de volgende passage opgenomen:

Het gewogen gemiddelde OZB-tarief ofwel het percentage voor de toelating tot artikel 12 moet op de volgende wijze worden berekend:

$$(PEW \times WW + PGNW \times WNWG + PENW \times WNWE) / (WW + WNWG + WNWE)$$

waarbij:

PEW = OZB-percentages eigenaar woning;

PGNW = OZB-percentages gebruiker niet-woning;

PENW = OZB-percentages eigenaar niet-woning;

WW = waarde woningen;

WNWG = waarde niet-woningen gebruikers;

WNWE = waarde niet-woningen eigenaren.

Indien de uitkomst van de berekening hoger is dan het landelijke gemiddelde OZB-percentages voor toelating tot artikel 12, dan voldoet de gemeente aan dit onderdeel voor toelating. Hierbij wordt uitgegaan van de veronderstelling dat bij de riolering én de reiniging sprake is van 100% lastendeckendheid. Een eventuele onderdekking bij de reiniging en/of riolering moet worden gecompenseerd door een daarmee overeenkomende verhoging van het (gemiddelde) percentages WOZ-waarde. Voor de berekening van het gemiddelde OZB-percentages bij de toelating tot artikel 12 wordt uitgegaan van de WOZ-gegevens per 1 januari van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft en de OZB-percentages van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft.

Riool- en afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Voor de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet er sprake zijn van tarieven die resulteren in 100% lastendeckendheid. Dit uitgangspunt volstaat bij de beoordeling van de hoogte van deze heffingen of zij voldoen aan het redelijke peil. Van een minimumtarief per aansluiting is in dit verband dan ook geen sprake meer. Een eventuele onderdekking op de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet gecompenseerd worden door extra baten uit de OZB boven de 120%.

Deze brochure is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
B&F/Bekostiging Binnenlands Bestuur
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

© Mei 2018 | 112683